

VADÁSZLAP

magyar

12. ÉVFOLYAM, 9.
2003/SZEPTEMBER

2003

A KOMMUNIKÁCIÓ
ÉVE

ELŐBŐGÉS

8-10. oldal

**VAN KALAP,
NINC KALAP**

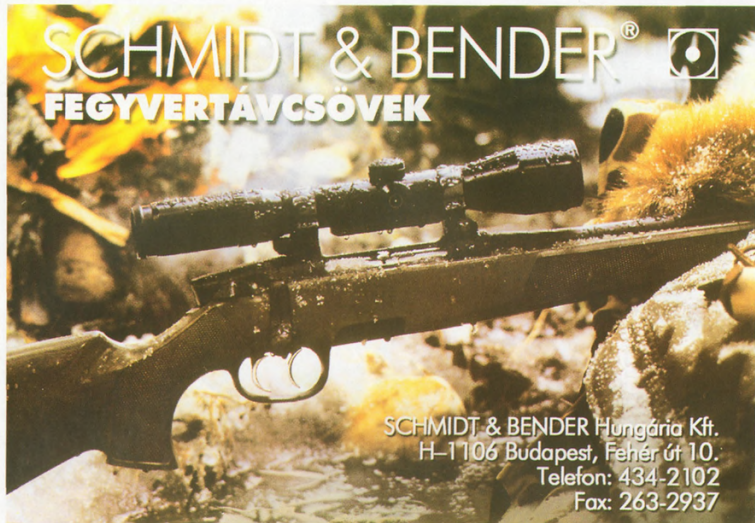
12-13. oldal

TRÓFEAVADÁSZ

21. oldal

SCHMIDT & BENDER®

FEGYVERTÁVCSÖVEK

SCHMIDT & BENDER Hungária Kft.
H-1106 Budapest, Fehér út 10.
Telefon: 434-2102
Fax: 263-2937

MINŐSÉGI VADÁSZ- ÉS ERDÉSZ ÖLTÖZÉKEK

utcai és társasági viseletek gyártása és forgalmazása

IGÉNYES, PRAKTIKUS,
ELEGÁNS VISELET

Mintabolt és nagykereskedés

2440 Százhalombatta,
Vörösmarty u. 40.
tel/fax: 06/23 359-158

Nyitva: hétfőtől péntekig 8-16.30 óráig

Frankonia

TRÓFEA KFT.

MERCURY LIGHT – bock rendszerű sörétes fegyver
12/70 kaliberű – 71 cm csőhossz, 8 mm csősin, 1/2–1/1 szűkítéssel
Fogyasztói ár: 111.000 Ft

MERCURY LIGHT – félautomata sörétes fegyver
12/76 kaliberű, 71 cm csőhossz, mobil choke (1/4, 1/2, 1/1, 3/4)
Fogyasztói ár: 119.000 Ft

REKLÁM ÁRON – AMÍG A KÉSZLET TART

IZS -18 20/76 ejektoros, 71 cm csőhossz
IZS -18 410/76 67,5 cm csőhossz

Fogyasztói ár: 39.000 Ft
Fogyasztói ár: 40.500 Ft

CÍM: GÖDÖLLŐ, ISASZEGI ÚT • POSTACÍM: 2101 GÖDÖLLŐ, Pf. 176. TELEFON: 06-28/420-760 TELEFAX: 06-28/422-181
NYITVATARTÁSI IDŐ: HÉTFŐ, KEDD, CSÜTÖRTÖK: 7.30–16 ÓRÁIG, SZERDA: 7.30–18 ÓRÁIG, PÉNTEK: 7.30–13 ÓRÁIG

VÁRJUK TISZTELT VÁSÁRLÓINK JELENTKEZÉSÉT A GÖDÖLLŐ, ISASZEGI ÚTI NAGYKERESKEDELMI RAKTÁRUNKBAN.

FEHA
Fegyverjavító,
Hatástalanító és
Szolgáltató Kft.

Fegyverjavítás, HATástalanítás MESTERFOKON

Gyakorlott fegyvermestereinkkel, magas színvonalon vállaljuk minden típusú vadász és sportfegyver, pisztoly, revolver, gáz- és riasztófegyver, légfegyver:

- ✓ szakszerű javítását, felújítását, barnítását, agyazását, farészeinek cseréjét
- ✓ távcsövek, fegyverlámpák és célzóberendezések szerelését egyéni igények szerint
- ✓ vizsgára való felkészítését
- ✓ hatástalanítását

Budapest IX. kerület,
Soroksári út 158.
Levélcíme: 1453 Budapest 92.
Pf: 15.
Tel./Fax: (06-1) 280-90-82

Ficsor
Autóház
Kft.

Ficsor Autóház Kft.

Budapest, 1106 Fehér út 7.
Tel.: 260-1122, 261-1122
Fax: 262-6610 WEB: www.ficsor.hu
E-mail: info@ficsor.hu

VADÁSZTÓL VADÁSZOKNAK!

**NAGYKER ÁRON 25-30%
KEDVEZMÉNNYEL!**

Ahol eddig elakadtatok, ott most nem fogtok!
Aszfalton halkan futó, terepversenyeken győztes gumik!
Európában terepverseny nélkülünk nem létezik!
Mindig dobogósok vagyunk!
Miért ne lehetne Nektek is?
2. oszt. terepgumi specialista gyár kizárólagos forgalmazójaként
örömmel állunk rendelkezésedre
több mint 40 féle méretű gumibronccsal.
Beszerezhetők postai utánvételt vagy
országszerte viszonteladóinknál.
Kérje katalógusunkat.

A legjobbat a legolcsóbban a kizárólagos képviselőtől
24 órás házhozszállítással bárhol!

Gumi és Felni Kis- és Nagykereskedelem
Autó – Felni – Gumszerviz

NIVARA 175-16 radiál
Bud Track
Bud Terrain

**Gör - Lóden
vadászruházat**

"Rippert" garancia a minőségre!

Rippert Ottó

9141 Jéreny, Győri út 62.

tel/fax: 96/457-008

06 30/986-1439

www.rippert.hu

rippert@axelero.hu

GÉMESI TAMÁS PREPARÁTOR

8800 Nagykanizsa, Levente u. 20. Tel.: 20/9273-720 Tel./fax: 93/324-194

MADARAK, EMLŐSÖK, HALAK, AFRIKAI
ÁLLATOK, TRÓFEÁK, MONTÍROZOTT
VADBŐRSZŐNYEGEK KIKÉSZÍTÉSE
ÉS ÉRTÉKESÍTÉSE AZ ORSZÁGBAN
A LEGNAGYOBB VÁLASZTÉKBAN.

Nyitva tartás: hétköznap 7-18 óráig, szombaton 7-12 óráig.

Budapesti átvétőhelyünk: Schmidt Pál preparátor,

1238 Lóállás u. 14. Tel.: 285-61-62

Nyitva tartás: hétfőtől-péntekig 7.30-tól 15.30-ig

KUKORICA-ESŐ

Már több, mint 300 digitálisan vezérelt vadetető berendezés működik a hazai vadászterületeken, mert aki számolt... már tudja, hogy ezekkel a praktikus vadetőkkel időt, pénzt és fáradságot takaríthat meg.

Mivel a berendezés elérhetetlenül magasban van, s ugyancsak megnehezítették az illetéktelenek hozzáférését, nem kell tartani attól, hogy ellopják.

A 120 és 220 literes nagyságú, gépkocsival vagy kézi csőrlővel 5-10 méteres magasságba emelt tartályból naponta 1-15 kg tiszta kukorica szórható ki 8-10 méteres körzetben, azonos időpontban. A szórásidő 24 órán belül 1-8 óránként tetszés szerint állítható.

A 120 literes automata etető egy feltöltéssel, napi 4 kg kukorica kiszórása mellett 20 napig ellátja az állomány etetését, helyhez kötöttségét.

A 120 literes automata etető ára 60 ezer Ft + ÁFA, a 220 literes tartállyal készülő berendezés 69 ezer Ft + ÁFA. (Az eladási ár tartalmazza az akkumulátort és a töltőt, de nem tartalmazza a felszerelési költségeket.)

Három berendezés megvásárlása esetén 10 százalék kedvezményt adunk.

A berendezés megvásárlását azoknak ajánljuk, ahol a szőrök, etetők - esős/havas időben - nehezen megközelíthetők, illetőleg azoknak a vadászatra jogosultaknak, akik a vadállomány megtartása és helyhez kötése érdekében naponta etetnek.

Megrendelhető: Soltész Károly épületgépész és villanyszerelő mesternél
2000 Szentendre, Irányi Dániel u. 25.

Telefon és fax: 06-26/313-789 Mobil: 06-20/951-3427

OMV Kenőanyagok

Mozgásban tart. **OMV**

A TARTALOMBÓL:

Hírek, tudósítások	6-7
A hónap vadfaja	8-10
Ki, minek nem mester...	11
Ha van a fejünkön kalap, ha nincs	12-13
Utolsóból első	14
Interjú Varga Ernővel	19
Kittenberger felvidéki rokonsága	20
Trófeavadász	21
Művészportrék	23-24
Vadászhumor: aranyköpések	26
A földtulajdonosok oldala	27
Nyertesünk vadászata, Sellyén	30

CÍMLAPON: SOMFALVI ERVIN FELVÉTELE

ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE

A Magyar VADÁSZLAP előfizetési díja az év végéig 900 forint.

Egy számot ingyen adunk a hivatásos vadászoknak, a diákigazolvánnyal rendelkezőknek, valamint a nyugdíjasoknak ... azaz nekik csak 600 forint már az előfizetési díj.

Azok a hivatásos vadászok, akik legalább 50 ezer forint értékben a szakboltjainkban megvásárolják egyenruhájuk bármely darabját – az üzlet jelzését követően – az év végéig ingyenesen kapják meg lakcímküldőre a VADÁSZLAP-ot.

Az előfizetési díjat „Belföldi postautalványon” kérjük a VKE címére föladni.

(Tisztelettel kérjük, szíveskedjenek az utalványon a nevet és a címet olvashatóan kitölteni.)

A VKE címe:

1038 Budapest, Hegesztő u. 4.

VADÁSZLAP

MEGJELENIK HAVONKÉNT

Kiadó-szerkesztő: Csekő Sándor

Feladós szerkesztő: Homonnay Zsombor

Főmunkatárs: Somfalvi Ervin

Tervezőszerkesztő: Kun Gábor

Hirdetési vezető: Lakatos Erzsébet Tel.: 06-30/268-1854

Szerkesztőségi titkár: Elek Ferencné Tel.: 06-30/410-1051

A szerkesztőség és a kiadó címe: 1038 Budapest, Hegesztő u. 4.

Kiadja a Vadászati Kulturális Egyesület

KÖZPONTI TELEFON ÉS FAX: 242-0042

A Magyar VADÁSZLAP előfizethető „Belföldi postautalványon” a szerkesztőség címén, átutalással a Monor és vidéke Takarékszövetkezetnél vezetett 65100149-10004115 számú számlára, vagy a hírlapkézbesítőknél, a postahivatalokban.

Terjeszti a Hírker Rt., az NH Rt. és az alternatív terjesztők.

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt.

Feladós vezető: Matolcsy Miklós vezérigazgató

Internet: www.szikralapnyomda.hu E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

ISSN 1215-6159 (Nyomtatott) ISSN 1588-1229 (Online)

E-mail címünk: vke@vadaszlap.hu Homepage: www.vadaszlap.hu

MEGÉRTE

Mint megrögzött álmodozó, mindig hittem benne, hogy érdemes a kultúra magvait elvetni, mert idővel a magvakból gyönyörű virágos fák lesznek, melynek gyümölcseit élvezettel fogyaszthatjuk. Az Országos Vadásznapi képzőművészeti magait alig tizenkét évvel ezelőtt ültettük el – törzsében még kevés az évgyűrű – de mára mégis értékes fává terebélyesedett, és amely évről-évre egyre bővebben ontja a magyar vadászati kultúra gyümölcseit.

Különleges ez a fa!

Gyökerei a Kárpát medence vadászati hagyományait terjesztik, törzsét nemes vadállományunk és példaeértékű vadgazdálkodásunk adja, ágai a megyék aktivitásától erősödnek, virága és gyümölcse pedig mindaz a sok-sok látnivaló és esemény, amely egy-egy rendezvényen a látogatókat fogadja.

Ez a fa nem egy magányos „tanufa”, amely egy valamikori erdő nagyságát, erejét hirdeti, beletartozik abba a nagy erdőbe, amelyet az általános magyar kultúrának neveznek, amelynek értékesebbél értékesebb „termései” vannak és amelyet éppen ezért szívesen keresnek fel a külhoni erdőjárók is.

Lehetne, bizonyára Önök is tudnák folytatni a hasonlatot, de nézzük – mi vadászok – mi mindent köszönhetünk az Országos Vadásznapi rendezvényeknek, a megyei és a kiemelt főrendezvényeknek.

Talán a legfontosabb, hogy – a legkisebbtől a legnagyobbig – a vadásznapi rendezvények egyaránt alkalmat biztosítanak arra, megmutassuk a vadászat, a vadgazdálkodás és a vadászati kultúra gazdagságát. S ha ez sikerül, ha törődünk a vadászat arcúlatának fejlesztésével – kevesebben fogják azt hinni, hogy a vadászat csak a kedves, bársonyos szemű, kis őzike meglövéséből áll.

Egy-egy vadásznapi rendezvény ugyanakkor kiváló lehetőség a kommunikációnk javítására. A párbeszéd – az információcsere – már a szervezésnél elkezdődik, merthogy – több kevesebb sikerrel – mozgósítani kell a vadászokat, a vadásztársaságokat. Aztán folytatódik a támogatók megkeresésével, mikor is gyorsan kiderül, milyen kapcsolataink vannak a földtulajdonosokkal, a vállalkozókkal, a cégekkel, hatóságokkal, stb. A program összeállításánál pedig nyilvánvalóvá válik, hogy számíthatunk-e a solymászkokra, lőszerekre, lovasokra, kutyásokra, vadászoktűsökre; hajlandók-e együttműködni velünk a horgászok, halászok, a borászok, gasztronómusok, vendéglátósok; meg tudunk-e nyerni előadónak neves művészeket, együtteseket; milyen művészek, kiállítók mondanak igent; mit lehet majd vásárolni, stb ... és nem ellenséggé válik-e ránk majd a sajtó, a tömegkommunikáció.

És amikor a rendezvény elején megszólalnak a vadászoktűs (mert már vannak), fölállva köszöntjük a zászlóinkat (mert már vannak), elénekeli a vadászhimnuszunkat (mert már van), neves főtámogatónk elmondja a megnyitóját, átadjuk a Vadászrendet, a különböző díjakat és a többi vadászati kitüntetést (mert ilyenek is vannak) ... elégedetten néznek össze a vendégeink ... sok száz vadász és nem vadász család nézegeti, kóstolgatja a a bográcsokban fortyogó étkeket, összecsendülnek a poharak, fényképezőgépek csattognak, érdeklő szemek gyönyörködnek a kiállításokban, diorámákban, nyílnak a pénztárcák a kereskedők sátraiánál ... már biztosak lehetünk benne: a fa gyümölcse megérett, fogyasztható.

Természetesen – és ebben is biztosak lehetünk – nem mindenki fog nekünk tapsolni, hibákat kereső fanyalgók mindig voltak és lesznek is, mert akadnak köztünk és a velünk nehezen barátkozók között is, akiknek „savanyú a szőlő” ... de ez nem veheti el a kedvünket, ha tudjuk: jó ügyet – a magyar vadászatot és kultúráját – szolgálunk, rengeteg emberrel megismerkedtünk, barátságokat kötöttünk ... és már majdnem megtanultunk szervezni.

Tizenkét év történelmi távlatnak egyáltalán nem nevezhető, de arra mindenképpen elegendő, hogy kijelentsük: érdemes volt törődnünk ezzel az időnként nehezen fejlődő magonccal, a nyuguló, bizony néha jobbra-balra görbülő csemetével, megérte gyomlálni körülötte a gatz. Eddig jól sikerült a vadhajások lemetésése, mert az értékes ágak jól fejlődnek ... és kár lenne, ha hagynánk – akár milyen pénzügyi aszály között ránk – az Országos Vadásznapi képzőművészeti fáját kiszáradni, a szemünk előtt elpusztulni ... a fűrészgéppel hadonászókról nem is beszélve.

Elek Ferenc

főszerkesztő

Buktatók a határon

... ezzel a címmel rendezte meg augusztus 5-én a Hotel Taverna konferencia-termében a VKE azt a baráti beszélgetést, amelyre első sorban a vadászatszervező irodák képviselői kaptak külön meghívást.

Dr. Kaizinger Tibor ezredes, a Vám és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága határforgalmi főosztályának vezetője a hazai és külföldi vadászok vámkezelésének gondjairól, illetőleg az EU-csatlakozást követő változásokról tájékoztatta a jelenlévőket. Elmondta, hogy rendelkeznek egy számítógépes szoftverrel, amely a védett természeti értékek földmérését segíti a vámosoknak, s a kétséges esetekben hívják a természetvédelmi őrköt. A magyar vadászok vámkezelésénél nem szokott gond lenni, zömében az olasz és a német vadászok tranzitja akad el a vámon. Jövő év májusától az EU-tagországok közötti vámforgalom megszűnik, csak a záhonyi, a nagylaki, a rőszkei és a letenyi határátkelőhelyeken foglalkoznak a tróféák vámkezelésével ... a külföldi vadászok számíthatnak a tételes vámvizsgálatra. Ezen túlmenően – az EU teljes területén az úgynevezett mélységi mobil ellenőrzés kerül bevezetésre, azaz az országhatároktól mintegy 30 kilométeres körzetben bármikor bárki számíthat a vámkommandó ellenőrzésére. Ez részben a fegyverekre, részben a tróféákra vonatkozik.

Dr. Faluvégi András, az FVM állategészségügyi főosztályának munkatársa az EU csatlakozást követő új export-import bizonyítványok bevezetéséről beszélt. A nyomtatvány-minták az FVM honlapjára már föl vannak téve... csak éppen nagyon bonyolult megtalálni. Az állategészségügyi főosztály ezért arra törekszik, hogy saját honlapja legyen, ahol mindenféle információ könnyen hozzáférhetővé válik.

Czirák Zoltán a KövVM Cites Iroda munkatársa jó néhány újdonsággal szolgált a megjelen-

teknek. A teljesség igénye nélkül csupán két érdekesség az EU-csatlakozást követő változásokról. Az aránysakál, a csörgő réce és a bőjtő réce vadászható nálunk, de az elejtett bőjtő récék nem vihetők ki az országból, nem adnak rá engedélyt. Várhatóan – az EU-direktíváknak megfelelően – védelem alá kerül a dolmányos varjú, a szarka és a szajkó is... annak ellenére, hogy nálunk egész évben lőhetőek.

És még egy elgondolkodtató mondatra okvetlen föl kell hívni a vadászok figyelmét: a magyar természetvédelem a jövőben sem kíván lemondani a hazai vívmányairól. Ez a mondat azért érdekes, mert a jelenleg érvényes kormányrendelet az EU-csatlakozást követően hatályon kívül kerül, de az „A” oszlopban felsorolt vadfajok export-importjának föloldásához ragaszkodni fognak.

A beszélgetés során – kérdés-felelet formájában – a későbbiekben még sok mindenről szó esett. Jó tudni, hogy 2004. április 15-e és május 1-e között ki kell tölteni az ÁFA-bevallásokat és a vámérték kiszámításánál érdemes „vitakozni” a vámosokkal. Egy figyelemre méltó javaslat is elhangzott, a trófeabírálat legyen elegendő a trófea kivételénél, ne kelljen még további igazolásokat, engedélyeket hozzá mellékelni.

-dor

Legyen bűncselekmény

...az állatkinzás és az orrvadászat címmel indult el az aláírásgyűjtő népi kezdeményezés a MUOSZ székházában tartott sajtótájékoztatóval, július 28-án, a fővárosban. Az aláírásgyűjtés szeptember 19-éig tart. Jelenleg ugyanis az állatkinzás „csupán” szabálysértés. Az utolsó csepp a pohárban az a fölháborító rémtett volt, amikor is Fadd-Domboriban három biztonságos gépkocsi után köve halálra kintzett egy kutyát. Egyet-értenek ezzel az FVM, a KÖM tárcák vezetői, és dr. Bárándy Péter, igazságügyi miniszter is támogatást nyilatkozott az állatkinzás

BTK-ba emelésének javaslatáról. Bár nem célszerű a nagy kódexek gyakori módosítása – mondta az igazságügyi tárcá első embere – az állat- és természetvédelem jelenlegi szabályozása annyira rossz, hogy az már közbeavatkozást igényel.

Ha a szükséges 50 000 aláírás összegyűlik, a parlament napirendre tűzi a törvény módosítását, és a jelenlegi elképzelések szerint az állatkinzás mellett az orrvadászat is a BTK-ban szankcionált magatartás lesz. A kezdeményezést a vadászok is támogatják annál is inkább, mert ezt igen csak régóta tételesen tiltják mind a vadászat írott-, mind az íratlan és etikai szabályai is.

Mégis lesznek vadásznapiak

Jász – Nagykun – Szolnok megyében, jelesül Túrkeve városában, szeptember 5-7-ikén. Eredetileg ugyanis idén a megyében külön nem terveztek vadásztalálkozót, és ha egy kisse a szervező munkában megkésve is, de lelkes helyi kezdeményezéssel a Ványai Ambros Gimnázium, Informatikai és Köznevelésközpont Szakközépiskola területén, valamint a városi Sportcsarnokban mutatkoznak be a vadászok az érdeklődő közönségnek. A rendezvényt egyben tisztelegnek a térség világhírű szülőitnek, a közelmúltban elhunyt dr. Balogh János ökológus professzor emlékének. Annál is inkább példaértékű a vadászok megemlékezése és tisztelgése, mert az ökológiát a vadgazdálkodás tan alap tudományának tekintjük, és ilyen irányú elmélyült ismeretek nélkül ma már elképzelhetetlen az eredményes szakmai munka. A gazdag kulturális programokra minden érdeklődőt szeretettel várnak a szervezők.

Tróféák és töltények

Egy dámlapátot, két mufloncsigát, egy jókora szarvasagancsot, és 128 különböző vadásztöltényt találtak a vámosok egy ásványvizet szállító szerb kamionban Tompánál, augusztus 12-ikén. A több mint két millió forint értékű csempészárú lefoglalták és a szerb sofőr ellen csempészet valamint lőszerezéssel való visszaélés alapos gyanúja alapján eljárás indult.

Német fegyvercsempészek Sokorópátkán

Két vadászfegyvert és két forgópisztolyt behozatali, négy pusztát tartási engedély nélkül foglalt le a Győr – Moson – Sopron megyei rendőrkapitányság a sokorópátkai vadászklubban tartott ellenőrzése során. A fentiekben kívül

több ezer különböző kaliberű és típusú töltényt és engedély nélküli lőszerkészítési eszközt, anyagot foglaltak le. A vármegyei véleménye szerint egyelőre tisztázatlan és jogilag aggályos több terlepáró gépkocsi származása, valamint a törvényes tartása is. Az egyik német – akinek magyar vadászvizsgája és vadászbizsége is van, már huzamosabb ideje tartózkodik Magyarországon – és amint Kiss Imréné sajtóreferens az MTI-nek elmondta –, kihallgatásakor azt nyilatkozta, hogy vadászatokat szervez. Lőszerkészítésre van ugyan nemzetközi engedélyje, de nálunk ezt a tevékenységet a jogszabály magán-személy részére nem teszi lehetővé. Mértékadó vélemények szerint ugyan mélyen áron alul adva, de úgynevezett „tartós lelővési szerződéssel” vadászhatt a „bérlo” már 1997 óta a Kisalföldi Erdőgazdasági Rt. 7600 hektáros üzemi vadászterületén, amelyben az erdőszetnek mindössze 48,5 százalék a tulajdoni hányada. A tulajdonosi közösség ugyanis – a gazdaság nyilatkozó képviselője szerint – a vadászati jog gyakorlásával a részvénytársaságot bízta meg. A mintegy 400 nagyvad (őz, szarvas, vaddisznó) a szerződő külföldi a saját és szépszámmú vendégeinek vadászati lehetőségéért idényenként 56 200 eurót fizetett az erdőgazdaságnak. A gyanúsítottak szabadlábban védekezhetnek, de ütleve-lüket bevonták, a vizsgálat – ahogy mondani szokták – nagy erővel folyik.

A zsákmány: egy barkás bika

Egy millió forint értékű még le sem tisztított barkás szarvasbikát lőttek és vitték el a vadászok a kiskunfélegyházi Róna Vadásztársaság területéről, július 19-én, éjjel. Nyomaikat igyekeztek ugyan gondosan eltüntetni, annyi azonban maradt, hogy a rendőrség a nyomozást jó eséllyel megindítsa.

Sajnos korántsem a nyári uborkaszezoni álhir-dömping az oka, hanem valós tények az alapjai annak, hogy orrvadász hírekkel teli a sajtó. Elsősorban – természetesen – az erdőszűlebb nagyvadász területek vezetői panaszkodnak az egyre tűrhetetlenebb mértékű vadászásra, de kevésbé látványos módon, nem kisebb a vesztesége a kiváló őzálományú alföldi területeknek sem. A büntetések mértékének súlyosbítása, megítélésének szigorítása azonban csak az érem egyik oldala, ráadásul a cselekmény már visszavonhatatlanul megtörtént. Legalább ilyen fontos és halaszthatatlan feladat a bűnmegelőzés,

a prevenció is, hiszen egyes „fertőzött” területeken már-már a szó szerint vett szakszerű vadgazdálkodás, az állománykezelés és a védelem lehetőségei is alapjaiban veszélyeztetettek. A főláborító esetek a hatósági és civil szervezetek átgondolt, hatékony – és ami még talán ennél is fontosabb – összehangolt cselekvési programjának kidolgozását sürgetik, amely most már minden túlzás nélkül halaszthatatlannak mondható.

Balogh János tiszteletére

utcat neveztek el és egy kötömbre helyezték emléktáblát avattak Törökén, augusztus elején. A tavaly elhunyt Széchenyi és Kossuth díjas tudós gyermek és gimnazista éveit töltötte elhelyütt, és a közeli Ecsepusztán végezte első megfigyeléseit, és kötelezte el magát mindörökké az ökológia tudományával. Elhelyütt külön emlékművet is avattak, Győrfi Sándor művészi alkotását, amely mellé temették a világhírű tudós hamvait tartalmazó urnát. A megemlékezés-szervezők úgy határoztak, hogy mivel Balogh János 1913 februárjában született, ezentúl minden év februárjában ökológiai témájú tudományos konferenciát rendeznek Törökén.

Lumnitzer Sándor emlékére

...rendezett lövészversenyt a Visesgrádi Erdész Lovászklub a budakeszi lőtéren július 26-án. Gál Ferenc, a klub örökifjú korelnöke megnyitotta beszédében meghatottan emlékezett a verseny világhírű névadójára, akivel egykor nyolc éven át volt alkalma versenyezni. A népszerű lőteret a közelmúltban bővítették, így három új trap-pályán is összemérhették tudásukat a versenyzők, akiknek 100 korongra kellett lőniük, 28 grammos töltött töltényekkel. 40 versenyző, 7 csapattal küzdött végig a jó hangulatú izgalmas versenyt. A legidősebb versenyző közel járt a hetvenedik évéhez, a legfiatalabb – Viczai Gábor – 15 éves, aki élete második versenyén indult. A hölgyek közül Szabó Krisztina 72 találatot ért el a 24. helyet vívta ki, de ha nem a II. pálya eredménye lett volna a döntő, úgy ennél előbbre is kerülhetett volna.

Eredmények, egyéniben: Szabadi István /93/, Herperger József /90/, Borzán László /88/.

Csapatban: Aranytölgy / 264 / Farkas – Szabadi – Szolga – Venátor / 244/ Deczky – Jakab – Sipos.

Mezőföldi Zsiványok /242/ Maár – Szabó – Szalai.

Bodor Miklós

Vita a nemzeti erdőprogramról

A vadászatról és vadgazdálkodásról társadalmi vitát tartott az FVM Vadgazdálkodási és Halászati Főosztálya az Erdészeti Információs Központban augusztus 14-én.

Faragó Sándor, NYME rektora köszöntötte a mintegy félszáz résztvevőt, s beszélt a vadászat napjainkban tapasztalható gyenge pontjairól.

Mészáros Károly, a NYME dékánja, a nemzeti erdőstratégia programvezetője ismertette az elképzeléseket. Magyarország jelenlegi erdőssűrűsége már 19,7 százalék, tehát minden ötödik hektár hazánkban erdő, és ennek jelentős növekedése várható, amely megfelel az EU elvárásoknak is, s ez jelentős anyagi támogatási lehetőségeket jelent. Lényeges eleme a stratégiának, hogy a továbbiakban állami tulajdonú erdőterületek ne kerüljenek privatizálásra, s ennek kezelési formája (Rt., vagy KHT) költségvetési finanszírozású legyen, s ne nyereségérdekelt gazdálkodást folytassanak.

Pintér István az FVM főosztály-vezetője a fenntartható vadgazdálkodás feltételrendszerként jelölte meg az élőhelyekbe és a populációkba való kombinált beavatkozást. Egyes hangadó irányzatokkal szemben, nem cél a vadaskertek szorgalmazása, mert a elsődlegességet a természet közeli vadgazdálkodás kaphat a környezeti vadlétlétszámmal. Nem tartja aktuálisnak a minimális terület-nagyság megváltoztatását, bár szerinte az apróvadász esetében akár ezer hektár is alkalmas lehet önálló vadászterület kialakítására. Változni fog a vadászati törvény, csökkennek az adminisztrációs terhek, a túlszabályozottság, az értelmetlenül szigorú szankciók a vadászokkal, vadgazdálkodókkal szemben, és lényegesen egyszerűsödnek az EU állampolgárok vadászataival kapcsolatos jogszabályok is. Az FVM és a KÖM együttműködési megállapodása alapján 5 év alatt 40.000 darabban kell mind a szarvas, mind a vaddisznóállomány létszámát csökkenteni, amelynek végrehajtását – akár kényszervadászattal is – el kell érni. Jelentősen átrendeződtek a földtulajdonosi viszonyok, amiért 2007-re robbanásszerű terület átrendeződés várható, és a mai 1300 helyett, akár 3000 vadászterület is létrejöhét az országban.

A szakterület szinte minden érintett ágazatáról érkezett hozzászólók közül többen nehezményezték, hogy szinte nincs is szó a vadászatról az erdőstratégiában, sőt még a tartalomjegyzékben

KORONGVADÁSZ VERSENYEK

Szept. 6-7.	Korongvadászat Országos ranglista verseny	Csongrád
13.	Doki Kupa	Köröstarcsa
20-21.	Oszták OB	Wr. Neustadt
27-28.	Gyorsított korongvadászat Országos ranglista verseny	Csongrád
Okt. 04.	Agrár Kupa	Hajdúnánás
05.	Dr. Lumnitzer Sándor Emlékverseny	Budakeszi
11.	Füzes Kupa	Füzesabony
18-19.	Álföld Kupa	Csongrád
25.	Vadász – trap, országos ranglista verseny	Csongrád

sem található ilyen címszó. Néhány jellemző mondat a felszólalásokból: – felesleges és értelmetlen 15-20 ezer hektáros területeket fenntartani, mert megfelelő színvonalú irányítással kisebb részleteken is megvalósítható az egységes szakmai munka. A földtulajdonosok az egyre kisebb vadászterület nagyságok kialakítását szeretnék elérni, amely akár 100-200 hektár is lehetne, s így – szerintük – sokkal többen juthatnának vadászati lehetőségekhez, és a költségek is az eddigiek töredékére csökkennének. Ha a tervezett nagyvad létszám miatt kevés lesz a kártétel, nem lesznek magasak a költségek sem, s ezért nem kell annyi bérvadász. Sokan túlhaladtak és működésképtelenné tartják a hagyományos vadásztársasági formát. Nem kell mindent eladni a bérvadászathoz besöpörhető nyereség érdekében, hanem a reális költségek érvényesítésével a magyar vadászok lehetőségeit kell bővíteni, mert a bérvadásztatás elsődlegessége ugyanis megmarad az állami területeken. A minden realitást nélkülöző létszámbecslési adatok helyett a környezet indikátorhatását kell alapul venni. Az optimális vadlétlétszám az – hangzott el –, amely mellett az erdő, természetes módon fel tud újulni. Tudomásul kell venni, hogy mind az erdőgazdálkodásnak, mind a természetvédelemnek prioritása van a vadászattal szemben. Az új erdőesítések automatikusan magukkal hozzák a nagyvad további terjeszkedését, ezért erre előre föl nem készülni struccpolitika. Másépp kell csinálni a telepítéseket, mint eddig. Magyarország a világ édesvízben legsegregényebb országai közé tartozik (?), ezért kiemelt jelentősége van az erdőterület növelésének a víz-háztartás javításában. A vadlétlétszám radikális csökkentése nélkül nem lesz béke a gazdálkodókkal, kisebb területeken ez jóval eredményesebben végrehajtható. Az eredményes létszámcsoökkentéshez lazítani kell az agyonszabályozott vadászat keretein, mind a módszerek, mind a tilalmak és a büntetések esetében. Sokkal szí-

gorúbban kellene viszont kezelni az orvvadászatot. A kerítések – hangzott el – nem lehetnek az erdő szerves részei, lehetővé kell tenni a vad természetes vándorlását, és a természetes szelekciót a nagyragadozók visszatelepítésével kell elősegíteni. A mesterséges vadetetés a természetes szelekciót viszont lehetetlenné teszi (?). A világ mai közhangulata egyre inkább vadászatellenes, erősödnek a zöld szervezetek, s ezek sokszor már nem a racionalitás, hanem csupán érzelmi alapon ítélik meg a vadászok tevékenységét.

Nem derült ki, hogy milyen szervezetek kaptak meghívást erre a társadalmi vitafórumra, de tény, hogy néhány erdőgazdasági vadászati szakemberen kívül szinte nem lehetett vadászt látni, így a hivatalos vadászati érdekvédelmi szervezeteink képviselőit sem. Így aztán bizonyára ez volt az oka annak, hogy sok felszólalás hangzott el a vadászat, vadgazdálkodás ellen, és alig lehetett olyan szavakat hallani, amelyek a törvény szelleme szerint a vad védelme érdekében hangzottak volna el. Sajnálatos, hogy az erdőstratégiában a vad, csak mint az „egyéb haszonvételként”, egyébként pedig szinte csak kártevőként szerepelt. Bár a rendelet lehet, sőt kötelezővé teszik az alkalmazásukat, a mai gyakorlatból hiányzik a vad védelméért valóban tenni akaró gondolkodásmód. Sajnálatos módon elűntek azok a múltban az országban széles körben alkalmazott, jól bevált uradalmi erdőszeti eljárások, módszerek. Egyebek között: a hektáronként a mainál lényegesen nagyobb számú, fajgazdag csemetetelepítések, a vadgyümölcs fajok célirányos telepítése, az erdei kaszálók, legelők, rágógerek, gazosok, bokrosok meg-hagyása, ápolása, a cserjések, az erdőszegélyek telepítése – amelyek során a vadat feltételek nélkül az erdő meghatározó részeinek tekintették, s ennek megfelelően tudatosan is gondoskodtak az életfeltételeik javításáról, s mindezekkel hosszú távra az erdei károkat is hatékonyan csökkentették.

S. E.

ELŐBŐGÉS 2003

A szarvasnász idényének elejére a gyakorló vadászok tanácsait gyűjtöttük csokorba azzal szándékkal, hogy bizonyára nem válik ártalmára azoknak, akik esetleg kevesebb gyakorlattal, de hasonló lelkesedéssel várják a vadászat pirosbetűs ünnepnapjait. Egyhangú a vélemény abban, hogy a várható, a szokottnál szárazabb és melegebb időjárás rendkívül megnehezíti a szarvasbikára vadászók, vendéget kísérő hivatásos vadászok életét, és igazán kemény próbára teszi tudásukat. Minden szélsőséges időjárás megváltoztatja a vad viselkedését, szokásait, mozgáskörét, ismert váltóit, de bizonyos mértékig változhatnak a genetikailag meghatározott rituális viselkedésmódoik is. Éppen ezért érdemes gyűjteni és közreadni az önálló, esetleg csak helyileg tapasztalt megfigyeléseket, mert a szélsőséges körülmények között is helyt kell állni, az elejtésre tervezett mennyiséget – ha nehezebben is – de terítékre kell hozni.

SZARVASBŐGÉS „SIVATAGBAN”

Kis „csavarral” azt is mondhatnánk, hogy a víz a lelke mindennek. Az idei perzselő aszályal pedig, mindez fokozottan igaz, s alaposan feladja a leckét minden szarvasvadásznak. Nincs abban semmi új, hogy az időjárás alapvető befolyással bír a szarvasbőgésre, s a hűvösebb idő mindig pozitív hatással van a szarvasok nászára. Korábban kezdődik, nagyobb intenzitással folyik, ilyenkor napközben is bögnek, mozognak a bikák, arról már nem is beszélve, hogy egészen más a bikákat kereső vadász közérzete is ilyen időben. Am, ha tikkasztó a hőség, csak ülünk este felé a magaslesen, patakokban szakad rólunk a verejték és mozdulatlan a levegő, szinte élettelen a táj. Ha megfeszülünk sem látunk, hallunk semmit, hiába érkezett el amúgy, a „papírforma” szerint a bögés ideje. Másnap hajnalban is hasonló eredménnyel járhatunk. Csupán az vigasztalhat esetleg, ha útközben a vadriasztó csősz azt mondja, hogy: „... éjféltől abból az irányból szolt ám az a nagyszarvú!”. Mit tehet ilyenkor a hivatásos vadász? Sokat nem, de ha tudja, hogy ilyen időben a tarvad a területen tartózkodik, azért van némi esélye a sikerre, mert mindig elsősorban az „asszonynépet” kell helyhez kötni. Nagy szárazságban érdemes próbálkozni lédús takarmányokkal, dinnyével, silóval, hullott almával és almatorkollyal. Ezek kihelyezésénél apróságnak tűnhet a jó tanács, de nagyon is oda

kell figyelni rá: a kihelyezett takarmányt a nap soha ne száríthassa ki!

Olyan, az amúgy is szárazabb területeken, mint például nálunk a homoki részek, az akác-erdők, ott a kollégák egész nyáron hordták a vizet a dagonyákba, hogy azok soha ne tudjanak kiszáradni. Enélkül a szarvas nem marad meg. Sokan úgy gondolják, hogy könnyű nekünk, mert mifelénk az árterén mindig és mindenhol van víz. Ez azonban óriási tévedés, aszályos időszakban megszökik a víz a holtágokból, morotvákba, viszont mivel a talaj állaga többnyire alkalmas a sáros dagonyázásra, ezért a vad ezeket a helyeket szívesen keresi fel, csak hogy mindezekről ilyenkor a vadászoknak kell gondoskodniuk. A területen élő és azt jól ismerő vadgazda már augusztusban sejtí, hogy milyenek lesznek a szeptemberi kilátások, ezért a cserkészutakat, lesekét igyekszik úgy elhelyezni, hogy minél eredményesebben tudjon vadászni. Amennyiben a területünkön szeptemberben van szarvas, de kevés a víz, a nyomokat figyelve igencsak nyitott szemmel kell járnunk. Ugyanis, ha rövid időre is, de a szarvasok mindenképpen azt a szomszédos vagy éppen vadászatra alkalmatlan területeket keresik föl, ahol vízhez, dagonyázási lehetőségekhez juthatnak. Ezt ugyan általában az éjszakai órákban teszik, mégis ilyenkor jó esélyünk lehet arra, hogy nappali tanyájára mindenképpen visszaváló háremu-

rat terítékre hozzuk. Persze csak akkor, ha az illendő „fogadásra” kellőképpen felkészültünk. Összességében elmondható, hogy hosszú távon csak a befektetett előzetes munka megérdemelt jutalma hozhatja meg a sikert. Ha valaki az előkészítés során netán valamit elmulasztott, vagy nem helyezett rá kellő hangsúlyt, az úgyis a saját kárán rájön mindenre. Mindent a forgandó, vak szerencsére bízni nem csak nagyfokú felelőtlenség, hanem a vadászvándorlással szemben vadászemberhez méltatlan cselekedet, és a legnagyobb mérvű udvariasság is egyben. Remélem mulékony lesz, de egyfajta divat manapság mindent csupán a természetre bízni. Tavaly ilyenkor például szinte soha nem látott árvíz pusztított nálunk, most meg szinte teljesen elsivatagosodott a táj. Akkor is, most is tettük, tesszük a dolgunkat. Mentettük, ami menthető, mert a vadgazdának minden körülményhez igazodnia kell. Meg kell adnunk a választ a kihívásokra, mert ez a vállalt feladatunk. A vadállomány érdekében amennyire lehet csökkentjük a káros tényezőket, és a szükséges mértékig növeljük a vad számára kedvező életfeltételeket. Természetesen csak az tudja mit jelent ez a valóságban, aki benne él. Messziről ugyanis – amint tudjuk – minden egészen másképp látszik.

Zilai János

fővadász
Gemenc Rt., Karapancsa

RÁÉRZÉS ÉS SZERENCSE KELL

Nekem a vadászat csúcsa a szeptemberi bögő gímika terítékre hozása. Természetesen – hivatásos vadászként mondván – a vadászat ünnepnapjait igencsak dolgoz hónapok előzik meg, hiszen a magaslesek, szólok, cserkészutak rendbetétele, a vadföldek elkészítése, mind a későbbi sikerek kevésbé látványos, de alapvető fontosságú előfeltételei. Munkahelyem, a Zala-erdő Rt. baki vadászterülete hatalmas egybe-függő, zárt erdő, körülötte mezőgazdasági területekkel. Ezt „fűszerezi” északról és délről egy-egy hatalmas nádas mocsár. Ezen a kedvelt bögő területen kell „okoskodnunk”, s már előre – az évi mezőgazdasági kultúráknak megfelelően tervezni – a bögés idejére a vadföldjeinket. Nálunk nem valósul meg a „rétre kiváló tehén-csapatok után érkező csapatbika” képe, csak nagyon ritkán, amire alapozni nem lehet. A bikák nagy részét kint lövöttük a nádasokban, tarlókön, kukoricásokban. Az igazság az, hogy sokszor próbálkoztunk a vadföldeken is „intenzív” kukoricatermesztéssel, de nem sok sikerrel. Jobban bevált a vadlegelők készítése, feljavítása. Július utolsó hetében repcével kevert tarló-répat szoktunk vetni. Ebből – ha a csapadékví-

szonyok legalább átlagosak – igen jó vadlegelő válik a bögésre. A hivatásos vadásznak minden évben alkalmazkodni kell a terület mezőgazdasági viszonyaihoz, de szeptemberben már sokszor gyors rögtönzések szükségesek a mezőgazdasági kultúrák növényzetének, fejlődési stádiumának, érésének, folyamatban lévő munkálatainak megfelelően. Két éve történt, hogy egy 140 hektáros kukoricatáblában 5-6 bika állandó tartózkodását észleltük. Sajnos nem akadt a hatalmas táblában egy elejtésre alkalmas folt sem, ahová lőni lehetett volna. Tettünk bele egy lest, hogy a hajlatokba is beláthassunk, de bikát így sem sikerült ott egyet sem elejteni. Tavaly azonban keletkezett a táblában egy csaknem három hektáros vízyomta rész, és szeptember elején beállt a hatalmas kukoricásba egy 7 kilós agancsú bika, majd vagy két hét elteltével átvette a helyét egy tíz kiló körüli, fiatal, 16-os bika. Szeptember 9-ikén láttam ott először egy jóhángi, lehető, igen erős bikát, öt-hat mellékbikával. Rá három napra sikerült egy vendéggel meglővetni a nagy bikát, amely 11,85 kilós agancsot viselt. Ezután néhány napig csak fiatal bikákat hallottunk. 14-ikén este, egy olyan vendéggel

ültünk ki, aki 9 kilós agancssúlyig szeretett volna bikát lőni. Úgy hat óra felé észrevettem a kukoricából kimeredő agancsot, amely még 3-400 méterről is hatalmas volt. Jött egyre közelebb, és 200 méterről, már jól láthattuk a bikát nyaktól fölfelé. Lőhetőknek ítéltam, de mivel a vendégnek túl nagy volt, nem emeltük rá a pusztát. Két nappal később, reggel lövtem meg egy másik vendéggel, ugyanott, ugyanazon a helyen. Páratlan 16-os agancsa 12,6 kilót nyomott. Lehet, hogy ez a két bika ott volt már az előző évi bögéskor is, de elejtésükre szinte semmi esélyünk nem volt ekkora kukoricadzsungelben.

Vannak megérzések, ráérzések, bizakodások, de az sem ritka, hogy a kiszámíthatatlan szerencse éppen a bika oldalára áll. Ilyen esetekben nyugodtan lehet blöffölni, próbálkozni, kihívni magunk ellen a sorsot. Viszont arra nagyon kell vigyázni, nehogy ezekkel felesleges zavarást okozunk, mert ez jövőhetetlenné, jó széllel, hallgatósza kell óvatosan cserkelni, az alkalmas nyiladékokon el-el időzni, a magasleseken üldögélve igenis lehet provokálni a szerencsét. Java bögésben, ha jó a mozgás, ér-

FOTÓ: BLAUMANN ÖDÖN

FOTÓ: AGYAKI GÁBOR

demés reggel sokáig kitartani, vagy éppen reggeli után visszatérni. Jó szolgálatot tesz a bögőkürt, amellyel szóra bírhatjuk a már lepihent, de a még aktív bikákat is. Ha az erdő állaga engedi, a reggeli után barkácsoló fogatról is lehet szerencsénk. A fogat zaját hallva a bika kíváncsisága miatt veszíthet rajta. Néhány éve vadászott nálunk egy vendég, aki minden szeptemberben 10-15 bikát ejtett el. (Ennek megítélését mindenki a maga etikája szerint tegye meg.) El kell ismerni, értett is a szarvasvadászathoz, s a kort és az agancssúlyt is messzről kiválóan becsülte. Véleménye szerint a si-

ker 20 százaléka a megérezésen és a ráérezésen -, 80 százaléka viszont a szerencsén múlik. Nagy igazság van benne. Ha a hivatásos vadászok, vagy kísérőnek van olyan rutinja, hogy bátran bízhat a 20 százalék biztonságában, a többi úgy is a fennmaradó 80 százalékon múlik. Sokat nem tud tenni a szerencse ide-, vagy odafordulásaért. Magam a megérezésemre hallgatom, és ki is tartok mellette. 2-3 látott, de megközelíthetetlen bikáért nem mászom le a lestről, ahol szerintem nagyobb biztonsággal kecsegtet a siker. A vendégben sem kelt jó benyomást a határozatlan, elképze-

lés nélküli, vagy azt gyorsan váltogató kísérő. El kell azonban ismerni, hogy bizony akadnak olyan időjárási viszonyok, amikor tényleg csak a szerencsében bízhatunk. A területét jól ismerő vadász kísérőnek azonban mindig és mindenkor van előre kitervelt elképzelése: milyen széllel, merről közelít, időváltozás esetén, mit, hol keressen. A kihívásoknak pedig mindig meg kell felelnie, hiszen ez a dolga, ez a választott hivatása.

Karikó Róbert
kerületvezető vadász
Zalaerdő Rt., Bak

A KONCERT NEM ÖNCÉLÚ

Augusztus derekán, Nagyörzsönyben, a Börzsöny hegység csodálatos falujában búcsúra készülődnek az emberek. A sok évtizedes hagyomány máig elevenen él az itt lakók között. Előkerülnek az ünneplő sváb ruhák és ezen a napon mindenki elmegy a templomba. Az ünnepi asztalnál az ebédet nem csak a háziak vesznek részt, ilyenkor a család minden tagjának ott kell lennie. Van azonban egy másik, mindenkit megmozgató esemény e napon. Késő délután az egész falu népe a főtérre találkozik. Nem csak a búcsúfiát veszik itt meg, hanem a szakértő füleket várnak egy olyan hangot, amelyet állítólag csak itt, és ezen a napon lehet meghallani. E szakértő füleket erősen ráirányulnak a közeli erdő egy tájára, a Magyar-hegyre. Mert, hogy onnan kell, hogy meghallják az őszi szarvasbögés első hangjait. A régi öregek is meséltek a Börzsöny első, ünnepi szarvasbögéséről. És hogy miért is különleges ez a hang? Mert mintha „tudnák”, a bikák, hogy a búcsú idején „jelentezniük kell. Mert a jeles nap után ugyanis hetekre csendes marad az erdő. Mindenki tudja, főleg a vadászok, hogy néhány hét és eljön az ő ünnepük. Nagyszerű „koncerteket” hallgathatnak itt az erdő alján. A java bögés - az időjárásról függően - csak szeptember közepétől kezdődik, bár még többnyire nincs folytatás. A szarvasok lassan beállnak a megszokott bögőhelyekre. A bika külleme megváltozik, a nyaka megvastagodik, tarkója megerősödik, miáltal a dőhő bika imponálóbb külleművé válik. A teheneit feltűtő bika a közelébe érkező rivális bögésére azonnal válaszol, ezzel persze elárulva tartózkodási helyét.

A bögő hangokat a vadászok jó része ismeri, sőt utánozni is képes. Az a vadász, aki szarvasbögést visz magával, jól kihasználhatja a bika féltékeny tulajdonságait. Sokan persze nem élnék a bögőkürt lehetőségével, meg sem próbálják azt használni. Nem bíznak önmagukban, sem az

eredményességben. A bögőkürt megszólaltatásához nincs szükség „művészi hangra”. Elsajátításához kis vállalkozó kedv, gyakorlás és sok megfigyelés szükséges. Nálunk, a Börzsöny meredek hegyoldalain, sziklás lejtőin, bögőkürt használata nélkül igen nehézkes az eredményes vadászat. Szinte minden vadásznak van hívója, amelyet komoly szaktudással képes is kezelni. A bögés hangjai változnak aszerint, hogy a bögés melyik időszakban is hallható. Ezeket a hangokat meg kell ismerni, hogy értékelni tudjuk a kialakult helyzetet és ehhez igazodó módon használni a bögő tudásunkat. Meg kell tudni különböztetni a kereső, a csapatbika, a támadó, a harcra hívó, az üző vagy a borító és a pihenő bika hangját. Ezeknek a hangoknak az élethű utánzásához némi hallás, megfigyelés és sok gyakorlás szükséges. Már vannak olyan videó- és hangkasszettek, amelyek segítenek eligazodni a hangok között. A hangutánzásához nagy számban használhatunk segédeszközöket. Sok a műanyagból, gumiból készült, vagy merev csőszűrő, vagy teleszkópos hívókészülék. Igen gyakori a szürke marha tülle és a tengeri triton csigaháza. Bár ezek a segédletek nehezebb takarásban, jó széllel szálaltassuk meg a hívót, mert előfordulhat, hogy a közeli sűrűből előjövő bika észreveszi a vadászt. A cserkelés közben nagy türelemmel és óvatossággal haladjunk. Félnünk inkább az éber szemű füles teheneiktől kell, nem a szerelmi bódulatban lévő bikától. Jó hasznát ve-

hetjük a hívónak a magaslesen is. A vadföldre kijáró szarvasok előbb-utóbb kiváltaknak. A legelő tehének körül járkáló bikát egy erős, határozott hívással meg lehet állítani. Kora délelőtt a bika álmos morgással fekvőhelyére tér vissza és elhallgat. Hívónkkal azonban még sokáig ingerelhetjük, esetleg be is lophatjuk. A kábult, lázban égő bika, néha még az ágroppanásra is rábög. Bögését megismételve elindul a vélt ellenfele irányába. Ha a bikát nem tudjuk eléggé megközelíteni, a célzóbót használatával fácskák, bokrok verésével még ingerültebbé tudjuk tenni. Bögésünkre talán nem hagyja el a csapatát, de az agancsverés hallatára megindul, hogy elkeresse a betolakodót. A bögő bika hangjának színezete, üteme az események, valamint a körülmények hatására változik. A bögési hangok különbözőségeit az ember más és más értelmezéssel magyarázza. A bögés a bika ösztönös, öröklött fajfenntartó viselkedése. E különbözőségeket, hangszínezeteket leírni, lejegyezni nehéz, a tökéletes utánzás szinte lehetetlen, mégis az óvatos, éles szemű bikát bögéskor könnyű megfélemlíteni. A bögés tudományát ezért érdemes elsajátítani, amelyet hozzáértéssel használva nagyon sok csodálatos élménnyel gazdagítja a kalandvágyókat.

Néhány dolgot azonban tudomásul kell venni: alkalmatlan helyen és időben felesleges használni a kürtöt. Ne reménykedjen senki abban sem, hogy az összeverődött tehének körül futkározó bikák közül egyet is el tud csalni, a magányos csapatból sem hívható el a hárepampa.

Nagyon káros lehet, ha a bögőeszközt hozzá nem értő vagy kellő tudással nem rendelkező vadász kezeli, mert képes a bögést napokra elhallgattatni még a legjobb területen is.

Homolya László
sportvadász

2002. év Szarvasbögő Európa Bajnoka

A SZARVASOK GYÖNGYE

molyhos tölgy szárába hasított nyílásban

A szarvasféléknek a fogazata az evolúció során a növényi részek letépeséhez és megőrzéséhez idomult, a ragadozókra és mindenevőkre jellemző tépőfogak elkorcsosultak, mivel a növényi táplálkozáshoz nem volt rájuk szükség. Sajátos módon egyes szarvasféléknél – köztük a mi legnemesebb vadunknak tekintett gímszarvasnál – a második életévre kifejlődik egy elcsökevényesedett szemfog, amelynek tényleges funkciója nincs, legfeljebb a táplálék leszakításához nyújt minimális segítséget. Ezt a fogat, amely az állcsont első harmadának legszélesebb pontján található, a német vadásznyelv „grandel”-nak nevezi, s mint annyi mást, ezt is átvettük – grandlira „magyarítva”, pedig – ellentétben sok szolgáiban átvett kifejezéssel – ennek van magyar megfelelője, a nagyon szemléletes gyöngyfog. Hazai szarvasféléinknél csak a gímre jellemző, a dámnál soha, őz-nél egy-két ezreléknyi gyakorisággal, különlegességgé fordul elő. Formája a vad korával szoros összefüggésben változik, 20 hónapos korra teljes nagyságát eléri, szabálytalan gömb alakú, tompa fehér színű, fénytelen. Ekkortól felső része a többi foggal azonos ütemben kopik, laposodik, miközben felülete egyre fényesebbé válik és aranybarna színt kap, tetején a fogbél (pulpa) rajzolata mind nagyobb felületet foglal el, hasonlatossá válik a természet alkotta ékszerhez, a kagyló-gyöngyhöz – innen kapta a gyönyörű magyar nevet. E „minta” és szín miatt értékesebbnek tekintjük az idősebb egyedek gyöngyfogát, amely azonban a kivénhedt állatnál szinte teljesen el is kophat.

Nos, a gyöngyfog csak „másodlagos” trófea az agancs mellett, viszont minden más sutavaddal szemben a szarvastehennek is van trófeája, s az öreg tehenek gyöngyfogát kecsessége az egyik legszebb vadászékszerre emeli. Amilyen becsben állt a fogpár a múlt század első feléig, annyira nem becsüli sajnos a ma közvadása e szép trófeát, sőt, ami még elkésőbb, sokan nem is tudják, mi az. Sokszor láttam már értetlen tekintetet a „di-

ékszerként a hivatásos vadász címeres nyakkendőjén

cső” elejtő arcán, amikor tarvad zsákmányánál valaki megkérdezte tőle, hogy miért nem veszi ki a grandliját? (volt, aki erre a szigerek közt kereste...) Zöldfülű vadászok beugratására gyakran használt mód, hogy amikor elejtett őzbakját vagy dámbikáját többen körülállják, valaki szól neki, hogy ugyan vegye már ki a gyöngyfogát, s jót nevetnek a „nyeretlen kétévesen”, amikor gyöngyöző homlokkal próbál megfelelni a feladatnak.

A gyöngyfogot vagy a terítéken vágjuk ki késsel, vagy a koponya lefőzésekor vesszük ki. Előbbi előnye, hogy nem feledkezünk meg róla a későbbiekben, utóbbi, hogy szakszerűtlen kezelésünkkel nem sérthetjük meg a koponyacsontot. A kivett fogról a húsrészeket, kötőszövetet könnyű eltávolítani, de célszerű forró vízben meglobogtatni, szebb fényt kap a lefőzött fog, mint a „nyersen” kivágott és lekapargatott.

Ha vendéget vadásztatunk, semmiképp ne feledkezzünk meg a gyöngyfog ünnepélyes átadásáról, különösen szép gesztus, ha nem ismeri ezt a szokást.

(Akkor is tegyük meg, ha a vendég ezt nem igényli, ettől még a vadnak kijár a tisztelet.)

fenyőhajtás szárába hasított nyílásban

A gyöngyfog átadásának számos változatával találkozhatunk országszerte. Alapvetően meghatározza a lehetőségeket, hogy a vendéggel csak a vadászat idején találkozunk, vagy a területen lévő vadászházban, vagy más szálláshelyen lakik. Ünnepelesebb (és a vadór honorálása szempontjából eredményesebb is...), – főleg, ha nem egyedül vadászik a vendég – a szépen feldíszított gyöngyfogat a teríték átadásakor, vagy az esti vacsora alkalmával egy pohár pezsgő kíséretében átnyújtani. Ha az elejtés helyén kerül sor az eseményre, akkor legegyszerűbb, mondhatni primitív módja, amikor a kisérő biciklijával kifordítja, úgy-ahogy levakargatja és a jobb sorsra érdemes polgár markába nyomja, amúgy „parasztosan” (nesze b...meg). Egy szinttel kulturáltabb, ha a rendesen letisztogatott gyöngyfogat egy egészen tölgylevélbe tűzzük, s a levelet kalapunk tetejére helyezve adjuk át kézfogás és gratuláció kíséretében. Hasonló módon megoldható a helyszínen, hogy apró, 3-5 leveles tölgy, vagy fenyő hajtásvég meghasított szárába tűzzük párban a fogat, s ezt helyezzük a kalapra.

Ha a vadászház előtt, vagy más, alkalmas helyen készítjük el a terítéket, s van idő és mód a hosszabb előkészítésre, akkor elegáns, látványos körítéssel is meglephetjük a vendégeket. A fogpárokat méhviasszal vagy gyertyával ráragaszthatjuk a lombos vagy tülevelű fáról szedett hajtásvégre, és zöld vagy fehér szalvéta alátétre helyezve tálcán adjuk át. A fogakat tölgygumak-kupakba, kis filckockára, vagy akár csak párjával összeragasztva tesszük a szalvétra, s köré helyezzük zöld, vagy színes őszi lomb díszítést, galagonyával, csipkebogyóval, kecskerágóval megszínesítve. Sokak véleménye szerint hazai szarvasunkhoz csak a tölgylomb illik, a fenyőgally – akár törteként, akár a gyöngyfog feldíszítéséhez – csak a magashegyi vadászterületeken indokolt.

Somfalvi Ervin

fenyő hajtására fektetve

filclapocskára ragasztva

vadászkalapon, átnyújtásra készen

Ki, minek nem mestere?...

Ahogy drasztikusan növekednek – sajnos a legtöbb esetben ádáz peres úton is – a vadászattal kapcsolatos legkülönbözőbb ügyek száma, úgy növekszik a szakértők szerepe, jelentősége. Így is van ez rendjén – mondhatnánk – hiszen a túlszabályozottság jelenlegi fokán, valóban meg kell fizetni a speciális ismeretekkel és sokéves tapasztalatokkal rendelkezőket. Csakhogy... az igény és a „kereslet” látványos növekedése – mint az életben mindenben – ezen a téren is számtalan visszafizetésre adott lehetőséget az elmúlt évek során.

Ki a szakértő?

Lehet bármilyen definíciót fabrikálni, de a gyakorlatban ma az a szakértő, aki ezt terjeszti magáról, de ami ennél is fontosabb: erről másokat is meg tud győzni. Pedig igazán nem bábura meg itt a játék, mert egy sima vadkártügyben is akár hat számjegyű összeget jelenthet a kárért felelős természetes vagy jogi személy és a károsult vélt vagy való nézetkülönbsége. A klasszikusnak mondható mezőgazdasági, erdei, és gépjármű ütközések ügyeken kívül ma már a legkülönbözőbb esetekben kér fel a bíróság vagy az ügyvéd vadászati szakértőket. Hagyatéki, válópere vagyonmegosztási, vagyonértékelési, vámtügyi, vadászati baleseti, rendőrségi nyomozati, vadászati, egyéb kártérítési, vadászterületi hatósági határviták, felelősség biztosítási ügyek éppúgy előfordulnak, mint vadaskert létesítés, tervezés, fegyelmi úton történő kizárások bírósági megtámadása, különböző természetkárosítás, műtárgyak, hagyatékok, börtör, tróféák értékének, szerzési idejének, körülményeinek megállapítása... és a sort hosszan lehetne folytatni.

Ki és hogyan lehet szakértő?

Jelenleg ennek három ismert és hivatalos útja van.

- Vadkárbecslő szakértőnek a megyei FVM hivatalnál lehet jelentkezni és ha a jelentkezést a hivatal elfogadja, akkor a szakértő neve felkerül arra a listára, amelyet a vadászati felügyelőség időszakonként megküld az önkormányzatok jegyzőinek. Követelmény a felsőfokú szakirányú képzettség és a szakmai gyakorlat.
- Hasonló alapkövetelmények birtokában lehet jelentkezni a szakértő, az FVM humánpolitikai főosztályán. A jelentkezési anyagot írásban, megfelelő bizonyító okmányokkal kell beküldeni elbírálásra. Ha a jelentkező kérelmében leírtak megfelelnek az előírásoknak, akkor az illető a tevékenységi körök megjelölésével bekerülhet a szakértők országos jegyzékébe, amelyet időszakonként közöl a Földművelési és Vidékfejlesztési Értesítő, a tárca hivatalos közlönye.
- Igazságügyi szakértői kérelmet az Igazságügyi Minisztériumban lehet benyújtani, ahol azt szintén a tárca előírt vizsgálat után bírálják el. Ha a jelentkező megfelel a követelményeknek, regionális, illetve országos lista alapján rendelheti ki a bíróság vagy kérheti fel az ügyvéd, illetve a különböző hatóságok.

Ez így leírva talán túlságosan könnyűnek tűnhet, a valóság azonban ennél jóval árnyaltabb. A bejegyzési kérelmek elbírálói szuverén döntést hoznak, vadászati szervezetekkel egyeztetési előírások – tudomásunk szerint – nincsenek. Talán ez is lehet az egyik oka annak, hogy a tévedés, illetve a megfélemlítés lehetősége kézenfekvő.

Elmélet és gyakorlat

Sajnos a gyakorlatban az extrém példák sorát lehetne említeni. Jelesül, hogy csak a kirendelés után, a helyszínelés-kor derült ki sok esetben, hogy a „szakértő” nem volt képes különbséget tenni a szarvas és a vaddisznó nyomai között (!), rosszabb esetben a tritikálé és a búza között sem, s a kárszámitásnál alkalmazott napi árak, még csak köszönő viszonyban sem voltak a kistérségi kereslet-kínálat alapján kialakult piaci viszonyokkal. Vadásztróféákat, hagyatékokat olyanok értékelnek – jó pénzért, – akik akkor láttak először valami ilyesmit, és azért nem romlott meg az agancs, és alszázeget vaddisznóbőr, mert jól volt „konzerválva” – írták. Enyhén szólva kínos volt, de megtörtént, hogy egy vad – gépjármű ütközéses többmillió perértékű vitás ügyében meghallgatott önjelölt „szakértő” csak a tárgyaláson derült ki, hogy soha nem volt gépjárművezetői jogosítványa, vadász, vadat közelről soha nem látott, viszont a vadgazdálkodásról, vadászatról egykoron az egyetemen fakultatív módon hallgatott egy félévet... és már nem is emlékezhet sok mindenre kristálytisztán.

Mégsem ilyenek kerülhetnének a csúcsra, hanem például az alábbi eset. Nemrégiben, egy társas vadászon egy „fogós” vizsla megfogott a nádasban egy macskát, amelyet végül egy fiatal vadász kegyelemlovással váltott meg kinyitól. Egy „jóakaró” vadásztársa a terítékhez – bizonyára mobil telefonon – kihívott két természetvédelmi őrt, akik „vadmacskának” látszónak nézték a „krémszínű, cirmosnak” jegyzőkönyvezett néhai egér ijesztgetőt. Földi maradványait nagybőrszen eldobták. Nem sokkal később, igazán példás gyorsasággal ki is szabta a természetvédelmi hatóság a 370 ezer forintos bírságot, amelynek fellebbezési-illetéke – amelyet az ártatlanság vélelmességének ellenére a „gyanúsított” soha vissza nem kaphat – az első fokon, nem jogerősen kiszabott összeg fele, azaz 185 000 forint. A büntetés indoklásában szerepelt továbbá, hogy a krém színű macskát felkért szakértővel megvizsgáltatták, aki nem volt más, mint a közeli egyetem neves zoológusa, akit egyébiránt az egyik legkiválóbb bőregér tudomán ismer el a hazai állattan. A tudós – bizonyára nem kevés töprengés után – megállapította, hogy a szakértői vizsgálatának tárgya jelen esetben csak és kizárólag vadmacska lehet, és szakvéleményében a hibridizációnak még a lehetőségét is kizárta. A drákói büntetés indoklásából még az is kiolvasható, hogy a vizsla, ősi őstőneinek engedelmessége nem hibáztatható. Viszont egy védett állatot – jelen esetben a krém színű, cirmost sem – a vadászható vadfajokkal ellentétben – szigorúan tilos megváltani a szenvedéseitől. Az a jogkövető, helyes magatartás, ha hagyjuk szépen a kinyitában minél tovább ott, ahol találtak, helyben fetrengeni. Tehát: minél inkább szenved az állat, annál jobb – tudtuk meg a jóakaróttól szinte csöppő elsőfokú természetvédelmi államigazgatási eljárásból. Az „elfélt” nem volt képes beletörödni a „(k)rémes” szakértő rögeszméjén alapuló véleményébe. Ezért keresett egy olyan szakértőt, aki a macska temét megröngenezte és megállapította, hogy csak a vizsla nem tévedett. A macska gerincét szakszerűen elropanthatta, viszont a leadott kegyelemlovás sörétszemei nem törtek csontot. Szerinte a vizsgált macska hibrid, vagyis a szóban forgó egyed anyukája egykor vérfertőző kapcsolatba léphetett egy gálán házikanadúrral és ebből az eléggé el nem ítélt nászéjszakából származik a kegyelme-

sen agyonlövött macska, amely félig házi, félig vad. Viszont – és a történet ez a hab – a hibrid macska is védett, mert az érvényes jogszabályok szerint a védett állatok keverékei is védettek. (?) A hozzáértők, a szakirodalom, de még a józan paraszti ész szerint is a vadmacskát, bár nem az egyed, hanem mint fajt, semmi más nem veszélyezteti jobban, mint a házimacskával történő spontán keresztezés. Ha valamiért kipusztulhat vagy végképp eltűnhet a magyar faunából és Európából, akkor éppen a hibridizáció mindenek a lehetséges oka. Nekünk, vadászoknak ebben semmi újdonság nincsen, mert ha a babos disznókat következetesen nem szelektáltuk volna sok-sok évtized óta, ma már bizonyára hírnemője sem akadna hazánkban a tisztavérű vaddisznóállományának. A faj, a vadmacska (a gyengébbek kedvéért: *Felis silvestris*) védelme szempontjából, tehát a jelenleg túlbuzgó dilettantizmus okán elfélt cselekedet sokkal inkább dicséretet, mint büntetést érdemelne. Vagy az egészen netán már régen nem a védelem, hanem a büntetés a célja? Ki tudja? „Fejlődésünk” mai fokán a jogszabály már mindenféle büntetésre bőséggel rendelkezésre áll, hiány csak az egyeztetett és kitűzött közös célokban van. Nem is szólva már a semmiképpen nem nélkülözhető, az alkotásra és jobbításra képes „szürke állomány” – szinte naponta tapasztalható mérhetetlen zűrzavaráról, amely nem köz-, hanem jól felfogott partikuláris érdekeket szolgál, már kissé unalmas, és megfélemlítően valósnak álcázott általános „öko-mázsal” leöntve.

A megoldás lehetősége

A szakértőknek tehát rendkívül nagy volna a vállalt – és ma már egyre inkább anyagilag is elismert – felelőssége. Más kérdés azonban az, hogy miképpen lehetne az elfogulatlanságot a megbízónak garantálható módon számon kérnie? Netán valami új szervezetre, hatáskörre, felügyeleti „szerve” volna szükség? Nos, úgy véljük bizonyára nem ez a megoldás.

Tegyük fel ugyanis – legalább ad abszurdum – hogy a vadászati szakértő, nem az elefántcsont toronyba bezárkózva, hanem a gyakorlatban is képes bizonyítani a tudását. Így talán nem csupán az emberi emlékezet gyarló rostján fennmaradtakból mereget, hanem naprakész ismeretekkel rendelkezik, bent él a vadászélet sűrűjében, van vadászjegye, tagja a kamarának, tudását, képességeit, emberi tisztességét széles körben (el)ismerik. A szakterület ezt bizonyára jobban meg tudná ítélni, mint az „Állam Bácsi”, aki a jelentkezőt soha nem látta, s ahol a szakmai, emberi kapcsolatok helyett csak a „papírforma” érvényesülhet, azt pedig nálunk bármikor, bármire lehet szerezni. Annak idején – a kamara megalakulásakor – az volt az „ígéret”, hogy a köztisztület minden olyan jogosítványt, feladatot megkaphat, amelyet az állami szerveknél jobban, hatékonyabban meg tud oldani. (Természetesen a hasonló feladatokat még igen hosszan lehetne sorolni.) Mindezek következetes kiharcolásának a lehetősége azonban ma is adott, és ha megfelelő érzervekkel igazunkat képesek is vagyunk alátámasztani, bizonyára a siker sem maradhat el. A jelenlegi „rendszer” felett vitathatatlanul eljár az idő, a kihívások sora elé kell nézni, ezért egyetlen percnyit nincs mire várakozni.

Homonnay Zsombor

Ha van fejünkön kalap, ha nincs

I. rész

A vadászatra jogosult köteles megteríteni a vad által a mezőgazdaságban, erdőgazdálkodásban okozott vadkárt, illetve annak öt százalékát meghaladó részét, ahogy azt a vadászati törvény és végrehajtási rendelete meghatározta.

Részen elmarasztalhatják a vad- és gépkocsi ütközések a gépkocsiban okozott kárért, jelenleg ez a bírói megítélés függvénye.

Vadgazdálkodási bírságot köteles fizetni – amennyi akár egy millió forint is lehet – amennyiben a vadászati törvényben (83.§.) leírt nyolc cselekmény közül bármelyiket elköveti. Például nem tesz eleget az élőhely védelmével kapcsolatos törvényi kötelezettségének vagy a területén miniszter pontos vadterületekre. Megbüntetik, ha az éves vadgazdálkodási tervben jóváhagyott éves tervet előzetes engedély nélkül túl-, vagy alul teljesíti. Holott jószerint a nullával egyenlő az önállósága, mert az éves lelovási tervet hajszálpontosan meghatározza a vadászati felügyelőség, ráadásul még két szakhatóság – a természetvédelmi és az erdészeti – jóváhagyó szakvéleményének birtokában. A vadászatra jogosult kapja a büntetést, ha egyes tagjai, tisztségviselői nem tartanak be valami szabályt, rendeletet, például nem, vagy nem helyesen írnak a „befró” könyvbe, vagy határidőben nem mutatják be bírálatra trófeáikat stb.

Idén több esetben jutott tudomásunkra az Állami Erdészeti Szolgálat által az előző évi, már „lerendezett” erdei vadkárok miatt kivett „erdővédelmi bírság”. Hektáronként 20-tól 200 000 forint lehet a büntetés, és évenként ismételtet is kiszabható. A törvény szerint ugyanis „...a vadászatra jogosult erdővédelmi bírságot köteles fizetni, ha a vadászterületén a vad olyan hosszú távra kiható kárt okoz, amely külön törvényben szabályozott kártérítési eljárás során nem érvényesíthető...”

A „hosszú távra kiható hatás” és a bármely korú és állapotú erdőállomány azt jelenti, hogy a vadászati törvény szerint még az erdőösítésekben megállapított mennyiségi – és főleg minőségi – éves kártételeken felül, a befejezett erdőösítésekben és idősebb állományokban észlelt kár miatt is bírságot kell fizetni. Egy a szerkesztőségünkbe megküldött elsőfokú büntetés szerint az egy hektáros, szarvasok által károsított akátelepítésben: (idézet) „...a rágások sebfelülete utat nyithat különböző kórokozók-nak, gombás fertőzéseknek...”

Az érvényben lévő szabályozás szerint a vadászatra jogosult fizet bírságot a „közgyógyasztásnak” minősülő apró- és nagyvadzsákmány állat-egészségügyi vizsgálatának esetleges elmulasztásáért. A rendelet – egyébként mértékadó vélemények szerint is – a mai formájában egyszerűen betarthatatlan.

... a különböző hatóságok akkor is büntethetnek, ha a vadásztársaság, földtulajdonosi vadászati közösség, Rt., Kft, Bt. – gyűjtőnéven vadászatra jogosult – egyébként az úgynevezett „rendes gazdálkodás körében” végzi a tevékenységét. Próbáljuk meg – ha nem is hivatalosan – de meghatározni a vadgazdálkodásban a rendes gazdálkodás fogalmát. Ezek szerint: *szabályos, okszerű, a szakmai követelményeknek megfelelő állapot elérése érdekében folytatott gazdasági műveletek megszervezése, elvégzése.* – Legalábbis így fest a dolog az értelmező szótárak, lexikonok felhasználásával. Jobbat – egyelőre – nem tudunk kiötlöni. Gyakorlatilag ugyanis senki, semmiféle szakmai jogszabály, szabályzat a vadászat, vadgazdálkodás szakterületén a „rendes gazdálkodás” körét eddig nem határozta meg. A vadászati törvény a vadászatra jogosítottak számára ezt a kategóriát nem is használja, de a földhasználója részére már alapkötelezettségként is megköveteli. Kimondja: „...a föld használóját a vadkárok, valamint a vadban okozott károk megelőzése érdekében a rendes gazdálkodás körét meghaladó közreműködésért ellenszolgáltatás illeti meg és nem minősül a vad zavarásának az okszerű mező- és erdőgazdálkodással összefüggő tevékenység...” Ugyanakkor, a vadászatra jogosított hiába teljesíti a vadgazdálkodási körzeti tervben, a tízéves, illetve a hosszú távú vadgazdálkodási üzemtervben és az éves vadgazdálkodási tervben előírtakat. Tehát: a vadkárelhárítás, állománykezelést, létszámszabályozást és minden egyéb folyamatot és előírás szerint végez, ettől még igen sok esetben büntethető, szankcionálható, sőt még kártérítésre kötelezhető. (A legfontosabb előírt feladatok, kötelezettségek az 1996-os LV.törvény 40-41. §-ban találhatók.)

nem így a kiszabható büntetés, amelynek összege: 20 ezertől 1 millió forintig terjed.

10 millió forint a felső határa a munkavédelmi bírságnak, ha a vadászatra jogosult, mint munkáltató állandó és időszakos munkavállalóit nem előírászerűen alkalmazza, részükre nem készíti el a kockázati felmérés különböző adatait, és a néhány megyében megkezdődött szigorú munkavédelmi ellenőrzések tapasztalatai igazán nem kecsegtetnek rózsás kilátásokkal.

Az APEH-vizsgálatok is jócskán tartogathatnak meglepetéseket. Bár az egyesületi törvény a társadalmi szervezetek belső ellenőrzését a választott „ellenőrző bizottságokra” bízta, akik sajnos a gyakorlatban sokszor talán lelkes és tisztességes, de valójában hozzá nem értő laikusok. Az ÁFA nyilvántartás, a befizetések, visszaigénylések ellenőrzése többnyire meghaladja képességeiket. Az eredmény – a közel-múltban nem kevés esetben – sok milliós késedelmi bírság. A társadalombiztosítással kapcsolatos közterhek esetében hasonló a helyzet.

Ha bérvadászattal és a trófeákkal távozó fizető külföldi vendég nem küldi vissza a zöld színű „Vámári Nyilatkozat” egy kiléptetett példányát, az APEH ÁFA-t számol fel és vet ki késedelmi kamatokkal együtt, mert csak ezzel bizonyítható a „mezőgazdasági termék export”, amelynek ÁFA-ja – jelenleg még – „0” kulcsos. Bírságot az APEH továbbá, ha a kompetencia értéke meghaladta a befizetett tagdíj mértékét és ezáltal személyi jövedelem keletkezett, hiszen ebből az adót nem vonták le,

nem vallották be. Ha reprezentáció keretében térítésmentesen és bizonyíthatóan jelentős értékű lovt vadat, értékes trófeákat osztogattak és nem gondoskodtak az adózásról. Ha egy vadásztársaság tagja netán jóval a piaci – felvásárlási – ár alatt vásárolt, és ezáltal külön jövedelme keletkezett, amelyből adóelőleget nem vontak le, s be sem vallották, büntetés jár. Hasonló a helyzet, ha a vadászatra jogosult helytelenül ítélte meg az alkalmi jelleggel foglalkoztatott személyekhez kapcsolódó kifizetések társadalombiztosítási kötelezettségeit. Büntethet, ha a céges gépkocsi magáncélú használata bizonyított, s SZJA előleget nem vontak le, nem vallottak be. Ezen felül, ha a menetleveleket nem, vagy nem helyesen vezetik. Ha a vadór netán vállalkozóként végzi munkáját, havonta a tevékenységéről számlát ad, viszont a feladatai ellátása során a munkaviszony ismérvei fennállnak, bírást számolhatnak a büntetéssel. A „büjtött” munkaviszonyt felismerve a Munkaügyi Felügyelőség a jogviszonyt ugyanis átminősíti munkaviszonnyá. Az APEH ezután a kiszámlázott vállalkozói díjakat munkabérré minősíti és közterhekké sújítja, annak késedelmi kamataival együtt.

További „mazsolázási” lehetőségek:

A Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság megbírsághozhatja a vadásztársaságot, mert a NYENYI lapokat nem, vagy nem az előírt határidőre küldi be. Az Egészségbiztosítási Pénztár (EP) is keményen „odacsap”, mert a „Bejelentés a foglalkoztatottakról” című nyomtatvány beküldése esetleg elmaradt, vagy későt. A magánnyugdíj pénztárak pedig, ellenőrzésre kérihetik – és kéri is fel – az APEH-t, mert a társaság, a pénztári tag alkalmazottai után a havi bevételeket nem küldte be. Az APEH a hibát feltárja, és – ahogy mondták – jobbító szándékkal bírságot. Egyelőre a felsorolás csak a jéghegy

csúcsa, olyan esetek, amelyenkről hallottunk. Szerencsére a vadásztársaságok nem a legnagyobb adózók, sőt bizonyos már nem is lesznek, talán ezért viszonylag még nem túl gyakori az ellenőrzés és a „tényfeltárás”.

A természetvédelmi bírság kiszabása, Demokles kardjához hasonlóan függ a fejünk felett, mert a törvény és rendeletei nagyon és rendkívül általánosan fogalmazzák meg azokat a tevékenységeket vagy mulasztásokat, amelyek előfordulása esetén a természetvédelem bírsághozható. A végrehajtási rendelet több mint fél évtizede késik. A kiszabott elsőfokú természetvédelmi hatósági büntetésre a fellebbezési illetéke, a bekauszírozni kívánt díj fele. A büntetések felső határa általunk sem ismert, de jócskán lepíálhat minden eddigit. A jogszabály szerint büntetendő tevékenység, ha a védett természeti területet... a vadászatra jogosult jogellenesen megváltoztatja, átalakítja, illetve azon vagy abban a védelem céljával össze nem egyeztethető tevékenységet folytat. Például a gondos vadgazda etetni merészezi a vadat. (?) Ezért már sok esetben szabtak ki bírságot annak ellenére, hogy az éves vadgazdálkodási tervet a természetvédelmi hatóság is annak idején látta, jóváhagyta, benne tételesen szerepeltek az év során etetésre tervezett táp, szemes, szálás, és lédús takarmány mennyiségek, tonnában. A tervről azonban nincs ilyen rubrika, tehát nem kell azt közölni, hogy hol, mikor, és vörösként, vagy netán csúszós automata öntetőkkel etetik azt az állami tulajdonú vadat, amelynek gondozását a törvény a vadászatra jogosultra bízta. A területileg illetékes természetvédelmi hatóságok eddig kivettek természetvédelmi bírságot fácannevelő telep létesítése, fácannevelés és kibocsátás, valamint a fánakok számára táplálékként a területre kiszórt ocsú, egyéb mezőgazdasági melléktermékek takarmányozása miatt is. Másutt meghatározta a természetvédelmi hatóság, hogy a szóróra hány kiló szemes kukorica – és más nem – szóráható ki. Ha csak egy kilóval is több, az már természetvédelmi szabálysértés, szintúgy mint a hivatásos vadászok bejárása bizonyos területre. Legutóbb pedig azért bírságot, mert hivatásos vadászok iskolákban, vadászházakban is előfordultak ma már védett állatok régebben zsákmányolt trófeái vagy kiömlött példányai.

A tűzvédelmi törvény alapján 3 millió forint összeghatárig szabható ki tűzvédelmi bírság vadászhatározat üzemeltető vadászatra jogosultak részére. Új épületnél az üzembe helyezéskor, utána 9 évente kell kötelező időszaki tűzvédelmi ellenőrzést tartani elsősorban az elektromos berendezéseket illetően. Hasonlóan kötelező és esetleges elmulasztása szankcionálható a tűzoltó felszerelések, készülékek, villámhárítók, egyéb időszakos ellenőrzésének.

A kéményseprő megpillantása – azonnali gombmegfogással – szerencsét hoz. Nem így van ez a vadászhatat üzemeltetők esetében. BM rendelet írja elő, hogy gázfűtés esetén évente egy-, vegyes tüzelésű kazánokkal, kály-

hakkal végzett fűtés mellett két alkalommal kötelező a területileg illetékes kéménytisztító közhasznú társasággal kémény- és fűtőberendezés ellenőrzést tartatni, s annak dokumentumait megőrizni. Mulasztás esetén az ellenőrök közvetlenül nem büntethetnek, hanem a szabálysértési büntetést – amely akár százezer forintos is lehet – a kéményellenő-

rök feljelentése alapján a helyi önkormányzat szabja ki.

Ehelyütt egyelőre csak a jogi személyiségű vadászatra jogosultak büntetési lehetőségeit gyűjtöttük csokorba. Nem kevesebb, mint egy tucat, azaz 12 a különböző büntető hatóságok, és egyéb „szervek” száma. Bizonyára nem kevésbé lehet színpompás és illatos az a képzelet-

beli „csokor” sem, amikor a vadásznak, mint természetes személynek a lehetséges büntetéseinek lehetőségeit szedjük majd össze. Az elővigyázatosság és óvatosság ugyanis már nem csak az erdő -, hanem az élet sűrűjében is igen melegen ajánlható.

Bagyó-Balázs-Homonay
(folyt. köv.)

A humán oldal

2. rész

Nincs pezsgő vadászati közéletünk – halljuk úton, útfélen, ha történetesen valaki, valamit tenni szeretne. Mitől is lenne? – kérdezhetnénk vissza. Ki, mit tett ennek érdekében? A vadászválas megleghezősen hosszú folyamatában az első lépésnek, jelképes „belépőjegynek” számít a vadászvizsga vaskos könyv formájú ismeretanyagában hiába böngészünk a vadászati közéletre vonatkozó alapismeretek után, illet egyszerűen nem lehet találni. A vadászjelöltek mindezekről jószerint csak annyit tudnak, amennyire az időhiány miatt igen csak szűkösen ismertett egyesületi joganyagból netán visszaemlékeznek. A jogszabályok pedig igen csak szűkszavú kereteket adnak, vagy inkább csak lehetőségeket kínálnak. Nem is ez a feladatuk. Olyan ez, mint a lépcsőházban a korlát, ott van, baj esetén meg lehet valamibe kapaszkodni, de végső soron le is lehet rajta csúszni. Viszont igazi „élettel”, valós tartalommal, a korlátok közei nekünk kell – vagy még inkább kellene – megtölteni.

Egykor ez úgy működött, hogy az idősebbek átadták tapasztalataikat a fiatalabbaknak, s volt is erre megfelelő „tanulóiód”. Ma nincs, és ez számtalan indokolatlan emberi konfliktus forrásává is vált. A vadászvizsga ugyanis csak egyfajta „belépőjegy” csupán és csaknem egy évtizede – miközben lecserelődött a vadászok több mint fele – módfelett sajátos individuumok, mondhatnánk magányos „predátorok” képzése folyik. Jórésüket – tisztelet a törpe kisebbségű kivételnek – a papírok, a „jogosítványok” megszerzését követő mihamarabbi lövöldözésen kívül az ég világon senki és semmi nem érdekli. Pénzért – mondják – minden kapható, így nem csoda, ha számukra a vad is csak egyfajta, de korántsem tartós, fogyasztási cikké degradálódott. Minél drágább – tartják – annál jobb, mert így legalább nem kell érte sorba állni. A mi napunk alatt azonban nincsen ebben semmi új, mert volt nálunk a háború előtt is kapitalizmus, mégis a vadászatban ma már klasszikusnak számít, és örökérvényű irodalmi alkotások születhettek, és már akkor is sokan emelték fel szavukat a természet értékeinek merkantilizálása, s elherdálása ellen. Azért, mert igaz hittel és elkötelezettséggel akarták, keményen és eredményesen ostromozták is a kirekesztő, a közérdekeknek fittyet hányó, kivagyis „magányos, keltálábú ragadozókat”. Voltak erre jól bevált írott és íratlan szabályok, joggal elvárható közösségi normák, etikai és etikett szabályok. Ennek hatására volt a magyar vadásznak külső és belföldi reputációja. Az alapok ma is megvannak, csak mindig éppen a következő lépés hiányzik, amikor a joggal elvárható viselkedés-normákat valakinek meg is kellene követelnie, mert enélkül az egész nem működik. És ez nem lehet az „állam”, mert a viselkedési normákat egy polgári demokráciában egyszerűen

nem lehet paragrafusokkal, törvényekkel, állami felügyelettel szabályozni. Minden bizonnyal ma már belátható, hogy hosszú távon a belső önszabályozás össze sem hasonlítható módon olcsóbb és eredményesebb, mint az eszeveszett jogi túlszabályozás, amelynek jelenleg is szenvedő alanyai, s nem túl sok eséllyel rendelkező túlélői vagyunk.

Alátámasztanám mindezeket azzal a közvetett tapasztalati ténnyel is, hogy csaknem fél-százezeren váltanak évente vadászjegyet, mégis ha megjelenik egy új szépirodalmi, vagy szakkönyv, jó ha egy – két év alatt eladnak belőlük ezer /! / példányt. Vagyis: a vadászok mindössze öt ezreléke érdeklődik, olvas. A tudomány, a kutatás publikációinak „fogyasztói köre” nem éri el a háromszázat. A többiek, rendszeresen szinte semmiféle „szellemi táplálékkal” nem látják el a sötétszürke állományukat. Ebből – legalábbis számomra – úgy tűnik, hogy a többiek nem olvasni, önmagukat képezni, hanem egyszerűen csak felejtetni akarnak. A helyzet nemcsak aggasztó, hanem enyhén szörnyűsége is.

Minden érdeklődésre érdemes ismeret pedig tanulható, és tanítható volna. Furcsa ellentmondás az is, hogy ha elolvassunk egy-egy vadásztársasági tagfelvételi kérelmet, szinte csöpög belőle a már zseni gyermeki korban elkezdődött elkötelezettség, érdeklődés, iránnyultság. Ha komolyan is venné – vagy inkább vehetné – valaki, szinte érezhetné az ember, hogy egy ilyen „vallomás” után a vadászat nélkül ennek az embernek az élete szinte már soha nem lehetne teljes. Mégis ha sikerül az illetőnek körön belülre jutnia, szinte rekord idő alatt „lelép” az ismert színpadra. A könnyebb megoldás és ezért helytelen volna azonban mindezekért személy szerint csak őket hibáztatni, hiszen önmagától semmi nem történik, a tapasztalt jelenségeknek számtalan ok - okozati összefüggése van. Egyelőre azonban jószerint csak az „eredmények” ismertek.

Az viszont vitathatatlan, hogy hosszú volna felsorolni – és ehelyütt nem lehet cél – azokat, akik a soha el nem készített „házi feladatukért” bízásvá megérdemelnék az elégtelent. Itt lehet megsértődni, megutálni, jól betartani, kicseszni, de attól még minden marad a régiben, s az idő úgyis könyörtelenül átlép majd a most szorgalmasan „anyázók” felett. A legjobban ugyanis az egészen a jól kidolgozott koncepciója hiányzik. Ez hangolhatná ugyanis össze a céltudatos munkát, és netán ebből mindenki megtudhatná mi a feladata a szakirányításnak, a köztestületnek, a szövetségnek, a civil szervezeteknek, egészen a társaságok, illetve annak minden egyes tagjáig. Mert végtére is mindenki csinál valamit, ha mást nem, egyszerűen csak „van és létezik”. Nagyjából még mutogat is bizonyos életjeleket, de tapasztal-

ható ilyesmi a beteg embernél is, még súlyos kórában is. Ha azonban már nevesített dologról van szó, az esetek nagyobb részében rendkívül magas tudásszinten és szinte lebilincselő szakmai fölkészültséggel magyarázzák meg, hogy mit – és konkrétan miért – nem lehet megváltoztatni, vagy éppen megcsinálni. Magam ugyanis – lehet, hogy meglehetősen balgán – de a vadászati érdekvédelemről sokáig azt gondoltam, hogy esetleg a vadászok egyéni és testületi érdekeinek védelmét jelentheti. Megtanultam azonban, hogy a sokadik évi totális túlszabályozottság egyéni és kollektív megtapasztalása után tanúságtételül nem tűzbe, hanem sokkal inkább a langyos vízbe dugom a kezemet. Abból ugyanis semmi baj nem lehet. Rá kellett jönni, hogy az embereknek az állatok sokkal őszintébbek, mert csak racionálisan meghatározható okokból – éhség okán vagy vészhelyzetben támadnak. Pusztán szórakozásból soha. A humán oldal azonban emberekből áll, s ha tesszük, ha nem, számolni kell az egyedülállóan sajátos jelenségekkel.

Bármennyien is állítják, nem igaz az, hogy a hasonló érdeklődési körű embereket nem fűzi össze semmi, nem szeretnek egymással találkozni. Ezzel pontosan ellentétes tendenciák figyelhetők meg, például bizonyos autómárkák kedvelőinél, motoros találkozókon, gyűjtők körében, étel, bor- vagy sörfesztiválokon. A hozzáértők például a FeHoVa kiállítás sikerét is abban látják, hogy a vadászok minden év márciusában felkerekednek az ország minden pontjáról és pénzt, fáradságot nem kímélve...örülnek egymásnak. Aki ezeken részt vett, tanúja lehetett a régen látott vadásztársak önfeladott örömeinek, mert hiszen nem csak az a fontos, amiben máj van, hanem az is, amiben csak „szív és lélek” lakozik. Az igény megvan, csak éppen a kellő szervezethez hiányzik.

És így juthatunk el a sokat emlegetett és hiányolt „egység” fogalmához is, ami bármennyire is szeretnénk, de sehol nem létezik, csak a diktatúrákban. Ahogyan a természetben is az ideális állapot a „biológiai sokféleség”, miért volna ez másként a mi esetünkben? A mások véleményének be- és elfogadása, vitatása nem jelenti azt, hogy bizonyos nézetkülönbségek ellenére a kitűzött célok érdekében ne volna érdemes közös cselekvési programokat kialakítani, elfogadni. Természetesen ez nem megy parancsszóra, számtalan egyeztetést, megbeszélést igényel. Ilyen formán azonban mindig a többség érdekében lehet és kell szövetkezni, és ha a tárgyalások eredményesek, előbb-utóbb sikerül minden érdekelt fél számára elfogadható megegyezésre jutni. Csak végre már el kellene kezdeni.

A Hivatásos Vadászok Szaküzlete: Miskolc, Tas utca 18.

Szendrei Mihály fővadász és kamarai titkár

UTOLSÓBÓL ELSŐ

bemutatjuk borsodi szaküzletünket

Szinte utolsóként lépett be a 2002-dik év őszén a Hivatásos Vadászok Szaküzletének hálózatába a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Vadászok és Vadgazdálkodók Észak-magyarországi Területi Szövetsége, és rövid egy év alatt valamennyi, az ország más területén működő szaküzletet messze „lekörözte” értékesítési számaival. A mai nap ott tartanak – s álljon ez példaként az összes többi megye vadászati vezetői számára –, hogy a **térség hivatásos vadászaiknak többsége már a kötelező egyenruhában jár**, s a többiek számára is folyamatosan rendelik a munkáltatók, ahogy az előző időszakban vásárolt ruházat kihordási ideje lejár. E tevékenység „motorja” **Szendrei Mihály megyei fővadász**, aki egyúttal a Vadászok kamarai titkári teendőit is ellátja. A „jelenség” magyarzata összetett, de

semmiképp sem a véletlén, hanem nagyon is tudatosan megtervezett folyamat eredménye. A megye vadászati vezetése (Székely László elnökkel az élen) alapvető fontosságúnak tartja a hivatásos vadászok megbecsülését, hiszen sokban az ő munkájuk minőségén múlik a vadásztársaságok eredményes működése. Ezért, amikor megjelent az egyenruhát kötelezővé tevő rendelet, azonnal szorgalmazták a vadászatra jogosultaknál annak betartását. A megyei Földművelési Hivatal vadászati osztálya is partner ebben, a vadgazdálkodók időszakos ellenőrzésekor vizsgálják az egyenruha meglétét is, s a vásárlás tényét a jogosultnak számlával kell igazolnia.

Fontos szempont volt, hogy az értékesítésből származó haszon (árres) ne idegen kézbe kerüljön, hanem visszaforgatható le-

gyen a megyei vadászati pénzalapba. Erre az adott lehetőséget, hogy a Vadászszövetség 1992 óta vállalkozásokból tartja fenn magát; vadászati kellékek értékesítéséből (könyvek, nyomtatványok, füstgyertyák, ajándéktárgyak, melyeket minimális felárral adnak el a vadászatra jogosultaknak), tanfolyamok szervezéséből, valamint 30 vadászatra jogosult teljes körű könyvvezetéséből teremti meg működésük anyagi feltételeit. E sokoldalú munkát a fővadászon kívül még két hölgy végzi: Rauszné, Bérés Aranka gazdasági vezető és Barsiné, Iványi Tünde adminisztrátor. Örömmel végzik az egyenruhák értékesítését is, jó érzés látni, hogy örülnek az emberek a szép, új felszerelésnek, volt olyan, akinek a könnye is kicsordult...

S.E.

VÁMOSOK ÉS VADÁSZOK

Együttműködési megállapodást kötött a PM Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága /NPOP/ és az Országos Magyar Vadászati Védegylet /OMVV/ július 15-ikén. A megállapodás célja, a természeti értékek – köztük a világhírű magyar vadállomány – megóvása, az ezzel összefüggő jogsértések megelőzése, a természetvédelemmel kapcsolatos nemzetközi egyezmények betartása, a vadászat gyakorlásához szükséges feltételek biztosítása. Ezen belül is elsősorban a vadászlofegyverek behozatalával és kivitelével kapcsolatos szabályok szigorú betartása, ugyanakkor egységesítése, a külföldi bérvadászoknak az országba történő be- és kiléptetésével kapcsolatos adminisztrációs teendők egyszerűsítése, egységesítése. Az ötoldalas megállapodás tetején tartalmazza a felek feladatait, amelynek végre-

hajtását évente egy alkalommal értékelik, és az EU-csatlakozás után újra áttekintik, és amennyiben szükséges az új jogszabályoknak megfelelően átdolgozzák. A cél tehát egyértelműen a jogsértések megakadályozása, ugyanakkor az egyszerűsítés azok számára, akik jogkövető magatartást tanúsítanak. Természetesen nem könnyű feladat ez, hiszen az eddigi tapasztalatok szerint az anomáliák túlnyomó része éppen a témában érdekelt szervezetek krónikus információhiányából adódott. Minden külföldi vadászati szervezet megkapja a négy nyelvű képes tájékoztatót az esetleg összetéveszthető védett madarokról, a hazai természetvédelmi előírásokról. Az OMVK véleményezi az elkészítendő új iratmintákat, gondoskodik azok szakszerűségről, és ez majd minden bizonnyal megakadályozza azt is, hogy olyan gazdasági

társaságok vadászatszervezéssel foglalkozzanak, amelyek nem rendelkeznek a törvényes regisztrációval, engedélyekkel. Indokolt esetben a szövetség képviselői vitás szakmai kérdésekben részt vehetnek és segítséget nyújthatnak a vizsgálatoknál. Egyebek között a ki- és beléptetések biztonságosabbá, gördülékenyebbé tétele külön is üdvözlendő, mert az eddigi tarthatatlan gyakorlat nem kis mértékben járult hozzá az elmúlt évek igen jelentős piacvesztéséhez. A megállapodás – miután részletesen rögzíti a felek feladatait – megfelelő keretet nyújthat mindezek kiküszöbölésére, annál is inkább, mert az aláíró felek egyetértének abban, hogy az érdekek közelebb kerüljenek. Kétségtelenül új lehetőségek nyíltak tehát, a többi már a kialakuló gyakorlaton, a feladataikat végzők munkáján múlik.

- H. -

„VADÓRNAP” BORSODBAN

Hagyományteremtő szándékkal második alkalommal rendezte meg a Hivatásos Vadászok Napját az OMVK Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Területi Szervezete augusztus első napján, rekkenő melegben Tomor község Sportlőterének udvarán. Legalább száz résztvevő jelent meg, megduplázva az előző évi létszámot, s a megye társasági vadőreinek mintegy 70 százaléka regisztráltatta magát, jó részük egyenruhába öltözve. A program alapját a hivatásos vadászok kötelező szakmai továbbképzése szolgáltatta, amely kiegészült különféle társrendezvényekkel. Szendrei Mihály megyei fővadász, kamarai titkár felolvasta az új Szolgálati Szabályzat szövegtervezetét, melyet az OMVK kijelölt ad-hoc bizottsága állított össze. Szilágyi Sándor, az FVM vadászati osztályvezetője ismertette a vízivad vadászataival kapcsolatos aktuális rendelkezéseket, és a vadászatra jogosultaknál szerzett tapasztalatokat. Ez idáig a vadgazdálkodást folytatók közel kétharmadánál végeztek teljes körű ellenőrzést, mely az elnyert támogatások felhasználásától az előírt szolgálati felszerelés és egyenruha meglétéig mindenre kiterjedt. „A tapasztalatok szerint a gazdálkodók nagy többsége betartotta a sokirányú előírásokat, a mulasztóknál jegyzőkönyveztük a hibákat és őszig adtunk lehetőséget a hiánypótlásra. A segítségnyújtás vezet a felügyelet szándékát, nem a mindenáron való büntetés. Szankciókra – akár a vadászati jog megvonására is – azoknak kell számítaniuk,

Czentnár Ferenc zenetanár
vadászkürtjel-bemutatója

A továbbképzést hallgató hivatásos vadászok

akik ezt a megadott határidőig sem hajták végre. Ha ezt a szakmát jobban megbecsülnék, már nem lennének ilyen gondok” – fejezte be a felügyelő. Monostori László előbb a vízivad vadászatainak gyakorlati fogásait ismertette, különös tekintettel a védett fajok kíméletének módjaira (ne lőjünk, ha nem ismerjük fel a vadászhatókat), majd az őzhívás „elméletébe” kalauzolta a hallgatóságot. Borbély Péter, a HNP vadászati felügyelője és Szabó Ádám a vérebeke betanításáról és használatáról tartott nagyon szakszerű előadást, melyet videóvetítéssel is kiegészítettek. Ezután vette kezdetét a megye legjobb hivatásos vadászának kiválasztását szolgáló vetélkedő, mialatt két nagy bográcsban rotyogott Bagi Péter hozzáértő felügyelete alatt az ebéd: vaddisznópörkölt és birkatokány. Amíg a zsűri a versenyzők tesztlapjait értékelte, Homolya László négyszeres országos és előző évi Európa-bajnok tartott nagy sikerű bemutatást bögöcsközökből és bögőhangokból. A megye legjobb hivatásos vadásza Matisz Norbert (Agárd Vt., 73 pont), míg a második-harmadik holtversenyben 71 ponttal Drótár László (Szerencs Mg.Rt.) és idősebb Kertész László (Zempléni Hubertusz Vt.) osztozott. Az első tíz (!) helyezettet értékes tárgyjutalommal díjazta a megye vezetése nevében Székely László elnök. A jó – s az idő jóvoltából forró – hangulatú rendezvény költségeihez a vadászatra jogosultak többsége hozzájárult.

Kép és tudósítás: Somfalvi Ervin

VÉREBESEK TÁBORÁBAN

Tizenkilenc ifjú vérebvezető – kilenc már saját kutyával – vett részt a Gemenc Rt. támogatásával a Magyar Véreb Egyesület szervezésében rendezett vérebvezető táborban a pörbolyi erdészet területén, augusztus 4-től 8-ig. A kánikulában, nem is találhattak volna a rendezők jobb helyet, mint a Duna parti „Akva” pihenőházban, mert a nyári forróságban bármikor „hűthettek” mind a hallgatók, mind a kutyák. A ház mögött pedig olyan eszményi környezetben gyakorolhatták naponta a nyomolvasás mesterségét, mint a világ hírhű gemenci dunaárteri erdőben. A programban minden nap szerepelt a csapafektetés és a mesterséges csapákon a kutyák koruktól és

bevezettségüktől függően naponta gyakorolhattak. A tábor Buzgó József, a véreb

egylet elnöke nyitotta meg. A programot átnézve irigylésre méltó a mai fiatal vérebvezetők helyzete, hiszen a „Nagy Öregek” sok-sok tanáccsal, ötlettel és gyakorlati bemutatókkal segítették ifjú kollégáik munkáját. Az előadók – Buzgó József, Böhm István, Radó Zoltán, és Zilai János – a maguk részéről mindent megtettek a tananyag minél jobb elcsatolásáért. A nagyszerű kezdeményezésnek bizonyára lesz még folytatása, és az idei nyári vérebes tábor elsőként kerül be a Magyar Vérebegylet történetébe. A Gemenc Rt., Kamerman Péter, az egylet tagja, házigazdaként és szervezőként megtett mindent azért, hogy a résztvevők gazdag tudásanyaggal és egy

életre szóló emlékekkel távozhassanak a Duna partjáról.

– Aggyaki Gábor –

Mire szabad vadászni?

Szeptemberben: gimsszarvasbika, tehén, üdő, borjú – őzok – mullonkos, mullonjuh, jerke, bárány – vad-disznó koca – szika szarvasbika, tehén, üdő, borjú – házi görény – nyest – aranyakál – borz – tőkés, bói, csörgő, barátréce, kerceréce, szárcsa – balkáni gerle – örvös galamb.

Októberben: gimsszarvasbika, tehén, üdő, borjú – dambika, tehén, üdő, borjú – őzsuta, gida – mullonkos, mullonjuh, jerke, bárány – vaddisznó koca – szika szarvasbika, tehén, üdő, borjú – mezei nyúl – házi görény – nyest – aranyakál – borz – lácánkakas – vetési lúd – nagyfalk – tőkés, bói, csörgő, barátréce, kerceréce, szárcsa – balkáni gerle – örvös galamb.

Külön engedéllyel: lácánytűk – fogoly

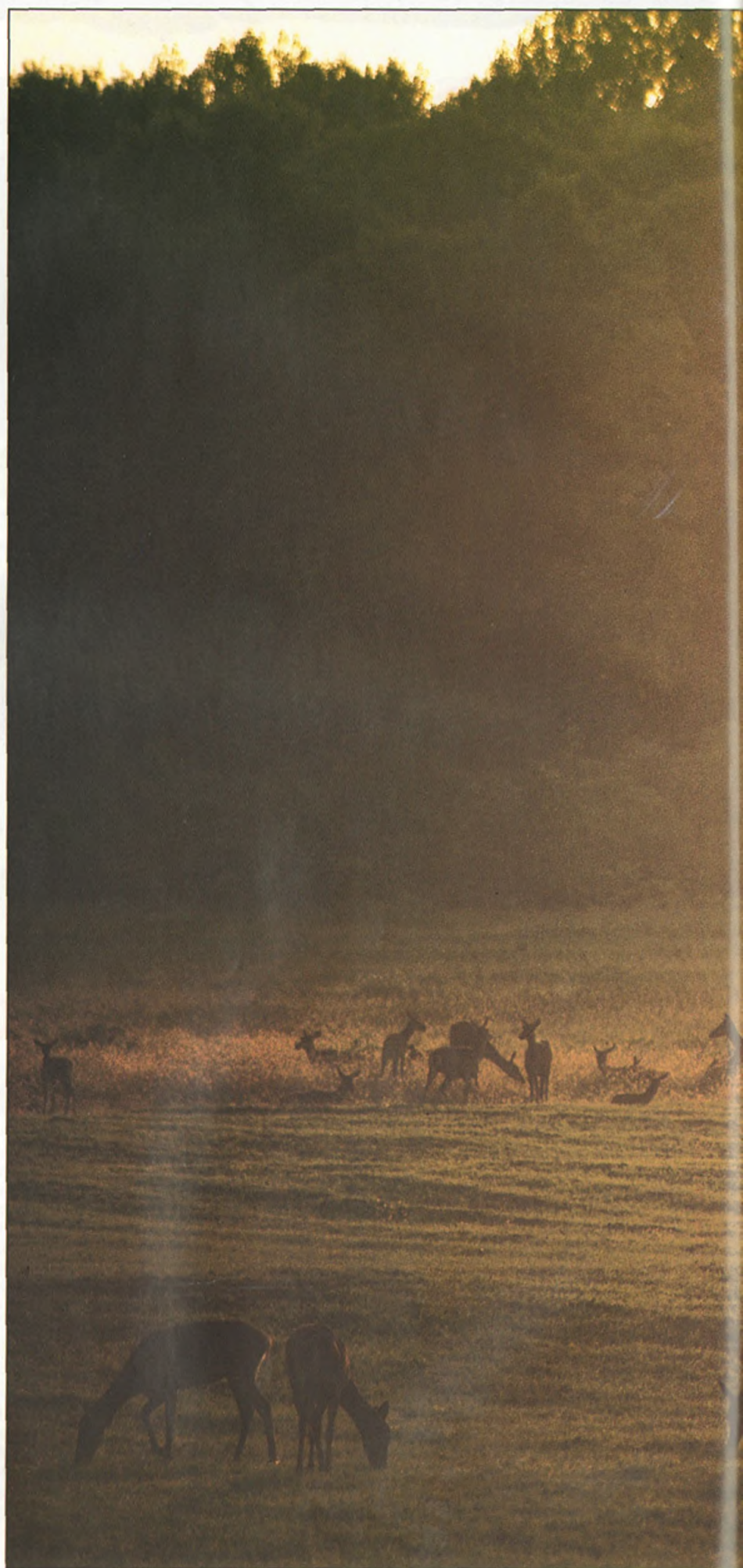
Egész évben: vaddisznó kan, süldő, malac – üregi nyúl – róka – pézsmapocok – nyestkutyá – mosómedve – dolmányos varjú – stárka – szajka.

SZEPTEMBER						
Őszelő, avagy Szent Mihály hava						
A hó napja	A hét napja	A Nap kelte nyugta		A Hold kelte nyugta		Fázisa h m
1.	Hétfő	5 02	18 26	10 41	20 44	D 13 34
2.	Kedd	5 03	18 24	12 03	21 12	
3.	Szerda	5 05	18 22	13 24	21 49	
4.	Csütörtök	5 06	18 20	14 40	22 36	
5.	Péntek	5 07	18 18	15 45	23 36	
6.	Szombat	5 09	18 16	16 37	—	O 17 36
7.	Vasárnap	5 10	18 14	17 17	0 45	
8.	Hétfő	5 11	18 12	17 47	2 00	
9.	Kedd	5 13	18 10	18 11	3 16	
10.	Szerda	5 14	18 08	18 30	4 30	
11.	Csütörtök	5 15	18 06	18 47	5 41	C 20 03
12.	Péntek	5 17	18 04	19 04	6 50	
13.	Szombat	5 18	18 02	19 20	7 57	
14.	Vasárnap	5 19	17 59	19 37	9 04	
15.	Hétfő	5 21	17 57	19 57	10 11	
16.	Kedd	5 22	17 55	20 21	11 18	● 4 09
17.	Szerda	5 23	17 53	20 50	12 24	
18.	Csütörtök	5 25	17 51	21 28	13 28	
19.	Péntek	5 26	17 49	22 16	14 26	
20.	Szombat	5 27	17 47	23 15	15 17	
21.	Vasárnap	5 29	17 45	—	15 59	
22.	Hétfő	5 30	17 43	0 23	16 32	
23.	Kedd	5 31	17 41	1 38	17 00	
24.	Szerda	5 33	17 39	2 56	17 23	
25.	Csütörtök	5 34	17 37	4 16	17 43	
26.	Péntek	5 35	17 35	5 37	18 03	
27.	Szombat	5 37	17 33	6 59	18 23	
28.	Vasárnap	5 38	17 31	8 22	18 46	
29.	Hétfő	5 40	17 29	9 47	19 13	
30.	Kedd	5 41	17 27	11 12	19 47	

Az őszi kezdete 23-án 11 óra 47 perckor (KözEI)

OKTÓBER						
Őszhó, avagy Mindszent hava						
A hó napja	A hét napja	A Nap kelte	A Nap nyugta	A Hold kelte	A Hold nyugta	Fázisa h m
1.	Szerda	5 42	17 25	12 31	20 32	D 20 09
2.	Csütörtök	5 44	17 23	13 41	21 28	
3.	Péntek	5 45	17 21	14 37	22 35	
4.	Szombat	5 46	17 19	15 20	23 49	
5.	Vasárnap	5 48	17 17	15 52	--	
6.	Hétfő	5 49	17 15	16 16	1 04	O 8 28
7.	Kedd	5 51	17 13	16 37	2 17	
8.	Szerda	5 52	17 11	16 54	3 28	
9.	Csütörtök	5 53	17 09	17 10	4 37	
10.	Péntek	5 55	17 07	17 26	5 44	
11.	Szombat	5 56	17 05	17 42	6 51	C 13 31
12.	Vasárnap	5 58	17 03	18 01	7 58	
13.	Hétfő	5 59	17 01	18 23	9 05	
14.	Kedd	6 00	16 59	18 50	10 12	
15.	Szerda	6 02	16 57	19 24	11 17	
16.	Csütörtök	6 03	16 55	20 07	12 18	● 13 50
17.	Péntek	6 05	16 54	21 01	13 11	
18.	Szombat	6 06	16 52	22 04	13 55	
19.	Vasárnap	6 08	16 50	23 14	14 31	
20.	Hétfő	6 09	16 48	--	15 00	
21.	Kedd	6 11	16 46	0 30	15 24	
22.	Szerda	6 12	16 45	1 47	15 45	
23.	Csütörtök	6 14	16 43	3 07	16 05	
24.	Péntek	6 15	16 41	4 28	16 24	
25.	Szombat	6 17	16 39	5 52	16 46	
26.	Vasárnap	6 18	16 38	7 18	17 11	
27.	Hétfő	6 20	16 36	8 46	17 42	
28.	Kedd	6 21	16 34	10 12	18 24	
29.	Szerda	6 23	16 33	11 29	19 17	
30.	Csütörtök	6 24	16 31	12 33	20 23	
31.	Péntek	6 26	16 29	13 21	21 37	

ÁTMENŐ KÉPÜNKÖN:
SZEKERES SÁNDOR
FELVÉTELE

Mire szabad vadászni?

Szeptemberben: gímszarvasbika, tehén, üdő, borjú – őzbak – mullonkos, mullonjuh, jerke, bárány – vad-disznó koca – szika szarvasbika, tehén, üdő, borjú – házi görény – nyest – aranyasakál – borz – tőkés, bójti, csörgő, barátréce, kerceréce, szárcsa – balkáni gerle – örvös galamb.

Októberben: gímszarvasbika, tehén, üdő, borjú – dambika, tehén, üdő, borjú – őzsuta, gida – mullonkos, mullonjuh, jerke, bárány – vaddisznó koca – szika szarvasbika, tehén, üdő, borjú – mezei nyúl – házi gö-rény – nyest – aranyasakál – borz – fácánkakas – vetési lúd – nagyilikk – tőkés, bójti, csörgő, barátréce, ker-ceréce, szárcsa – balkáni gerle – örvös galamb.

Külön engedéllyel: fácántyúk – fogoly

Egész évben: vaddisznó kan, süldő, malac – üregi nyúl – róka – pézsmapocok – nyestkutya – mosómed-ve – dományos varjú – szarka – szajkó.

SZEPTEMBER						
Őszelő, avagy Szent Mihály hava						
A hó napja	A hét napja	A Nap		A Hold		Fázisa h m
		kelte	nyugta	kelte	nyugta	
1.	Hétfő	5 02	18 26	10 41	20 44	D 13 34
2.	Kedd	5 03	18 24	12 03	21 12	
3.	Szerda	5 05	18 22	13 24	21 49	
4.	Csütörtök	5 06	18 20	14 40	22 36	
5.	Péntek	5 07	18 18	15 45	23 36	
6.	Szombat	5 09	18 16	16 37	—	
7.	Vasárnap	5 10	18 14	17 17	0 45	
8.	Hétfő	5 11	18 12	17 47	2 00	O 17 36
9.	Kedd	5 13	18 10	18 11	3 16	
10.	Szerda	5 14	18 08	18 30	4 30	
11.	Csütörtök	5 15	18 06	18 47	5 41	
12.	Péntek	5 17	18 04	19 04	6 50	
13.	Szombat	5 18	18 02	19 20	7 57	
14.	Vasárnap	5 19	17 59	19 37	9 04	
15.	Hétfő	5 21	17 57	19 57	10 11	C 20 03
16.	Kedd	5 22	17 55	20 21	11 18	
17.	Szerda	5 23	17 53	20 50	12 24	
18.	Csütörtök	5 25	17 51	21 28	13 28	
19.	Péntek	5 26	17 49	22 16	14 26	
20.	Szombat	5 27	17 47	23 15	15 17	
21.	Vasárnap	5 29	17 45	—	15 59	
22.	Hétfő	5 30	17 43	0 23	16 32	● 4 09
23.	Kedd	5 31	17 41	1 38	17 00	
24.	Szerda	5 33	17 39	2 56	17 23	
25.	Csütörtök	5 34	17 37	4 16	17 43	
26.	Péntek	5 35	17 35	5 37	18 03	
27.	Szombat	5 37	17 33	6 59	18 23	
28.	Vasárnap	5 38	17 31	8 22	18 46	
29.	Hétfő	5 40	17 29	9 47	19 13	
30.	Kedd	5 41	17 27	11 12	19 47	

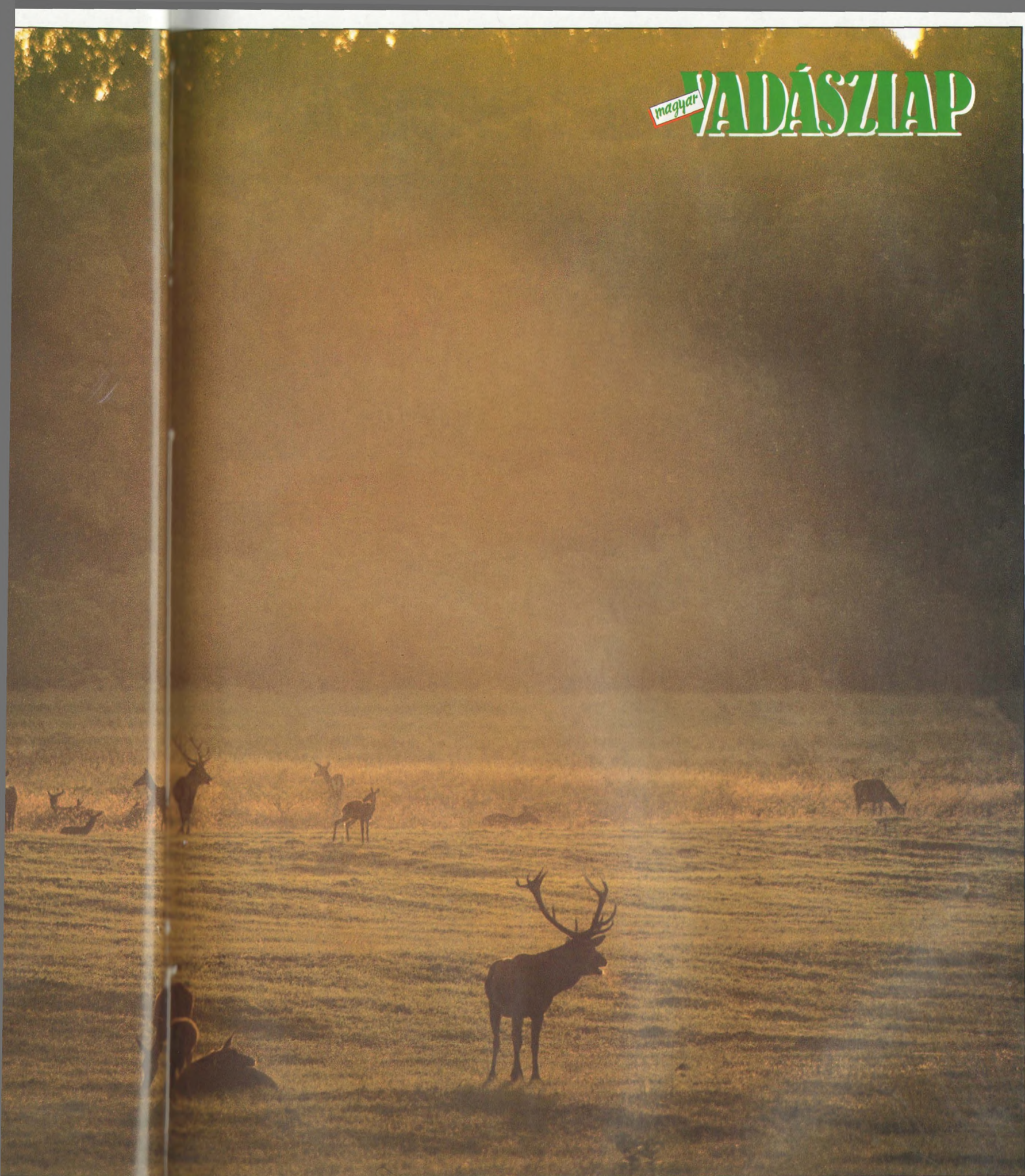
Az őszi kezdete 23-án 11 óra 47 perckor (KözEI)

OKTÓBER						
Őszhó, avagy Mindszent hava						
A hó napja	A hét napja	A Nap		A Hold		Fázisa h m
		kelte	nyugta	kelte	nyugta	
1.	Szerda	5 42	17 25	12 31	20 32	D 20 09
2.	Csütörtök	5 44	17 23	13 41	21 28	
3.	Péntek	5 45	17 21	14 37	22 35	
4.	Szombat	5 46	17 19	15 20	23 49	
5.	Vasárnap	5 48	17 17	15 52	—	
6.	Hétfő	5 49	17 15	16 16	1 04	
7.	Kedd	5 51	17 13	16 37	2 17	
8.	Szerda	5 52	17 11	16 54	3 28	O 8 28
9.	Csütörtök	5 53	17 09	17 10	4 37	
10.	Péntek	5 55	17 07	17 26	5 44	
11.	Szombat	5 56	17 05	17 42	6 51	
12.	Vasárnap	5 58	17 03	18 01	7 58	
13.	Hétfő	5 59	17 01	18 23	9 05	
14.	Kedd	6 00	16 59	18 50	10 12	C 13 31
15.	Szerda	6 02	16 57	19 24	11 17	
16.	Csütörtök	6 03	16 55	20 07	12 18	
17.	Péntek	6 05	16 54	21 01	13 11	
18.	Szombat	6 06	16 52	22 04	13 55	
19.	Vasárnap	6 08	16 50	23 14	14 31	
20.	Hétfő	6 09	16 48	—	15 00	● 13 50
21.	Kedd	6 11	16 46	0 30	15 24	
22.	Szerda	6 12	16 45	1 47	15 45	
23.	Csütörtök	6 14	16 43	3 07	16 05	
24.	Péntek	6 15	16 41	4 28	16 24	
25.	Szombat	6 17	16 39	5 52	16 46	
26.	Vasárnap	6 18	16 38	7 18	17 11	
27.	Hétfő	6 20	16 36	8 46	17 42	
28.	Kedd	6 21	16 34	10 12	18 24	
29.	Szerda	6 23	16 33	11 29	19 17	
30.	Csütörtök	6 24	16 31	12 33	20 23	
31.	Péntek	6 26	16 29	13 21	21 37	

ÁTMENŐ KÉPÜNKÖN:
SZEKERES SÁNDOR
FELVÉTELE

magyar VADÁSZIAP

magyar VADÁSZIAP

TERMÉSZETPATIKA

FÁS NÖVÉNYEK, CSERJÉK

Fekete áfonya. (*Vaccinium myrtillus* L.) Egyéb nevei: kokajza, kukojsza, havasi meggy, fenyves bogó, pozserovek, borovicska. Közismert termései augusztusban vagy szeptemberben érnek be. 10-50 centiméterre felnövő, zöld szögletes szárú félcserje. Hegyvidéki nyirkos, savanyú talajú erdőkben gyakori. Termése kékesfekete színű, lédús, borsószerű nagyságú, sok apró magvat tartalmazó bogó. A leveleiben, a növény egész föld feletti részében és termésében van a hatóanyag. Teája a cukorbetegségre, szélhajtó, vizelethajtó, bélhurutot megszüntető, de a vese és a hólyagbántalmak ellen is jó hatású, mindennapi üdítőital. Termése lekvár, szörp, bor alakjában hatásos házi patikaszer. Az áfonyabor erősítő hatású, amely az öregkori krónikus bélhurutos állapotot is kedvezően befolyásolja.

LÁGYSZÁRÚAK

Orvosi szemvirdítő. (*Euphrasia rostkoviana* H.), másnéven szálcacsák, szemüdv. Késő őszi hegyi réteken és szelídgesztenyésekben diszlik. A legelő állatokra mérgező. Teája gyomor- és bélfekély elleni szer. Forrázatát „szemgyengesség” ellen borogatásul használják. Hatóanyagait a növény virágos föld feletti részei tartalmazzák.

Erdel mályva. (*Malva sylvestris* L.) Parlagokon, legelőkön, árkpartokon mindenütt gyakori. Levele és virága tartalmazza a gyógyszert. Köhögés elleni teakeverékekben használják nyálkaoldóként. Forrázata torokgyulladás elleni hatásos öblögető szerként is ismert.

Őszi kikerics. (*Colchicum autumnale* L.) Ismertebb nevei: őszike, csicsiskoma. Készítményeit epekö, köszvény, gutaütés ellen, de orvosi ellenőrzés mellett alkalmazzák. Túladagolva fulladásos halált okozhat. Tudományos és rákkutatásban a kikerics magvak kolchicin tartalmát széles körben alkalmazzák, mert zavarja a sejtosztódást.

Orvosi szappanfű. (*Saponaria officinalis* L.) Egyéb nevei: tajtékzó szappanfű, császárszakáll, festőfű, szappanozó-fű, lábmosó, tajtékgyökér, szappanvirág. Szegfűfélék családjába tartozó, évelő növény, amely még szeptember elején is virágzik. Elsősorban a növény virágos hajtásait kell gyűjteni, de a gyökér is hasznos. A szappanfű főzetét erős nyálkaoldó szerként használják hörghurut, tüdőelnyálkásodás esetén. Vizelethajtó, tisztító, reumás fájdalmakat enyhítő hatása is van. Biztos ismertetőjele, hogy gyökere szappanszerűn habzik.

Tövises iglice (*Ononis spinosa* L.) Népies nevei: gilice tövis, ekenyűg, okorgűzs, számartövis. Vese- és hólyagbajok valamint reumás bántalmak elleni teakeverékek alkotórésze. Vizelethajtó, bőrvörheny, bőrgyulladás, esetén teáját fogyasztják, az ekcémákra is jó hatású.

Mezel iringó (*Eryngium campestre* L.) másnéven: ördögszekér. Szárazabb talajokban, néhol tömegesen élő, szúrós levelű, kellemetlen gyomnövény. Tővéről leszakadt bokrákat a szél ősszel messzire görgeti. Gyöktörzsét számarköhögés ellen és vizelethajtóként használják. Főzetét vese, és hólyagbántalmak esetén alkalmazzák, de epekö ellen is jó. A növény forrázata a szájbán tartva fogfájásra, ínygyulladásra, lyukas, fájós fogakra is eredménnyel alkalmazható.

Papsajt mályva (*Malva neglecta* Wall.) Egyéb nevei: kereklevelű mályva, papsajt. Úton- útfélen elterjedt növény, amely őszig virágzik. Virágját, levelét és szárát gyűjtik szeptemberig. Mindenekelőtt a gyulladt nyálkahártyák gyógyítására alkalmas tea formájában, valamint gyomorhurut, hólyaghurut, a gyomor és a bélutak, a szájjüreg gyulladásos megbetegedéseivel jávaltott, de gyomor és bélfekély gyógyítására is alkalmazható. Ilyen esetekben árpagyönggyel /gersli/ levest is főztek a papsajt leveleiből.

Orvosi ziliz (*Althaea officinalis* L.) más néven: bársonyos mályva, ejbis. Sűrűn csillagos-molyhos szőrű, évelő mályvaféle, amely szeptemberig virágzik. Hivatalos gyógynövény, amelynek levelét és virágját a teakeverékekben köhögés ellen (eibisch-tea), továbbá gyógycukorkák készítésére használják. Gyökerét ősztől tavaszig gyűjtik.

Nagy csalán (*Urtica dioica* L.). Egyéb nevei: csipős csalán, kétkaki csalán, csályány. A csalán leveleit májustól őszig gyűjtik. Főzete a népi gyógyászatban vér- és vesetisztító hatású. Reuma, köszvény, cukorbetegség, vizelethajtó, magas vérnyomás, gyomor- és bélhurut, bőrkütségek ellen használják. Jó a köhögés csillapítására, az aranyeres bántalmak esetén pedig ülőfürdőként ajánlják. A fiatal csalánlevelekből sokhelyütt főzeléket is készítenek, fiatal állatokkal – malac, baromfi – is etetik, mert gazdagon tartalmaz vitaminokat, makro és mikro elemeket. Gyökérzetét őszszel jó gyűjteni. Igen értékes növény, amelynek gyógyászati felhasználása rendkívül széles körű.

Őszi kikerics

Orvosi szappanfű

Erdel mályva

B. I.

Soha sem bántam meg

VADÁSZLAP: – Mit jelent a közelgő kerek évszámok születésnap, készíti-e valami összegzésre?

VARGA ERNŐ: – Természetesen, hiszen a hatodik „X” esetében ezt mások is megteszik. Sokszor elgondolkodom az elmúlt évtizedeken és próbálom magamban mérlegelni, mi az, amit sikerült jól csinálnom, s mit tennék másképpen. Végül mindig arra a következtetésre jutok, hogy ha most kezdeném a pályafutásomat, akkor is hasonlóképpen dolgoznék. Ennek egyszerű a magyarázata: amióta felvettek a soproni erdészeti technikumba – 1960 óta – arra készültem, hogy tisztelességgel és a legjobb tudásom szerint az erdőt szolgáljam és ez nem változott a mai napig sem. Ezért is tudok jó érzéssel visszagondolni az elmúlt évekre. Soha egy pillanatra sem bántam meg, hogy ennek a hivatásnak szenteltem az életemet, persze nem voltam magammal elégedett, de a helyzetemmel igen.

VADÁSZLAP: – Térjünk vissza a kezdetekhez, a pályakezdéshez...

VARGA ERNŐ: – Erdésztechnikusként kezdtem dolgozni az akkori Dél-Zalai Állami Erdőgazdaság tornyiszentmiklósi, majd szentpéterföldi erdészeti területén, ahol már a gyakorlatban is közel kerültem a vadgazdálkodáshoz. 1970–1972 között a Lenti Járási Tanács erdészeti, vadászati felügyelőjeként dolgoztam. Utána a Zalaszántói Állami Gazdaság erdészeti ágazatát vezettem, amikor 1974-ben felkérték, hogy legyek a MAVOSZ Zala megyei fővadásza. Örültem a megízelt feladatnak és vállaltam a kihívást, annál is inkább, mert éppen akkor fejeztem be az Erdészeti és Faipari Egyetem Felsőfokú Vadgazdálkodási Tanfolyamát. A 70-es évek elején a Vadászati Világkiállítással jelentős változások kezdődtek a vadászati-vadgazdálkodás területén, egy új szakasz, az intenzív irány vette kezdetét. Zala megyében fő feladatunk az apróvadtenyésztés beindítása volt. Néhány éven belül a 24 vadásztársaságból 22-23 foglalkozott fácánneveléssel,

Bizonyára keveseknek kell bemutatni Varga Ernőt, Zala megye fővadászt, hiszen már huszonkilenc éve dolgozik a vadászok szolgálatában szinte ugyanazzal a szakmai elhivatottsággal, lelkesedéssel, ahogyan azt a kezdet kezdetén tette. Olyan embernek tartják, aki nem ismer lehetetlent, és mindig igyekszik megtalálni a lehető legjobb megoldást. Kevesebben vannak viszont azok, akik a mögötte álló évtizedek részleteit is ismerik. Szeptemberben ünnepli hatvanadik születésnapját...

amely szép terítékű fácánvadászatokat hozott. Széles körben elterjedt a külföldiek vadásztatása, s ez megkövetelte, hogy a vadgazdálkodás valamennyi területén emeljük a színvonalat. Továbbképzéseket szerveztünk a hivatásos vadászok számára, vadgazdálkodási tanfolyamokat tartottunk a vadászmestereknek. 1980-ban elindítottunk egy vadgazdálkodási-fejlesztési programot, amely a nagyvad – elsősorban a gímszarvas – állományának javítását tűzte ki célul. A program ideje alatt a vadásztársaságok közel 25 millió forintot beruházást valósítottak meg a támogatásunkkal. A beruházások eredményeként a művelt vadföldek területe tízszeresére nőtt, új vadászházak épültek, 50 hektár vadászterületet telepítettünk. Nagy figyelmet fordítottunk az élőhelyek fokozott védelmére. Szigorítottuk a trófeabírálatot, amely az állomány szabályozást szolgálta és szolgálja ma is. Az elbírált gímszarvas tróféák érmesaránya megközelítette az 50 százalékot, közöttük számos kapitális agancs volt. Megítélésem szerint ez volt megyénkben a vadásztársasági gazdálkodás fénykora. Ennek a korszaknak egyik jellemzői voltak az összetartó va-

dász közösségek, amelyek sokat vállaltak, de sokat is teljesítettek.

VADÁSZLAP: – Mi változott meg a múlthoz képest?

VARGA ERNŐ: – A rendszer-változások a MAVOSZ megyei intézőbizottságok szervezésével önálló megyei szövetségek alakultak. Előtérbe kerültek az érdekvédelemmel, a vadászati kultúrával, hagyományokkal kapcsolatos teendők. A vadászok létszámának emelkedése szükségessé tette a vadászati oktatás és a vadászvizsgára való felkészítés kibővítését. Ezeken a tanfolyamokon évente 50-60 vadászjelöltet készítünk fel a vadászéletre. Ez az oktatási forma az évek alatt igazi vadászközponttá vált. Jó érzéssel tölt el, hogy 1990-ben, megyénkben tartottunk vadászati évadnyitó ünnepséget, amelyet azóta is minden évben megrendezünk. Az ünnepség keretében 1992-ben felavattuk a Zalai Vadászok Zászlóját, amely a zalai vadászok összetartozását szimbolizálja.

Az 1996. és 1997. év mérföldkő volt a vadásztársaságok életében, hiszen az új vadászati törvény értelmében módosítani kellett a haszonbérleti szerződéseket. Zalában az új törvény végrehajtása alapvetően nem változtatta meg a vadászterületeket, nagyobb részt megmaradtak a korábbi vadgazdálkodók is. A megyei vadászszövetségnek és a vadászkamarának, aminek négy éve a titkára vagyok – sikerült jó kapcsolatot kialakítani a mezőgazdasági üzemekkel, erdőgazdaságokkal és az új földtulajdonosokkal egyaránt.

VADÁSZLAP: – Van kedvenc vadja?

VARGA ERNŐ: – Igen, számomra az egyik legszebb vadászmélny, ha a májusi erdőben őzbakra cserkelhetek. A

hetvenes évek végén megláttam egy egyszárú bakot, rálőttem, de elhibáztam. Elhatároztam, hogy addig megyek utána, amíg meg nem szerezem. Két évig jártam a nyomában, mire sikerült elejtenem. Gyenge agancsú bak volt, de nekem mégis az egyik legértékesebb és az a két esztendő a vadászéletem legszebbike. Mindig figyelemmel kísérem az őz állományunk alakulását, minőségi változását és az a véleményem, hogy a vadgazdák többsége nem fordít kellő figyelmet a területen élő őz állomány gondozására, pedig megérdemelné.

VADÁSZLAP: – Családja hogyan viseli el, hogy élete szinte összeforrt a hivatásával?

VARGA ERNŐ: – Szerencsés ember vagyok, mert a feleségemre mindig is számíthattam, ő tette lehetővé, hogy időm nagy részét a munkámnak szentelhessem. Gyermekeimet már kicsi korukban sikerült megfertőznöm a természet szeretetével. Az egyik legnagyobb öröm számomra, amikor tavasszal két vadászfiammal és a lányommal együtt ki-mehetünk szalonkázni.

VADÁSZLAP: – Munkáját több kitüntetéssel ismerték el az elmúlt években. A Millenniumi Nimród Vadászérem, a Hubertus Kereszt arany fokozatának, a Kamara Aranyérmének birtokosa...

VARGA ERNŐ: – Nagyon örülök a kitüntetéseimnek, mégis a legnagyobb köszönetnek és elismerésnek tartom, amikor egy-egy tanítványomból látom, hogy igaz vadász válik.

VADÁSZLAP: – A végére hagyta egy talán kellemetlen kérdést: nyugdíjba készül?

VARGA ERNŐ: – Még nem szeretnék, mert a kamara titkári tisztségét a következő választásokig, 2005-ig szándékozom ellátni. Vadászni azonban mindaddig szeretnék, amíg a kezembem meg nem remeg a puská!

VADÁSZLAP: – Ehhez kívánunk még sok-sok évet, jó erőben és egészségben.

Poster Gabriella

Kittenberger felvidéki rokonsága

Kittenberger Kálmán édesapja, Kittenberger Imre, Komjáton született, édesanyja, Hangyási Irma nyolc gyermeknek adott életet, közülük Kálmán volt az utolsó, a nyolcadik. Apjának két fiú testvére – István és József – és egy leány, Katalin volt. A fiúk közül Józsefről nincsenek feljegyzések, de Istvánról (1833–1910), a nemcsényi (Nemcsinany) esperes plébánosról már többet tudunk. A teológiát Esztergomban végezte, szolgált Szobon is, míg nem a Lévához közele Nemcsénybe került, ahol Kálmán is szívesen töltötte nyarait, az esperes nagybácsi parókiaján... A lánytestvér, Katalin (1831–1890) a Vere-

Bonczek László, az emlékkiállításán

bély szomszédságában fekvő Zsitvaujfalura került; a neves bútorasztaloshoz, Juhász Péterhez (1826–1888) ment férjhez és a zsitvaujfalusi temetőben nyugszanak a hamvai. Leszármazottaik közül a Bonczek család sarjai később a „Bíró” családi nevet vették fel, illetve erre magyarosítottak.

Közülük kiemelkedett Bíró Béla (1889–1959), szögyéni (Svodín, Érsekújvári – járás) kántortanító, majd iskolaigazgató, szintén szenvedélyes vadász volt, de a politika területén is működött a két világháború között. A testvére, Bíró Géza Lucian (1898–1990), a papi, azaz a szerzetesi hivatást választotta, bencésrendi paptanár volt Révkomáromban. Rendkívüli népszerűségnek örvendett az ifjúság körében, jeles vezetője volt a Csehszlovákiai Magyar Cserkészmozgalomnak, valamint ifjúsági lapokat szerkesztett és a természet szeretetére nevelte tanítványait, s olvasóit...

A múltunk emlékei után kutató újságíró munkáját sokszor segíti a véletlen vagy a szerencse. Amikor március 13-án útra keltem Komárom felé azzal a céllal, hogy részt vegyek a Kittenberger Kálmán munkáiból, tróféából és

A jeles vadászírónak, kutatónak és tudósnak, Kittenberger Kálmánnak kiterjedt, népes rokonsága volt a történelmi Felvidéken. A család leszármazottai Révkomáromban (Komárno) laknak és őrzik a nagy vadász emlékeit, relikviáit. Am még mielőtt bemutatnánk a család tagjait, böngésszünk egy picit a múltban, a letűnt idők nyomán...

emléktárgyaiból szervezett kiállításon a Duna-menti Múzeumban, halvány sejtelmem sem volt, hogy találkozom majd ott valakivel, akit rokoni szálak kötnek Kittenberger Kálmánhoz. Így találkoztam Bonczek Lászlóval (75), a nyugalmazott tanárral, és amikor a megnyitón Dr. Matskassy István, a Magyar Természeti Múzeum igazgatója megnyitja beszédében ott tartott, hogy a muzeológus, utazó, vadász és vadászíró Léván, egy szegény iparos családban született, megszólalt egy ballonkabátos úr, a látogatók első sorából. Bonczek László volt, aki elmondta, hogy milyen szálak kötik Kittenberger Kálmánhoz.

Bonczek László, Kittenberger Katalin dédunokájaként, Zsitvaujfalun született, ott töltötte gyermekkorát, majd szüleivel Komáromba költözött. Amint elmondta – 1938 november elején jött a magyar hadsereg, majd pár téli hónap után következett a határkiigazítás és Komáromba költöztek.

Kittenberger Kálmánnal való találkozásáról így vallott: – „...már nem emlékszem az évszámra, talán a negyvenes évek elején vagy 1939 őszén lehetett, amikor szüleimmel nagyon rövid ideig Nagymaroson voltunk átutazóban és meglátogattuk Kálmán bácsit. A rokonságot nem igen tartotta, számomra inkább egy mogorva ember benyomását keltette, talán azért is, mert soha nem volt gyermeke. Így emlékszem rá. Lívia néni, a felesége pedig ajándékba adott nekem egy pengőt. Még egy érdekes dologra is emlékszem. Miután hazajöttünk, sokáig emlegettük Kálmán bácsit. Az ötvenes évek közepén német juhász kutyámat „Lupinak” neveztem el. Úgy, ahogy a könyvben szerepel Kálmán bácsiéknál is a „Lupi”. A Lupin pont 1958 elején kóborolt el, amikor szegény Kálmán bácsi meghalt...” Aztán mesélt életéről, hosszú tanítói pályafutásáról, miközben elhangzott dr. Katona Sándor (1870–1948) neve. Ugyanis a komáromi ügyvéd, néhai táblabíró, Kittenberger Kálmán bátyja, szintén szenvedélyes vadász volt. Különösen Bíró Bélával, a szögyéni iskola igazgatójával vívtak kemény párharcokat az apróvad vadászaton...

Katona Sándor neve előttem sem volt ismeretlen. Először dr. Nagy Endréről olvastam róla, amikor levelében

arról írt, hogy Kittenberger Kálmán, sógorbátyja volt az Afrika-vadász példaképe. Később aztán egy telefonbeszélgetésünk alkalmával a rokoni kapcsolatokat emigyen mondta el: – „...a rokoni kapcsolatunk nem vérrokoni volt, ugyanis nem édes nagybátyám volt, hanem Kittenbergernek a bátyja (Katona Sándor) vette el az „édes” nénemet. Sándor bátyámnak – aki a nénemet vette el – volt egy fia, a Pali, de az tiszta „Schwend” és amolyan „playboy” volt, a vadászat pedig soha nem is érdekelte. Így a két embernek, én és az öcsém, vagyis mi voltunk az élete reménysugárjai...”

Visszakanyarodván dr. Katona Sándorhoz, akinek három gyermeke volt: Magdolna (1907–1992), tanítónő, Baross Jánoshoz ment feleségül Komáromba. Pál (1909–1970), hivatalnok volt Budapesten. Ilonáról annyit tu-

Katona Sándor, Magda asszony és Jancsika, Lilafüreden

dunk, hogy dr. Gunda József orvoshoz ment feleségül, Komáromba.

No de, a legidősebb lánynak, Magdolnának, Baross tanító néninek – így ismerték Komáromban –, élnek a leszármazottai. Baross János urat levelében kerestem fel, örömmre postafordultával levelemre megérkezett a válasz.

„...Kedves levele szívet melengető érzéssel töltött el, hogy van, aki olyan szeretettel és odaadással foglalkozik Kittenberger Kálmánnal, mint Ön. Én is megtekinttem a kiállítást, ami az én nézetem szerint is osztja az Ön véleményét. Kittenberger Kálmánt, nagypapám

Katona Sándor, Csitt nevű kutyájával (fényképek a család albumából)

öccsét sajnos én is csak jobbára könyveim útján ismerem, személyesen sajnos nem találkozhattam vele. Nagypapám és Kálmán bátyám között szoros kapcsolat lehetett. Utal rá a híres könyve a „Vadász- és gyűjtőúton Kelet Afrikában (1903–1926), amit Kálmán bácsi így dedikált:

„Sándor bátyámnak igaz szeretettel, Kálmán, Budapest, 1927. december”

A családi látogatások nem lehettek gyakoriak, mert az akkori viszonyok erre nem adtak sok lehetőséget. Nagypapám, Katona Sándor is nagyon szeretett vadászni. Saját vadászterülete is volt. Mivel, hogy Komáromban külön laktunk, mindig beadta édesanyámnak az apróvadakat – nyulat, fécánt – és utána hazaballagott Csitt nevű kutyájával. Nagypapámról sem tudok különösebb történeteket, én is csak olyan emlékeket őrzök, mint más gyerek a nagypapjáról. Édesanyám, nagypapám halála után semmit sem hagyott meg a vadászdolgaiból, mivel, hogy az a fiát, Palit illette. Ő pedig ezeket kicsinyenként eladogatta, vagy orvosainak elajándékozta. A rokoni kapcsolatokat csak édesanyám ápolgatta dr. Nagy Endrével is, de ez is csak talán egy-egy levélben nyilvánult meg, évente. Szüleimtől ami rám maradt, az Afrikából, Kálmán bácsitól származó gazella szarv, egy orrszarvú talp, valamint egy muflonszaga. Nagyon sajnálom, hogy ilyen kevés információval tudok szolgálni...”

A levélén kívül Baross János úrtól érkezett néhány fénykép is, örömmre közülük néhány használható, s talán közlésre is alkalmas.

Bezárólag talán még annyit, hogy Bonczek László emlékei és Baross János levele is adalékul szolgálhat Kittenberger Kálmán korának feltéréséhez, jobb megismeréséhez.

Motesky Árpád

TRÓFEAVADÁSZ

(RÉSZLET)

– Tud róla, hogy ezüstérmes bikát lehetek?

– Tudom.

– Na jó, csak azért mondom, hátha nem tiszta az ügy.

– Tiszta. Megmondta a főnököm.

– És hol az a bika?

– Innen úgy egy kilométerre. Most odamegyünk.

– Hányas?

– Tizenhatos. Nagyon jó bika!

Nem szerettem előre elmondani, hogy milyen a vad, amit lövetni szeretnék, mert akkor általában a vendégek másikat meg sem akarnak löni, de most, azért is elmondtam. Legfeljebb, ha nagyon ragaszkodik hozzá, hát kibőjtöli, gondoltam magamban.

– Csak azért kérdeztem, mert akármit nem lövök meg!

– Tudom. Csak ezüstérmest – zártam le a beszélgetést, és megálltam hallgatóni. A bika ott bögött a helyén, mint aki ki van kötve. Sűrű fiatalos volt, középen egy kis tisztással, akár a mesékben. A tisztás szélén egy tűzfarakat. Mögé álltunk. Ott hangoskodott ökelme a túlsó oldalon a fiatal fák takarásában. Teste itt-ott megvillant nyugtalan ide-oda mozgásában. Tehenei után futkosott, nagyon fel volt hevülve. Lassan távolodtak. Amikor láttam, hogy semmi esély nincs arra, hogy kijöjjen a pici rétre, válamról lekasztottam a bögőkürtöm, és oda-súgtam a vendégnek:

– Megpróbálok kihívni, de ne tessék azonnal löni, ha kijön, csak ha majd szólok. Hátha mégsem a tizenhatos!

Harciasan szóltam utána a kürtön keresztül. Meg is pördült nyomban, mint akit darázs csípett, vetélytársait sejtve csörtetett a tisztás széléig. Ott megállt, büszkén, kihívóan felénk bögött.

– Ó az, tessék löni! – sziszegtem a fogam között, várva a dörmést, de csak halk koccogást hallottam. Mintha valakinek a foga vacogott volna, csak hogy a puskacső felől jött, annak meg nincsenek fogai. Odanézttem. Na, olyat sem láttam még, a cső ott didergett a tűzfán, halkán kopogva a reszketéstől! A távcső alá nyúltam, és leszorítottam a táncolva sztepelő vadonatúj Mausert.

A szarvas valamit látott belőlünk, de nem tudta, mi az, ezért a kíváncsiság közelebb hozta. Úgy „jó erős” húsz méterről mérgesen ránk bögött.

– Tessék löni! – biztattam újra Nimród kései unokáját, puskáját tovább szorítva a támasztékához.

– De hát szemben áll!

– Lője szügyön!

– És ha lecsúszik a golyó? – hallottam a kétségbeesett kérdést, miközben elengedtem a puskát és felegyenesedtem, mert a bika felismert minket. Hanyatt-homlok menekült. Csak álltam, és számoltam magamban házig, nehogy valami csúnyát mondjak. Némán azon tanakodtam, hogy vajon jégből van a lövedéke, azért olyan csúszós?

– Milyen kaliberű ez a szép puska? – néztem az újjnyi vastag csőtorkolatra. Biztos voltam benne, hogy most használta volna először. Vadonatúj volt, gondolom a vadász is.

Bemondta a „Szaturnusz” hordozórakéta méreteit, majd büszkén hozzátette:

– Drágább volt, mint a Mercedes!

– Na, akkor ennek most, ha olyan sokba került, magától kellett volna lönie. Ennyi pénzért igazán meglehetne volna! Máskor tessék nyugodtan löni! A lövedék hegyén van egy pici lyuk, az azért van, hogy ne csússzon – ugrattam tovább finoman a követ urat. Nem vette észre a gúnyt.

Rágyújtott. Superfilt szipkát használt. Kezei úgy remegtek, hogy a cigarettát alig tudta a szipkába illeszteni. Elővett egy lőszert és a hegyén levő kis lyukat nézegette.

– Hm. Ezt a boltban nem mondták.

– Hanyag kiszolgálás! – legyintettem, és nehezen tudtam komoly maradni.

A sűrűben agancs koppant az ágakhoz. Visszabújtunk a farakás mögé. Némán óvatkodott egy bika az előző csapat szarvas után. Hatalmas agancsait azonnal felismertem: a Páratlan Húzsai! A vendég elbűvölten nézte a tovatűnő látomást.

– Látja, ezt meglőném! – lelkesedett az emberem, és izgalmaiban a cigarettát tüzes végét vette a szájába. Köpködni kezdett, én meg úgy csináltam, mintha nem vettem volna észre a „balesetet”, de majd megpukkadtam a visszafojtott nevetéstől.

– Ezt nem lehet, ez aranyérmes!

– Na és? Ezüst vagy arany, mit számít az? – erőltette a válasszal az összeégett száját, hogy az ügyetlenségét leplezze.

Már régen elhatároztam, hogy azt a bikát nem fogja senki meglőni a kíséretemben. Ő a barátom, de ezt úgysem értené meg egy trófeavadász, így eltereltem róla a beszélgetést.

– Hát ha mindegy, akkor tessék löni bronzérmest, az is szép!

– Mit képzeli? Nekem ezüstre van engedélyem!

– Na ezért nem lehet ez a nagy bika – zártam le a témát csendesen, majd elindultam.

Hatalmas tarvágás túlsó felén állt két tehén a borjával, és egy igen jó bika udvarolt nekik hevesen. Távcsővememen keresztül hosszan néztem. Vadászunk az övét fel sem emelte.

– Öreg, páratlan tizenhatalmas, ezüstérmes. Meg tetszik löni? Az érdeklődésemre legyintett.

– Kicsi!

– Ez? Ez egy erős ezüstérmes!

– Kicsi!

– Nem kicsi, csak messze van. Közelebb megyünk a máglyába rakott rönkök takarásában, és tessék meglőni. Ennél jobb ezüstérmes bikát nem tudok mutatni!

– Jó, rendben van, de ha csak bronzérmes, panaszt teszlek!

– Akkor is, ha aranyérmes? Mert nagyon a határán van!

Hitetlenkedve nézett rám, de azért odalótt, miután közelebb mentünk. A bika orra esett. Hátsó lábával tolta magát előre, mint aki a földbe akar bújni. Elkészítőd látvány volt.

– Tessék azonnal ismételni! – szóltam parancsolóan, de a vendégem nemigen szokott a parancsokhoz.

– Minek? Nem látja, hogy mindjárt elfekszik?

– Nem, én azt látom, hogy ellötte az első két lábát, és ha nem tetszik löni, akkor lövök én! Csőre rántottam a puskámat, és futni kezdtem a hánykolódó bika felé, miközben elzártam a biztosítót.

– Ne piszkoljon bele, lövök én! – kiáltott, és futott utánam botladozva a levágott ágak között, látva komoly szándékomban.

Az agancs beszorult egy kidöntött fa alá, így a vad mozdulatlanul várta a kegyelemlövést. A nyakcsigolyalövéstől kínjai megszűntek, teste elernyed, vágya, szenvedélye, hosszú horgással távozott a száján kiömlött vérvével együtt. Álltunk és néztük a hatalmas állatot, és azon gondolkodtam, hogy miért pont ez az ember kapta meg ezt a csodálatos vadat? Hiszen értékelni sem tudja!

Átadtam a töretet. Szemmel láthatóan zavarban volt, mert nem tudta, hogy mit kezdjen vele. Csak álltam levetett kalappal, mereven néztem őt, és nem súgtam, hogy tüsse a sajátja mellé. Ez volt a bosszúm. Zavarát fokozta túrelmes, de néma, tüntető várakozásom. Érezte, hogy tennie kellene valamit, de nem tudta, hogy mit. Végül a szívartériájába györmösölte, mint egy zsebpendő, a megvérezett tölgylobocskát.

Forrt a májam. Ilyen embernek egy ilyen szép bikát!...

– A vadászkalapra azért van az a kis fül varrva, hogy oda lehessen a töretet tűzni! Nem mindenkinek van szivarzsebe – jegyeztem meg, miután a kétségbeesett manővert befejezte.

– Szólhatott volna előbb is! – motyogott nyaká tövéig pirulva.

A terítéket – szokásunkhoz híven – szépen megcsináltuk a munkatársaimmal, és vártuk az elejtő a végtisztesség megadásához. Álltunk, és néztük a hatalmas agancsot az öreg bajnok fején. Teste tele volt verekedés nyomaival, bal fülle hosszában elrepedve. A trófea pontszámait latolgattuk.

– Nem minden bokrban van ilyen bikád! – dicsérte egyikük, a szár vastagságát tapogatva.

– Nem. De ma mégis csak ilyen láttunk. Egy kicsit gyengébbet, meg a „Páratlan Húzsait”. Sajnos a pasas azt hiszi, hogy nincs is gyenge bikánk, nem tudja, hogy mi történt ma vele, egyszerűen nem érti. Azt hiszi, ez ilyen egyszerűen megy mindig.

– Ja, ha te az aranyérmest mutogatod... Bár ami azt illeti, ez sincs messze tőle! – Nem is volt. Később a bírálóknál derült ki, hogy csak két és fél pont hiányzott a sárga medálhoz.

Várakozásunkban kocsi zúgása zavart meg. A kapu felé néztünk, amin lassan kigördült a kék Merc. Elképedve bámultunk egymásra. Szólni sem tudtunk, csak csodálkozó szemekkel kérdeztük egymást:

– Hát ez hová megy? Mi lesz a terítékek?

Erzsike igyekezett oda hozzánk sápadtan, remegő szájjal. Nagyon fel volt dűlva.

– Képzelték! Azt üzeni, hogy el kellett mennie, nem ér rá elköszönni!

– Nem baj, már megszoktuk. Amikor jött, akkor sem köszönt!

A bika gyöngyfogat ma is őrzöm. Nem küldtem a vendég után, nem is tudom, kit illet. Nem ismerem a nevét sem, csak annyit, hogy valahol ez az ember Magyarországot képviselte...

Dúcz László

Túlszaporodott a magyar vadállomány, nőtt a vadkár, emellett orvadászok garázdálkodnak a vadásztársaságok területén, jelentősen csökkentve nyereségüket. Az utóbbi hetekben megjelent újságcikkekben az is kiderül, kit terhel a felelősség, amikor gépkocsi ütközik vaddal.

Csökkenteni kell a nagyvadállományt címmel számolt be a Népszabadság egy vitafórumról, amelyen elhangzott, hogy „mintegy” 40-40 ezer példánnyal csökkenteni kell a túlszaporodott vaddisznó- és szarvasállományt a következő öt évben. Faragó Sándor, a Nyugat-Magyarországi Egyetem rektora elmondta, hogy az ország erdeiben jelenleg mintegy 80 ezer szarvas és 100 ezer vaddisznó él. Az állományok csökkentését a fenntartható vadgazdálkodás megteremtése érdekében kell elvégezni, amely már összhangban áll az erdőgazdálkodással – jelezte a rektor. Úgy vélte, a nagyvadállomány csökkentésével létszamarányosan mérséklődik majd a vakár mértéke is. Adatai alapján jelenleg évente 1,4 milliárd forintnyi mezőgazdasági és mintegy 130 millió forintos erdészeti kárt okoznak a nagyvadak. A rektor kitért arra, hogy a vadállomány csökkentésének mértéke megegyezik a társadalmi vita alatt álló Nemzeti Erdőstratégia és Erdőprogramban foglalt cékitűzésekkel is. Pintér István, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium vadgazdálkodási és halászati főosztályvezetője szerint az állománycsökkentés érezhető hatását már az idei vadászszervezésben is. Szeptember elsejétől egyes térségekben 30 százalékkal több szarvast és vaddisznót kell lőni, mint egy évvel korábban – hangsúlyozta a szakember.

A Dunántúli Napló túlkínálat van erdeinkben címmel ír arról, hogy a Dél-Dunántúli gazdag vadban, sőt egyesek szerint már túlságosan is, a vadásztársaságok közül azonban ennek ellenére is mind több a veszteséges. „A megye vadásztársaságai tavaly felérték vagyonuk jelentős részét. Szakemberek szerint vadból túlkínálat van a megye erdeiben, a társaságok azér ejtenek el viszonylag kevesebb vadat, mert „spájzolni”, arra számítva, hogy még több külhoni vadász jön ide hódolni szenvedélyének. A problémát tetézi, hogy az elmúlt három évben a vadkár 225 százalékkal nőtt.”

Ha a szarvas szerelmes, a vadásztársaság fizet címmel a Budapesti Nap olyan jogi esetet feszeget, amikor egy vadásztársaság területén a vad gépkocsival ütközik. „A baleset néhány éve történt egy szeptember végi napon. A főúton a megengedett sebességgel, gyanútlanul haladó autónak váratlanul nekiugrott egy szarvas, a kocsit hátuljában közel háromszáz ezer forintos kárt okozva. A rendőrség kiment a helyszínre, közlekedési szabálysértést nem állapított meg. A biztosító ezek után a casco szerződés alapján megtérítette a kocsit kárát, majd keresetet nyújtott be a vadásztársaság ellen. Első fokon a bíróság elutasította a keresetet, mivel úgy ítélte meg, hogy ebben az esetben veszélyes, üzemek találkoztak, tehát mindenki viselje a maga kárát. Van azonban a polgári törvénykönyvnek

egy olyan félmondata, hogy ha a kárt egyikük fokozott veszélyt okozó tevékenysége közben bekövetkezett rendelkezésre vezethető vissza, akkor a kárt az utóbbi köteles megtéríteni. Ha a vad megjelenik a közúton, az önmagában nem rendellenes. Erről még 2000-ben döntött a Legfelsőbb Bíróság egy korábbi ügy kapcsán. Esetünkben azonban szerepe van az időpontnak is. Szeptember vége ugyanis a szarvasbőgés ideje. Vagyis a szarvas szerelmes volt. Ezért csinált olyan örültséget, hogy a már előtte elhaladó kocsit jobb hátsó felének nekiugrott. A másodfokú bíróság ennek alapján jogerősen megállapította a vadásztársaság felelősségét. Az ügy törvényességi óvással került a legfelső szintre, ahol a jogerős ítéletet fenn tartották.”

Összeállította: K. E.

GÍMSZARVAS, DÁM ÉS VADDISZNÓ VADÁSZATI LEHETŐSÉGEK A GYULAJ RT. VADÁSZTERÜLETEIN
Jelentkezés a 74-573-949 és a 30-9470-898 telefonszámokon

DÁMSZARVAS VADÁSZAT A GYULAJ RT. TERÜLETÉN

1 bika (3,0 kg trófeasúlyig) és 10 tarvad elejtése, terepjáró használat, bruttó 400.000,- Ft
Felvilágosítás a 74-573-949 és a 30-9470-898 telefonszámokon, munkaidőben

OSNIA HUNTING FARM NAMIBIA/OTJIWARONGO

5 napos Namibiai vadászat 5 vadra (2400 Euro)
Kérje árlistánkat!
Máté Csaba: 06-70-381-2432
Tel.: 06-23-501-561, Fax: 06-23-501-569

Vadászklubban, a Balaton közelében, a somogyi domborzatban, erdő közepén, szabadidő eltöltésére lehetőséget kínálunk egész évben.
Kitűnő konyha, bográcsos ételek, sülték, flekkenek, bűfé.
Nagyvadra vadászati lehetőség biztosított.
Érdeklődni a 06 85/710-559 vagy a 06 30/385-1325 telefonszámon lehet.

VADÁSZÉKSZEREK
íj. Marek József ötvösmester
2000 Szentendre, Előd u. 11.
Tel/fax: 36 26/311 342 Mobil: 36 30/9130 378
MEGRENDELÉSÉT POSTÁN IS FELADHATJA!

Balatonföldváron, a JADE panzióban **vadászati lehetőséget kínálunk egész évben**
Ellátás: hangulatos élőzenés éttermünkben
Programjaink: horgászat-fogasztás, vívóverseny, borkóstoló
06-84/340797
06-20/9188-857
www.jadepanzio.hu

RELAXÁCIÓS STÚDIÓ "NYUGALOM LIGET"

Egyszerre szépség és egészség!
infrasauna * kozmetika * grafológia * masszáz (thai, svéd, gyógy) * testkezelések * manikűr, pedikűr

Címünk: 1068 Budapest, Városligeti fasor 8/c.
Tel.: 321-0538, 06 20 9267 139

Az etikus vadászatért!
Színvonalas vadászrendezvények kedvelt programja megrendelhető!

LÉZERES LÖVÉSZET

Kipróbálható: ERVA lövészklub Érdelklődni:
Budafok, Pannónia u. 1-3. 06/30 488-4270

CONT-ECO KFT.
9700 Szombathely, Szent Gellért u. 17.
Tel/fax: 94-325-672
conteco@axelero.hu www.cont-eco.hu
ELEKTROMOS ÉS MECHANIKUS VADKÁRELHÁRÍTÓ
KERÍTÉSEK ÉPÍTÉSE, VILLANYPÁSZTOROK
KIS- ÉS NAGYKERESKEDELMEL

KIVITELEZÉS · KERESKEDELEM · SZOLGÁLTATÁS

A Vértességségen, a Vértesi Erdő RT. saját kezelésű vadászterületén, 950 ha területen 100 darab nagyvad elejtése kizárólagos joggal megvásárolható.

Érdeklődni:
Ruppert József vadászati igazgatóvezetőnél a 34/316-733 és a 30/400-9104 számokon

SERESEK

Két azonos vezetéknévű alkotót mutatunk be Önöknek, pedig semmiféle rokoni kapcsolatban nincsenek egymással. Ami közös bennük a néven kívül: a természet élethű ábrázolásának vágya, a színek, hangulatok, mozdulatok leképezése. Vettek már részt közösen kiállításon, alkotótáborban, mindketten gyakorolják az állatfestés rendkívül nagy szakmai alázatát, rengeteg tudás megszerzését igénylő műfaját – s mindkettőjük munkája sok ígéretet hordoz.

SERES Erzsébet

Porcelánfestő szakmát tanult Herenden a gyár iskolájában 1976–79. között, a szakmai fogásokat az ottani neves mesterektől tanulta meg, majd önálló vállalkozó lett Seres Erzsébet, aki három éve került közel a vadászathoz. A Vadászati Kulturális Egyesület által 1991-ben rendezett Kézműves Alkotók Kiállításán mutatkozott be e szakmának finom művű vadász ét-készletével, s azóta számos alkalommal vett részt hasonló témát feldolgozó alkotókkal közös kiállításon, alkotótáborokban. Tíz éve elmúlt, hogy más technikákkal is elkezdett dolgozni, olajképei realisták, akvarelljei részletek nélküli impresszionista látomások. Stílusára jól felismerhetően rányomja bélyegét a „porcelános” előélet, ragyogó, erőteljes színek jelennek meg olajképein. A porcelánból él, de a festés az élete: hobbiból, a megélhetés kényszere nélkül alkot. Megpróbálkozott az állatábrázolással is, egyre élethűbbek madár- és vadképei, miközben e motívumok stílizálva megjelennek porcelánjain, aminek festési módja sokkal nehezebb, mint a „csak” ecsetes technikáké. Az égetés során a felvitt festék színe, felülete jelentősen módosul, letompulnak az erőteljes tónusok, így a nyers porcelánt „túl kell festeni”, előre bekalkulálva a felvitt szín végleges megjelenését (valószínűleg ez lehet az oka a porcelánfestők olajképein a kissé harsány, néha tolatkodóan erős színek alkalmazásának is). Különösen így van ez, ha olyan képet álmodik a porcelánra, amelyet többször is kell égetni, mivel vannak tónusok, melyek csak így komponálhatók meg, a minta dönti el en-

nek szükségességét – de ez jóval megnöveli a költségeket is... Nyers, fehér alapanyagra dolgozik, az egyedi formákat is maga tervezi és a mintadarab elkészítésében is részt vesz. 1992 óta az Ajka-kristály porcelánfestő részlegében vezetőként tevékenykedik. Mostanában kizárólag természeti, vadászati motívumokkal díszített változatos étkezőeszközöket készít, munkájával szeretné a vadászok mindennapjait megszépíteni. Egy ilyen enteriőr kialakításához kell egy bizonyos szintű szellemi környezet is, ahol van erre igény és fogadókészség – ma még kevesen éreztek rá erre a szakma gyakorló művelői közül.

„Soproni minták” címmel készített egy elegáns reggeliző szettet, amelyet a soproni Erdészeti Múzeumban állítottak ki, „fácános”, „szedres”, kompozícióit minden látogató kedvvel nézegeti.

Kép és szöveg: Somfalvi Ervin

SERES József

A naív, szinte légiesen tiszta és őszinte rácsodálkozás tükröződik Seres József festményein, amelyekkel egyre többet találkozhatunk vadászati rendezvényeinken. 1963. február 20-án, született Pásztón, de gyermekéveit már Gödöllőn töltötte. Ott ismerkedett meg a nagynevű, néhai dr. Fábíán Gyula professzor úrral, aki elvitte magával vadászni Turára, Valkóra, Babatra és ennek kapcsán rengeteget tanulhatott, megismerkedett szűkebb pátriája vadállományával. Rajzkészségére már gyermekkorában felfigyeltek, de festeni csak a 80-as évek közepén, katonai szolgálata idején kezdett. Az autodidakta sorsa talán a legnehezebb, mert mind az ismeretek elsajátításához, mind az ismeréshez rendkívül fáradtságos és buktatókkal teli út vezet. Csodálta Csergezán Pál és Muray Róbert nagybecsű képeit, mígnem a

három év előtti FeHoVa kiállításon sikerült Robi bácsival összeismerkedni, akinek biztatására eljutott a pamuki alkotótáborba, ahol a mester-ségbeli fogásokból rengeteget tanult. Muray Róbert irányításával a résztvevők nyilvánosan bírálják egymás alkotásait, amely során minden résztvevő sokat okulhat. Nem vadászik, de tagja a VKE – nek, a Vadász Könyv Klub Egyesületnek, ahol rendszeresen részt vesz a megmozdulásokon, találkozókon, vadászati

kulturális rendezvényeken. Öt gyermek – egy fiú, négy kislány – édesapja. Eddig három önálló kiállításon mutatkozott be. Először a Kossuth Nyomdában, majd két alkalommal is a Gödöllői Városházán. Ezenkívül több társas kiállításon is megismerkedhetett munkáival a közönség, a többi majd a jövő dönti el.

– h –

GONDA GÁBOR

Van egy varázslatos kezű úr hazánkban, akinek ollója nyomán egy tenyérnyi papírból pillanatok alatt ugró, futó, legelő vagy éppen ásító állatok bújnak elő, s kelnek életre néhány hajtogatató kézmozdulattól – s mindegy, mit talál ki a „megrendelő”. **Gonda Gábor** nagy táskájában mindig van 6-8 olló, rengeteg színes papír, és legalább száz kész állatfigura, s ha valahol egy asztalhoz ül néhány gyerekkel, percek alatt lelkes alkotótábor tud maga körül létrehozni. Hinné-e valaki, hogy ez az ősz hajú varázsló majd 30 évig hivásos katoná, sőt kiképzőtiszt volt? Aligha. Pedig semmi ellentmondás nincs a két tevékenység között, sőt. Ahhoz, hogy jó eredménnyel csinálja valaki, mindkét tevékenység alapja a szigorú logika, a józan fegyelem és az előre gondolkodás. Mindezen tulajdonságok alapjai a gyermekkorban gyökereznek, ahol a kilenc testvér ellenére nem sok játéklehetőség jutott a háborús időszakban. Ezzel szemben mindent meg kellett otthon tanulni és csinálni a kapálástól a kovácsolásig, a nagy család fenntartásából mindenkinek ki kellett venni a részét. Ennek ellenére – vagy talán ennek hatására? – a család tagjainak „benne volt a kezükben” az anyaggal való bánni tudás, a művészi hajlam, s a nehéz életkörülmények ellenére egyik bátyja szobrász, másik festő lett. Gonda Gábor szakosított tisztiskolát végzett, földrajz szakos tanári diplomával kiképző tisztként fiatalok százait oktatta. Büszke rá, hogy a keze alól kikerült fiatalokat sikerült logikus gondolkodásra nevelni, s többségükből tiszt lett. A katonai múltból megmaradt a sportlövészet szeretete, aktív pisztolylovó, egyik fiával együtt országos versenyeket is nyertek. Tizenöt éve „találta ki” magának a papírkivágást, minden előtanulmány nélkül, pusztán fantáziájára és

kézügyességére hagyatkozva. A munka nem anyagfüggő – ez a filozófiája. Több ezer féle figurát vágott ki, mindig az a kedvenc, amit még addig nem csinált meg. Egyébként sem lehet két teljesen egyformát létrehozni, s még fokozható az egyedisége, ha ceruzával „arcot”, test-

felületet ad neki. Rengeteget próbálkozott mindenféle rendű és rangú emberrel, hogy legalább egy kivágó mintafüzet, vagy mintasorozatok kiadására támogatást szerezzen – őszinte bánatára mindmáig eredménytelenül. Pedig ennél olcsóbb játékot, filléres költségű tanítást nehéz lenne megtalálni, a gyerekek percek alatt „átlátják” a lényegét, s röpké felőrá után már önálló figurák megalkotására képesek.

Különösen alkalmas lenne a hátrányos helyzetű gyerekek rehabilitációs nevelésére, hiszen ez a tevékenység gondolkodásra készítet, kezűgyességet fejleszt, kreativitásra nevel, alkalmas közösségi munkára, és értelmet ad a szabadidőnek.

(Miközben gyerekeinket, unokáinkat milliárdok elszórásával félmjelzett, egymást követő, de egymásnak homlokegyenest ellentmondó „oktatási reformok” agyrémeivel súlyosztik egyre alacsonyabb szellemi színvonalra...)

kép és szöveg: Somfalvi Ervin

Tücsök, hangya, rák és skorpió

Afrika: kobra, dromedár, víziló, zsiráf, leguán, zebra és orrszarvú

Európa: páva, őzbak, mókus, ugró zerge és szarvasbika

RÁCZ GÁBOR – RÁCZ FODOR GÁBOR

VADÁSZISKOLA – AMIT A NAGYVADRÓL TUDNI ILLIK

Az állami vadászvizsgához való felkészülést hivatott segíteni ez a videokazetta, amely gyakorlatilag a vizsgaanyag „képes melléklete”. Önálló kisfilmek formájában mutatja be mind az öt hazai nagyvadfajunkat, ivar és kor szerint, nyári és téli szórben egyaránt szemléletesen láttatva a felismerhetőség ismérveit, az egyértelmű azonosítás szempontjait. Áttekintést ad a vad jellemző viselkedésmódjairól a táplálkozásról a játékon át a párzási időben jellemző megnyilvánulásokig. Bőséges képanyaggal mutatja be a tipikus és a kívánatos eltérő agancs- és szarvalakulásokat, külön figyelmet szentelve az állat korának meghatározásához, a jellemző azo-

nosítási pontok ismertetésének mind az agancs/szarv, mind a test tekintetében.

A kazetta képsorait főleg a Rácz Gábor által rendezett, méltán nagy sikert aratott „12 hónap az erdőn” filmsorozat forgatási anyagaiból válogatták. Mivel elsősorban a szakmai szöveg illusztrálását tartották szem előtt, így benne maradtak technikailag gyengébb, filmes szemmel nézve nem túl jó minőségű felvételek is. Néhány apróbb szakmai hiba; a filmben tévesen lombárnak nevezetik egy abroncsos agancsú bika, míg a később látható túlterpesztett agancsúnak a „szakmai” neve a lombár. Az élő állatnak nincs „trófeaminősége”, az agancs vagy

szarv csak az állat elejtése után válhat trófeává. Kissé szűkmarkúan bánt a kísérszöveg a „selejtezési” szempontok ismertetésével. A filmben látható bikához, bakhoz vagy koshoz a narrátor sokszor hozzáteszi, hogy kímélendő, lehetőleg vagy selejt, de azt, hogy minek alapján lehet ezt eldönteni, már ritkán, holott ez lenne egy tanító anyagnál a legfontosabb szempont.

Mindezeket ismerve a Vadásziskola nagyvadról szóló kazettája bátran ajánlható mind a vizsgára készülő, mind a kezdő vadászoknak, sőt jó hasznát veszik azok is, akik már rutinos vadásznak érzik magukat, de egy számukra még kevésbé ismert vadfajra indulnak vadászni.

SCHELL JÓZSEF

MEGINT ŐSZ LESZ

Emlékkönyv egy vadászfestőről – ezzel az alcímmel mindössze 500 példányban jelentette meg a Dénes Natur Műhely Kiadó ezt a varázslatosan szép albumot, amely könyv-árusi forgalomba nem került, ennek ellenére lehet, hogy mégsem fog elfogyni, ismerve a hazai viszonyokat...

A múlt század első felének egyik legjobb vadászat-illusztrátorára, grafikusára, akvarellistájára, báró Schell József, s a századelő vadászati „aranykorára” emlékezik vissza fia családunk történetének megírásával. A nagy tiszteletnek örvendő, a szó jó értelmében vett „nemes” arisztokrata izig-veig vadász gyermekkorától a megalázó kitelepítésén át, az idős korra újra megbecsült, de a hivatalosak által

csak a „tűrt” kategóriába sorolt művész változatos életútját írja le, nagyon sok, kiváló minőségű képpel, írástöréddel kiegészítve. A háború előtt jól ismert neve a hatvanas években lett újra népszerű a vadászok körében, amikor

barátja, Széchenyi Zsigmond két klasszikusát (Ahogy elkezdődött, Ünnepnepok) az ő remek tollrajzaival illusztrálva kiadták.

1931-ben az apróvadáról, mint számára legkedvesebből írt „Megint őszi lesz” címmel sok szép képpel illusztrált füzetet, ez a gazdag érzelmi világról, nagy vadászati hozzáértésről, emberi tartásról tanúskodó összeállítás adja e könyv gerincét.

Önálló egységben a művész több, mint száz festményének, akvarelljének, grafikájának, tollrajzának kifogástalan reprodukciója kapott helyet, igazi gyönyörűséget, élményt adva mindazon szerencséseknek, akik ezt az igényes kiadványt kezükbe vehetik.

Somfalvi Ervin

Madarász – turisták

Új turistaréteg bukkant fel az országban, a vadvízi és halastavak környékén, füves pusztákon, sík-, domb-, és hegyvidékeken. A zöld anorákos, távcsöves, fényképezőgépes emberek a legvárhatóbb időpontokban és helyszíneken tűnnek fel. A madarász turizmus egész Európában felindulóban van és az évről évre útnak induló többszázazres seregéből a becslések szerint tízezer körüli azok száma, akik Magyarországot választják célpontul, hiszen nálunk egyedülálló „madárparadicsomokba” pillanthatnak be, és különleges fajokat figyelhetnek meg, fényképezhetnek le, vagy jegyezhetnek fel megfigyelési naplóikba. A felkeresésre érdemes helyekről a

részletes előzetes információkat vagy egymástól kapják, vagy a szaklapokból, szakönyvekből és újabban már az internetről szerzik. Egyelőre nem szervezeten érkezők, bár akadnak már olyan kisebb, vidéki utazási irodák, amelyek szerveznek számukra speciális túrákat, szakavatott vezetőkkel. Olcsó hobbi ez, voltaképpen nem költenek túlzottan sokat, de több napig is elidőznek egy-egy helyen, és nem csak a főszezonban, hanem a madárvonulások idején, ősszel, télen is érkeznek, és ha sikerrel jártak, a következő alkalommal már nepe-sebb „csapattal” jelennek meg, mert hozzák megszállott társait. Semmiféle kárt nem okoznak, de mint mindennek, ennek

is megvannak az árnyoldalai. A természetben otthonosan mozgó madarászok sokszor tévednek olyan helyekre, ahol nem volna keresnivalójuk. Egy, éppen a témában készült szakmai jelentés megállapítja: „a madarász turizmus, éppen az azt művelők szakértelme, helyismerete miatt, végképp kicsúszott a természetvédelem ellenőrzése alól, hiszen sokszor éppen a magas szintű hozzáértésük révén bírnak olyan információkkal, amelyeket a szakma sem ismer...”

A különböző magánpanziók, tanyasi vendéglátóhelyek már jó ideje „fölfedezték” maguknak ezt a réteget. Idényen kívül – ahol erre a kulturált feltételek adottak – érdemes volna a vadászházak

vendéglátó lehetőségeit erre a célra is kihasználni, hiszen a szakszerű kíséret és minden egyéb szükséges feltétel adott. Azt azonban feltétlenül figyelembe kell venni, hogy a szakszerűtlen, netán a túlságosan is agresszív „madár – mutogatás” – elsősorban a költési időben – súlyosan veszélyeztetheti több ritka és védett madárfaj életét. Egy azonban bizonyos, megfelelő garanciák és keretek között bizonyára érdemes volna a madarász turistákkal is foglalkozni, hiszen az egyre növekvő „kereslettel” bizvást számolhatunk, és amin változtatni nem lehet, annak jobb mindjárt az elején az élére állni.

- h -

ARANYKÖPÉSEK

avagy sok más mellett, ősi mesterség a gyűjtögetés is...

– Idősebb egyszerű vadászemberre bízzák egy német vendég kísérését. A mi atyafink egy kukkot nem tud németül, a német ugyanennyit magyarul, így jól megértik egymást. Az öregnek eligazításkor elmondta a vadászmester, ha lehetőleg bika kerülne eléjük, mondja azt a vendégnek, hogy sísszen. Ülnek a lesen, egyszer csak kiballag egy jó hétkilós páratlan tizenkettes, ennél jobban lőhető keresve sem lehetne találni. A bika forgolódik, legelget, a vendég izad és remeg, az öreg csak ül, lesi a bikát, amely pár perc múlva megindul az erdő felé. Erre az öreg oldalba böki a németet, s odasúgja neki jó somogyias magyarsággal: „Tessen már sísszini, mer elmén”. Bika balra el, öreg a vadászaházban közli a vadászmesterrel, hogy valami értelmesebb vendéget adjanak neki, mert ez még lőni sem tud...

*

– Java bögésben voltunk, fel kellett kísérni az előző csoportot Pestre agancsokat bíraltatni és elszámolni (akkor még csak a MAVAD létezett). Visszaérve kérdezek mindenkit, mit láttak és hallottak, mert másnapra új vendég érkezését vártuk. Nem keresem, de lelkenedezve befut a kerületvezető erdész, s közli, hogy tud egy lőhető bikát a vadászaház közelében. Kérdelem, hogy milyen, erre azt mondja, hogy van vagy nyolc kilós és jó öreg.

– Aztán mikor láttad, Imre bácsi?

– Hát látni nem láttam, de már megnéztem a nyomát és egyszer már bögni is hallottam!...

*

– Béla bácsi rendkívül rafinált öreg sváb, minden hájjal megkent, nagyon kapzsi és rettenetesen lusta kerületvezető vadász, akire mindig lehet számítani, ha valamihez nem kell érteni, de bele lehet szólni. A fővadász legszívesebben kihagyná az egész vadásztatásból, de nem meri, mert az öreg jól fekszik „odafönt”, pártvonalon, s ki az a hülye, aki a megyei elvtársak haragját a saját nyakába zúdítja, van elég baj a nélkül is. Így aztán – természetesen – Béla bácsi lát először nagy, sőt világrekorder bikát, s követeli magának a leggazdagabb vendéget. A fővadász jobb híján egy alkalomra odaadja a fővendéget az öregnek, hogy ha tényleg olyan nagy a bika, lövesse meg. Az öreg kihúzza magát, dőlyfősen elsétál a többiek előtt, majd lepatognak a gombok a mellén az ingról, kikocsizik a vendéggel – s még sőtétetés előtt behoznak egy alig 5 kilós negyedik agancsú bikát. A történetet már a vendég mondja el, mert Béla bácsi sértődötten elviharzik. „Alig kocsiztunk fél órát, egy fiatalos szélén jó száz méterre megláttunk egy bikát. Az öreg felkapta messzelátóját, s rögvést kiadta az utasítást: azonnal lőni. Lövésemre a bika eldőlt, az öreg minket félrelökve keresztül csörtetett a bozótban, olyan sebességgel, hogy alig

tudtuk követni. Amikor a bikához értünk, lekapta a nyakából a távcsövet, látványosan földhöz vágta, s mérgesen kijelentette: „Ez a tetves erdőgazdaság még egy tisztességes távcsövet sem vesz az embernek!”

*

A trófeabírálok gondterhelten vakarják a fejüket a bírálatra bemutatott tekintélyes súlyú és méretű, de fiatal bika agancsának láttán: túlságosan korán lőtték ezt a bikát...

– Persze, nem volt még fél öt sem, később már el is ugrott volna!

*

Hol lőtték ezt a bikát? – kérdi a fővadász, a vendéget kísérő hivatásos vadásztól.

Hol, hát hol? – dohog – ahogy kell, pontosan blaton!...

*

Miért nem lőhettek már egy őzbakot a saját erdőben? – kérdi a társasági közgyűlésen a nemrég fölvert újvadász – nekem nem kell a trófeája sem, nem gyűjtök grandit!

*

Apróvad-vadászaton az öreg, már kissé szenilis, „örökös elálló”, egy kellően meg nem fontolt lapos sörétlövessel végig csapatta az egyik vadász gumicsizmáját. A sörétszemek nem mentek át csizmaszáron, sérülés nem történt, de a meggondolatlanságért az elkövetőnek az elnök összecuska és tokba tetette a puskáját, majd beállította hajtónak. Az öreg végig morgolódott, nehezen viselte a szégyent, majd így fakadt ki: – miért kell ebből ekkora cirkuszt csinálni? Aki nem bírja a sörétet, minek megy vadászni?

*

Szarvasborjúra szabadott volt még vadászni februárban. A dunántúli nagyvadász társaságnál vadászó vendéget egyedül ültették föl a magaslesre, hiszen – gondolták – van ennek gyakorlata, hiszen onnan jött, ahol szépen akad szarvas. A jáger ment érte a megbeszélt időben, amikor legnagyobb döbbenetére látja ám, hogy egy zsigerelt őzsuta mellett várja a vendég, sőt még töretet is tűzött a kalapja mellé. – Mit nézel, komám? Hát nem azt mondtátok, hogy lehetőleg a visszamaradt, csökött borjakat lőjük? Ez aztán a selejt, mert nem több tizenöt kilónál. Ezért, ha lehet meg is vásárolnám...

– Csak egy feltétellel eladó! Ha teljes alakkal, kapitális trófeának ki is tömötöd, komám, örök emlékedül. Megérdemelted...

*

Vaddisznóhajtás közti feszült várakozásban Cz.-re hirtelen rájött a szapora. Nem volt mit tenni, kapucnis kezes-lábasából nagy nehezen kibújva, lekutyorodva elvégezte a dolgát, de már hallani lehetett a hajtó kutyák egyre közeledő csaholását. A gyors ruhafölrántás során azonban a guggoláskor elfelejtett kapucni nagyot csapódva ürtette teljes tartalmát vadászunk fejére, alaposan beterítve. Nem számított itt már a közeledő hajtás, iszonyú suvickolás kezdődött, avarral, szárazfűvel, mindennel, ami akadt. Végül a kezeslábas összehajlítva betette a hátizsákba, és mire a hajtóvonal odaért, már gumicsizmában és jéger alsóban „fogadta” őket. A légszimatot azonban nem lehetett eltüntetni, így aztán egyik társa így szólt a zavarában egyik lábáról a másikra álló kárvalott vadászhoz: – Te csak ne panaszkodj, neked volt a legjobb helyed, hiszen befogadtak a disznók, egyenest az ólba!...

*

Fácánkakas vadászon véletlenül az egyik vadász szembe kapva a napfényt, lekapott egy hosszú farkú tyúkot. A végén – természetesen, de külön nem kommentálva – ezt is kिरakták a többiek számára tanulságul a terítékre. Az egyik újvadász megböki a mellé álló társát. – Te, mi a fene az a barna madár kirakva ott, a díszhelyen? Ha én ezt tudom, lehettem volna akár tízet is...

*

Vendég szól a kísérő vadórnek: – Elegem van már ezekből az unalmas hatos bakokból. Lőjünk inkább... tudja, ami manapság olyan divatos, torzonborzot

*

Hozzászóló a vadásztársasági közgyűlésen: – Tűrhetetlen állapot, hogy a tél beköszöntével jószerint egyetlen valamirevaló őzbakot sem látni a területünkön.

*

Vadászvizsgáztató, a jelölthöz: – Ha már ilyen felkészületlenül képes volt eljönni a vizsgára, legalább nevezzen meg egyetlen híres vadászíró. Mit olvasott utoljára?

A jelölt szenved, izzad, egy ideig töri a fejét cudarul, majd hirtelen felragyog a képe, szeméi kitágulnak, fölényesen a vizsgabizottság elnöke elé hajol, mélyen a szemébe néz és ki-vágja: Eduard Kettner...

Bárki „gyűjteményét”, ha beküldi, szívesen közöljük.

Sarkalatos kérdések

4.

Több vadász - földtulajdonos érdeklődött szerkesztőségünkben – megküldve a téma teljes dokumentációját, hogy mi a helyzet akkor, ha különböző súlyú és mértékű vadászati szabálytalanságot a vadászati hatóság, majd a bíróság is elmarasztalta. Ezt követően bevonták a vadászjegyet, pénzbírsággal sújtották, fegyvertartási engedélyüket a rendőrség bevonta, s erre való hivatkozással törölték vagy kizárták a vadászársaságból, más esetben a földtulajdonosi vadászati közösség megvonta vadászati jogukat. A főláborodásuknak és tiltakozásuknak az oka az, hogy milyen jogon korlátozzák a vadászati lehetőségeiket? Érvelésük szerint ugyanis mivel a vadászati törvény szerint a földtulajdon elválaszthatatlan része a vadászati jog, az ilyen és hasonló eljárással a földtulajdonos súlyos jogsérelem éri.

A földtulajdonhoz kötődő vadászati jog, mint elméleti vagyontérkép jog, megillet minden erdő- és földtulajdonost. A földterület tulajdonjogától el nem választható. Ha a vadászterületként kijelölni kívánt terület a törvényben minimumként előírt 3000 hektár nagyságot nem éri el, a vadászati jogot érvényesíteni csak úgy lehet, hogy létrejön a terület határain belül eső földtulajdonosok jogközössége, amely képviselőt választ, majd a földtulajdon arányaival számított szavazati többséggel dönt a kialakított vadászterület határaitól, a jog hasznosításáról, és minden, a közösséget érintő fontos kérdésben.

Az erdő- és földtulajdonos ezen a területen érvényesítheti a vagyoni jogát, de csak a többi földtulajdonossal együtt és nem önállóan. Ha eladja a földjét, ez a vagyoni jog – kötelezettségeivel együtt – az új tulajdonost illeti meg, de ettől még a földtulajdonos nem vadászhat a saját vagy a tulajdonosok által kialakított vadászterületen.

A feltételek rendszere

Ehhez vadásznak kell lennie, személy szerint meg kell felelnie a törvényes előírásoknak.

Vagyis: a vadászati hatóság előtt igazolni kell a vadászat gyakorlásának jogszabály által előírt személyi feltételeit. Ezek közül a legfontosabbak: állami vadászvizsga, vadászjegy, fegyvertartási engedély, orvosi alkalmasság és még sok egyéb.

Ha a földtulajdonos már rendelkezik a vadászat gyakorlásának minden személyi feltételével, még mindig nem vadászhat. Mivel nálunk „szűzföld” nincsenek, a vadászathoz a vadászterület vadászatra jogosítottjának hozzájárulása szükséges, illetve ha nem adták haszonbérbe, akkor a vadászathoz gyakorló földtulajdonosi társas vadászati jogközösség tagjának kell lennie. Természetesen – ott helyben, vagy máshol – köthet bérvadászati szerződést is a tagsági viszony minden kötöttsége nélkül.

És innen jön a harmadik előírás, amihez alkalmazkodnia kell a vadász- földtulajdonosnak. Ha a területet a tulajdonosi közösség vadászársaságnak adta 2007-ig haszonbérbe, akkor a bérlo vadászársaság alapszabályában és házi szabályában előírtak az irányadók. Ha pedig a társult földtulajdonosi vadászati jogközösség bejegyzett önálló vadászatra jogosultként gyakorolja a vadászati jogot a jóváhagyott szervezeti és működési szabályzatában, a vadászati rendtartásában foglaltak az irányadók.

Akit megbüntettek

Nemrégiben történt meg, hogy egy jelentősebb földtulajdonnal rendelkező vadászársasági tag, tilalmi időben fiatal, nem lehetősé szarvasbikát ejtett el. A vadászati hatóság 150 ezer forintba büntette, három évre bevonta a vadászjegyet és újra vadászvizsgára kötelezte. A rendőrség bevonta a fegyvertartási engedélyét, a vadászársaság törölte tagjai sorából. Az illető a többszörös büntetés miatt főláborodott, jogsértőnek tartotta, hogy nem gyakorolhatja vadászati jogát, amely a törvény szerint a földtulajdonának az elválaszthatatlan

része. A két jog azonban egymástól független, össze nem keverhető.

Ha valakinek ugyanis vadászati, természetvédelmi szabálysértés miatt bevonják a vadászjegyet, amelyet követően újra vizsgáztatási kötelezettséget is előírhat a hatóság, pénzbírsággal sújtják: ez büntetés. Mivel értelem szerűen nem rendelkezik már a vadászat előírt törvényes feltételeivel, ennek okán nem is vadászhat. A jogerős határozatban azonban a hatóság pontosan megjelöli a vadászjegy bevonásának idejét, amelynek letelte előtt a vadászhat. A vadászhatóság pedig kizárólag a vadászat céljából adta ki a fegyvermegszerzési engedélyt. Ha a jogcím – jelen esetekben vadászati szabálysértésből adódóan – megszűnik, a fegyvertartási engedélyt is bevonják. Újra csak akkor lehet kérelmezni, ha újfent fennállnak a vadászat lehetőségének előírt törvényes feltételei. A földtulajdonos részére – személyesen nem is gyakorolja a vadászati jogot – ha a terület haszonbérbe adott, jár a bérleti díj, a vadkárértés és minden egyéb szerződésben biztosított anyagi juttatás. A tulajdonosi jogközösség által gyakorolt vadászati jog esetében a tulajdonos szintén részesülhet minden haszonból, viszont kötelezően terhel minden fizetési, fenntartási és egyéb kötelezettség, amelyeket a jóváhagyott működési szabályzat előír, ha vadászik, ha nem. A vadkár esetén a tulajdonosi közösség vadászatra jogosultként felel a mezőgazdaságban, az erdőben stb – a vad által okozott kárért. Ha a földterület tulajdonosa valamilyen okból nem vadászhat, arra az időre jogosulttá válik az úgynevezett „többlet használati díjra” is, amelyet a tulajdonosi közösség a működési szabályzatában állapít meg azon tulajdonosok részére, akik a jogközösség tagjai közül nem kívánnak vadászni, vagy nem tudnak, nem akarnak megfelelni a vadászati törvényes feltételekrendszerének.

-B.I.-

MIKOR - MI - MENNYIÉRT?

Beköszöntött a vadászok eldorádója, hiszen felszabadult a vadászati tilalom szinte minden vadfajra. Bőgne is a bikák, no de manapság mennyiért?

Belföldi árjegyzékek szerint, az erdőgazdasági részvénytársaságoknál

Agancstömeg (kg)	egységár, forintban	euroban	felár (Ft/dkg)	euróban
1,00kg	85000.-	-	-	-
1,50kg-ig	50-85000.-	-	300.-	-
1,99kg-ig	20-100000.-	250-408	400.-	-
2,49kg-ig	50-145000.- gyakori: 50000.-	300	500-600.-	-
2,00-2,99kg-ig	60-120000.- gyakori: 100000.-	460-561	500-660.-	-
3,00-3,99kg-ig	105-140000.- (175000.-)	650-765	600-800.- (900.-)	-
4,00-4,49kg-ig	110-160000.- (260000.-)	700-767	600-1000.-	2-2,50
4,50-4,99kg-ig	120-190000.- (310000.-)	900-969	800-1200.-	3
5,00-5,49kg-ig	165-195000.- (370000.-)	770-1015	900-1400.-	3-5
5,50-5,99kg-ig	200-250000.- (440000.-)	1020-1219	900-1500.-	4,6-6,0

Agancstömeg (kg)	egységár, forintban	euroban	felár (Ft/dkg)	euróban
6,00-6,49kg-ig	255-300000.- (515000.-)	1320-1519	900-1700.-	5,0-8,5
6,50-6,99kg-ig	300-415000.- (600000.-)	1620-1869	1000-1900.-	6,0-7,8
7,00-7,49kg-ig	355-510000.- (700000.-)	1920-2365	1100-2000.-	7,0-10,0
7,50-7,99kg-ig	475-610000.- (820000.-)	2270-2649	1400-2100.-	8-9
8,00-8,49kg-ig	480-715000.- (960000.-)	2670-3365	1400-2300.-	9-10,50
8,50-8,99kg-ig	550-830000.- (1120000.-)	3120-3569	1600-2500.-	10-13
9,00-9,49kg-ig	620-915000.- (1310000.-)	3620-4415	2000-3500.-	12-20,5
9,50-9,99kg-ig	740-1115000.- (1540000.-)	4220-4869	3000-4400.-	15-25
10,00-10,49kg-ig	900-1335000.- (1830000.-)	5120-6464	4000-6000.-	15-31
10,50-10,99kg-ig	1125000-1615500.-	6000-8015	4500-10000.-	31-40
11,00-11,49kg-ig	1350000-1999000.-	7920-9815	9000-12000.-	34-44
12,00-12,49kg-ig	2999000.-	11320-12919	12500.-	39-49

A felsorolt „től-ig” árakban általában nem szerepel, két helyen – éppen a legdrágábbaknál – viszont benne van az ÁFA. A zárójelben szereplő kiemeltedően magas összeg, egyetlen erdőgazdaságnál fordult elő.

B.

AZ APRÓHIRDETÉSEK TARTIFÁI:
Az első szó 300 Ft, minden további szó 100-100 Ft + 25 % áfa. A hirdetések levélben, faxon, e-mailen vagy személyesen, minden hónap 10-éig szíveskedjenek leadni. A Vadászati Kulturális Egyesület tagjainak a nem kereskedelmi jellegű apróhirdetések egy megjelentetése ingyenes.

FEGYVER

Patinás, alsókulcsos német puskák eladók: 20-as Frommer, 28-as dupla. Keresek: vegyescsövű, 20-16/222-6,5-ig és régi osztrák, német, belga gyártmányú, billenő, egycsövű golyóst és sörést. (150e Ft, 230e Ft) Érdeklődni: 06/30/38-48-354.

Eladó: 416. Remington Magnum kaliberű SA-KO vadászfegyver, 1,5 - 7 x30-as Kahles céltávcsővel, löszerekkel. 350 ezer Ft. 7x65R / 16-os Merkel bockbüchs, mélyvesséssel, alig használt állapotban, 1-6 x 42-es Swarovski céltávcsővel. FN Browning, Belgium-Liege 12-es kaliberű, automata sörétes vadászfegyverek. Érdeklődni lehet: 06-209-463 522.

Eladó egy S&B Griff repetíter allvetter. kal. 308 Win. Gyári szerelék, 6x42 Schmidt Bender, 4-es szálereszttel, csőszájjakkal. Tel: 06/69/301-319, 06/30/22-286.

Eladó 7x57 cseh Mauser, Zeiss távcsővel szerelve, tartozékokkal. Érdeklődni az esti órákban a 06/37/313-353 számon lehet.

Eladó .30-06 Brünner, 8x56 - os Frankonia távcsővel, Schwenk montázs. 06/30/9563-146.

Eladó K-77-es Blaser golyós puská, három váltócsővel - 243 Winch., 30 R Blaser, és .300 Watherby Magn. - és kettő variabilis céltávcsővel, koferral, magnaporttal, kikstoppal, igényesnek. T: 06/20/3141-741.

Beretta 302 típusú félautomata, 12-es cal, a-es szűkítéssel, érdeklődni: 06/30/9735-714.

FABARM LUX bock, kal: 12/76-os, szelektív, egybillentyűs, 5 db cserélhető szűkítéssel, 71 centiméteres csőhosszal. 22 Win. Mag. Betét-

cső 12-eshez, Krieghof gyártmányú, 44 cm hosszú. Műszakik 2006-ig érvényesek. Érdeklődni a 06/20/599-7761-es számon lehet.

KUTYA

Kitűnő küllemű és munkateljesítményű szálkás szőrű tascók előjegyezhetők a Von Alltenburger kennelből. Marosmenti-Rudifogó Miku Soma 2 x HPJ fiatal klubgyőztes, 2 x R. CAC, 5 x CAC, 2 x CACIB, 2 x HFGY BOB D.K. Európa Kupa győztes, tenyésztésre javasolt kannel fedeztetünk. Telefon: Szarka: 06/30/9619-481.

Weimari vizslák, telefonszám: 06/30/4836-371.

Német vizsla munkavizsgás, bevadászott eladó vagy vadászfegyver, cél- vagy keresőtávcso cserelek. Telefonszám: 06/20/456-8154.

Rövidszőrű, magyar vizsla kölykök, 5x CACIB, 5x HFGY, 5x BOB, 9x CAC, IHC, ÖTV-s apától, kitűnő, alapvizsgás anyától eladók. Telefonszám: 06/88/475-145, 06/70/221-55-22.

Tascókopó kölykök eladók. Telefonszám: 06/30/901-86-37.

Utánkeresést vállalom vérebbel. Alacsony térítés - magas felkészültség. Elsősorban Somogy-Tolna-Fejér-Veszprém-Zala megyékből bármikor hívhat. Telefonszám: 06/30/901-8637, Ozvári.

Kitűnő drótszőrű foxterrier kölykök és nővendékek kaphatók. Kanok fedeznek. Telefonszám: 06/30-257-6156.

Szeptember eleji elvitellel rövidszőrű német vizsla kölykök eladók. Anya: Visnyei-vadász Kinga KV I., ÖTV, HDO, Apa: Zert von der Zista import kankv I., ÖTV I., CACIB, Hdo. Mindkét szülő aktívan vadászik. Telefonszám: 06/30/9931-961.

Az ország legeredményesebb munka- és küllemgyőztes kanjától HGCH Győrfalvi Dinitől magyar vizsla kölykök kaphatók. Mikola Géza, 06/96/339-157 vagy 06/20/385-7479, Győrújfalu. Web: vizsla.freewe.hu

Jagdterrier kölykök, igen gyors, kotorékozó szülőktől; egy disznóra bevadászott jagdterrier kan és egy VAV-as rövidszőrű német vizsla kan eladó, vadászat megszűnése miatt. Érdeklődni: 06/30/6378-363.

Drótszőrű német vizsla kölykök eladók. Törzskönyvvél, oltya, tetoválva., Vitlis Mihály hivatásos vadász, 5540 Szarva, Arató u. 7. Telefonszám: 06/66/210-578, 06/20/435-8161.

Vadászó szülőktől 2 hónapos drótszőrű magyar vizsla kiskutyák eladók. Érdeklődni a 06/30/386-5315-ös telefonszámon lehet.

VEGYES

Trófeatáblák nagy választékban, készítői. Hazai, afrikai, hal, stb. Kérésére termékmintéket küldök. Fűzi Gábor faszoberész. Tel/fax: 318-92-50, Telephely: 1116 Budapest, Talpas u. 4.

Az állami vadászvizsga kidolgozott 50 db szóbeli tétele (350 kérdés) megrendelhető a 06/70/3371-197 vagy 06/20/333-28-34-es telefonszámon.

Vadaskertből származó élő dák (bika, tehén, üdő, borjú) előjegyezhetők, nagy tételben is. Telefonszám: hétköznap 7.00-16.00 óráig 06/37/341-511.

Négy-öt vadásztárs, apró- és nagyvad vadászati lehetőséget keres az ország területén. Telefonszám: 06/20/9360-511, 06/20/9576-682.

Trabant 601 TX (Hycomat), 1988-as, 32000 kilométerrel, műszaki: 2004.09. havi lejárattal eladó. Irányár: 100.000.- Ft. Érdeklődni: 06/30/410-10-51, Budapest.

Legyen büszke vadászoknyvtára és gyarapítsa napról-napra! - A Diana Vadász-Horgász Antikvárium ingyenes árjegyzéket küld! 6900 Makó, Zrínyi u. 34. Telefonszám: 06/62/211-561.

Többféle színű és életkorú vadászgöngyök eladók! Telefonszám: 06/20/252-3686.

Üregi nyúl újratelepítését, állományfejlesztését több évtizedes szakmai gyakorlattal, szaktanácsadással vállalom. Üregi nyúlra bevadászott vadászgöngyök eladók. Telefon: 06/30/855-1828.

Régi békési ózagancsok eladók! 30 db, 200-400gr. Telefonszám: 06/20/534-2360.

ÁLLÁS

A SEFAG Rt. Szántódi Erdészete karádi vadászhoz gondnoki munkakörbe gyakorlattal rendelkező, németül beszélő házaspárt keres.

Szolgálati lakást biztosítunk. Jelentkezni: Ibraker Gábor mb. erdészvezetőnél a 06/30/9023-721-es telefonszámon lehet.

Egyedülálló hivatásos vadász az ország bármely területén állást vállalna. A-B kategóriás jogosítvánnyal rendelkezik és traktorvezetői gyakorlattal is. Bármely megoldás érdekel. Érdeklődni: 06/70/298-4475.

A Foldeáki Dózsa Vadásztársaság pályázatot hirdet apróvadás vadászterületére szakképzett hivatásos vadász állás betöltésére. Jogosítvány szükséges. Idegen nyelvtudás előny. Érdeklődni lehet: Weber János Vt. elnökkel, telefon: 06/30/297-5932.

Automata és kézi korongdobók, könnyű, hordozható magaslesek, befogó csapdák, puska belövő állvány, hazai áron, két év garanciával az INTERMAS Kft-től.
Helyszíni verseny rendezése automata gépekkel, lőtér tervezés, kivitelezés.
www.intermas.ini.hu
Fax: 06/66/450-538. Tel: 06/20/945-0764.

Fegyverjavítás:

Minden típusú löveggyver javítása, felújítása, agyazása, céltávcső szerelése, vizsgáztatása, hatástalanítása, értékbecslése.
Régi fegyverek restaurálása.
Nagy Ferenc fegyverműves, 4034 Debrecen, Tengerész u. 4., telefon: 06/52/423-176.

Fácánvadászatot szervezők figyelem!

Ha időben megrendeli madarát, időben elkezdheti vadászatát!
Kész vadászfacánok megrendelhetők szeptember 30-ig 5 % kedvezménnyel!
Telefonszám: 06/30/9397-962

A HUNNIA Vadgazdálkodási Kft.
apró- és nagyvadgazdálkodásban
egyaránt jártas 1 fő hivatásos vadászt keres
Somogy megyei vadászterületére.
Érdeklődni: Nagy Zolt, 06/30/2350-903.

10% KEDVEZMÉNY A VKE TAGJAINAK

A VKE KÖNYVVAJÁNLATA

Vadászetikett

A nagyvad találatjelzése /videó kazetta/ 3.500,-
Természetvédelem és vadászat /videó kazetta/ ÚJ! 3.800,-
A vadászat gyakorlata /videó kazetta/ 2.800,-
Állami vadászvizsga tesztkérdései 3.000,-
Ambrózy Árpád: Egy vadászjései kalandozásai a Kárpátoktól Kanadáig 1.600,-
Bán István: Vadóc vakációk 1.200,-
Barassó Péter: Monostori vadászemlékek 2.000,-
Bárony István: Csend 2.100,-
Berta László: Vadászpuskával és horgászbottal ÚJ 2.100,-
Békés Sándor: Imádkoznak a fák 1.940,-
Beregzsázi György: Pernye 1.400,-
Bernát Jenő: Gyógy- és aromavénnyek ÚJ! 6.200,-
Bernad Krewer: A csülkös vad utánkeresése 1.480,-
Bertóti István: Bakot is lötem 2.500,-
Bicsérdy-Egri-Sugár: Vadbetegségek 3.200,-
Bíró Andor: Régi magyar kutyafajták 3.500,-
Böhmi István: A hannoveri véreb 1.480,-
Cséplő József: Hajnaltól késő estig 1.600,-
Dr. Carl Tabel: A mindenes vadászkutya 2.240,-
Dr. Fábán Gyula: Wildhegerek ivadéka, válogatás Storz 2.700,-
Mátyás magyar királyi vadászati tiszti írásából 4.800,-
Dr. Faragó Sándor: Vadászati állattani 1.500,-
Dr. Koncz István: Libagödör 2.200,-
Dr. Márton Imre: Ki a Duna vizét itta 1.850,-
Dr. Montagh András: Négy földrészen vadásztam 1.200,-
Dr. Montagh András: Sikeres sörétlövés 1.970,-
Dr. Végh Endre: Murphy és a beteg vadász ÚJ! 1.500,-
Dúcz László: Csillagfényben 1.980,-
Dúcz László: A köztűntűnk élő turulmadár ÚJ! 3.800,-
Élőhelyfejlesztés és vadgazdálkodás apróvadász-területen (vadgazdálkodás I.) /videó kazetta/ 3.800,-

Élőhelyfejlesztés és vadgazdálkodás nagyvadász-területen (vadgazdálkodás II.) /videó kazetta/ 3.500,-
Evanics Béla: Ibolyától hóvirágig az erdőn 650,-
Faragó István: Kápolna a hegytetőn 590,-
Farkas Zoltán: A csuka és a meztelen nő ÚJ! 1.000,-
Farkas Csamagó Zoltán: Murphy horgászik ÚJ 1.970,-
Felsőőri Nagy Gyula: Egy dudás két országban 2.200,-
Ferenczy Ferenc: Magaslesek holdfényben 1.400,-
Frederich C. Selous: Természetrajzi megfigyelések Afrikában 3.100,-
Fridél Lajos: Bükkaljai ősvényeken 2.200,-
Fülöp Gyula: A vadász és a nők 2.500,-
Gyenes István: Rónakon át ÚJ! 1.450,-
Gyimesi György: Bedrótozott Afrika 1.600,-
Haraszthy László: Magyarország madarai 5.800,-
Hargitai György: Hal- és vadtelek ÚJ! 600,-
Heltay István: Dél-Afrika nagyvadjai ÚJ! 721,-
Heltay István: Vadászkisokola 7.188,-
Ignác Magdolna-Berdár Béla: Négyszemközt a természettel 5.800,-
Ipolyvölgyi Németh József: Mária kegyhelyek Mária országában 800,-
Kásonyi Zoltán: Hal és horgászat Erdélyben 2.560,-
KÖD-EX 2.500,-
Kopa János: Magyar vadászati szó- és szokásgyűjtemény 1.480,-
Kovács Dénes: Vadászfegyverekről nem csak vadászoknak 3.500,-
Lakatos Károly: Természeti és vadászkepek 2.100,-
Mélypatákné Rottenstein Gertrud: Kutyatartók és -tenyésztők kézikönyve 1.900,-
Merán Fülöp: Vadászemlékek, gondolatok 2.500,-
Mess Béla: Naplemente 1.600,-

Mészáros Kálmán: Abesszínia a vadászok paradicsoma 1.400,-
Michael Maes: Vadászterületek a nagyvilágban 4.500,-
Millenniumi Vadászati Bizottság: Száz év, száz vadász 4.000,-
Motesikly Árpád: Lévtől Nagymarosig 1.400,-
Nadler Herbert: A keleti és déli Kárpátokban 2.500,-
Nemeskéri Kiss Géza: Vadludak 900,-
Nemeskéri Kiss Sándor: Egyszer volt 2.500,-
Oláh Zoltán-Oláh Armand: Hajnalok és alkonyok 2.500,-
Pál Endre: Mozaikok vadászéletemből 2.200,-
Rácz Sándor: A vadászt az árnyéka kíséri 2.200,-
Sáry Gyula: Az elveszett erdőről és a megtalált időről ÚJ 2.500,-
Schmidt Egon: Varangy a papucsomban ÚJ! 2.300,-
Schmidt Egon: Éneklő kedvenceink ÚJ 2.180,-
Sinapius János: Kis vadászterő 1.200,-
Sipos Endre: Erdei barangolások ÚJ! 1.860,-
Sterbetz István: Természetvédő ősvényeken ÚJ! 2.220,-
Studinka László: Minden nap vadász nap 2.500,-
Szabó József: Tallian Emil a világutazó vadász 2.500,-
Thurn-Rumbach István: Erdélyi szarvasok és medvék nyomában 2.600,-
Ugray Tamás: Kosokra vadászva a selyemút végén 2.500,-
Vadász-Zene CD 2.500,-
Vérebkrónika számozott 7.500,-
Vojnits András: Afrikai levelek 2.500,-
Vuray György-Rácz Fodor Gábor-Szabó Zoltán: A magyar vadászirodalom képeskönyve 5.400,-
Wilhelm Kuhnert: Modelljeim földjén 3.500,-
Zentai Béla: Vadászfegyverek és löszerek 2.800,-
Zsarnovitzky Árpád: A sporthorgászat vagy halászás horoggal 1.500,-
Zsindely Ferenc: Isten szabad ege alatt 2.500,-

A könyvek utánvétellel megrendelhetők a szerkesztőség címén, 1038 Budapest, Hegesztő u. 4. telefon: 242-00-42 vagy e-mail-ban: vke@vadaszlap.hu Elek Ferencnéél

Hegyaljai Vadászbolt

Budapest XIII. Visegrádi u. 9. sz.
/volt MAVAD bolt/
Tel: 239-1333, 06-30/9515-663

Árukészletünk:

- golyós és sörétes vadászfegyverek
- gáz - riasztó és maroklófegyverek
- légfegyverek, flóbert pisztolyok
- kereső és fegyver távcsövek
- golyós és sörétes lőszer
- egyéb vadászati kiegészítők, felszerelések
- minőségi vadászuhanat
- ajándéktárgyak
- bizományosi fegyverek értékesítése

Aki üzletünkben 300 ezer forint felett vásárol, vendégül látjuk a bakonyi területünkön egy vaddisznó vadászaton

Szolgáltatásaink:

Fegyver javító műhelyünkben kollégánk, Buzsák Károly / vállálja minden típusú fegyverszakaszer javítását, karbantartását, felújítását.

Üzletünkben bér vadászati lehetőségekkel várjuk az érdeklődő vadászokat.

Nyitva tartás: hétfő – péntek: 09-17-ig szombat: 09-13-ig

Tisztelettel várjuk vásárlóinkat.

MIZSEVAD Rt.

6050 Lajosmizse,
Ceglédi út 64.

Tel/Fax.: 76/356-983

Mobil: 30/9381-821

Email: cervidae@axelero.hu

- Fácánnevelés, előnevelt és felnőtt fácán export és belföldi forgalmazása
- Nagyterítékű fácánvadászat biztosítása
- fácánnal és vadásztarúval együtt
- Vaddisznótenyésztés
- Élővad kereskedelem
- Vadászatszervezés
- Magyar szürke marha tenyésztés

ARANY ÉS EZÜST VADÁSZÉKSZEREK!

EÖRDÖGH – 1982 KFT.

8624 BALATONSZÁRSZÓ,

SZÓLÁDI ÚT 1/9.

TEL.: 06-70/310-2923

06-70/290-2978

**KISKERESKEDELEMMEL FOGLALKOZÓ
VADÁSZBOLTOK JELENTKEZÉSÉT IS VÁRJUK!**

NOVESTA® a terep-járó

HI-TEC TÚRABAKANC

Kiváló minőségű vadászbakancs, alapanyaga GORE-TEX bőr, SIM-PATEX béléssel. Strapabíró, kényelmes, komfortos bakancs vadászoknak, túrázóknak

COMB-CSIZMA

Vadászoknak, horgászoknak készült csizma, mely csattal a nadrágszíjhoz csatlakozhat. Alapanyaga tiszta gumi vászon béléssel

KISFÜZŐS VADÁSZCSIZMA

Egyszerű kivitelű, de jó minőségű tavaszi-nyári vadászcizma, a szár felső részén fűzővel összehúzható

CSATOS VADÁSZCSIZMA

Oldalt bővíthető szárú bőrtörkű tavaszi-őszi kiváló minőségű vászonbéléses vadászcizma. Horgászoknak, vadászoknak ajánljuk. Alapanyaga tiszta gumi.

VÉGIGFÜZŐS VADÁSZCSIZMA

Gumiból készült, bő torokszárú, puha filcbéléssel, tavaszi - nyári - koraőszi időszakra

NAGYKERESKEDELMI VISZONTELADÓI VEVŐINK AZ ALÁBBI CÍMEN TALÁLNAK MEG MINKET:

HORVÁTH ÉS TÁRSA KFT. CÉGKÉPVISELET: 8800 NAGYKANIZSA, KISRÁC U. 1. TEL/FAX: 93/319-384 MOBIL: 30/901-2441
ALFÖLDI KIRENDELTSÉGÜNK: RÉVAY CIPŐ BT. 2750 NAGYKÖRÖS, RÁKÓCZI U. 17. TEL/FAX: 53/352-051 MOBIL: 20/366-8361
POSTAI UTÁNVÉTEL IS SZÁLLITUNK!

HORVÁTH ÉS TÁRSA KFT.

A CSEH **NOVESTA** GYÁR KIZÁRÓLAGOS MAGYARORSZÁGI FORGALMAZÓJA

FELELŐSSÉGGEL VÁLLALVA

A Répcementi Hunor Vadásztársaság 9000 hektárnyi területét 3 hivatásos vadász kezeli, méghozzá igen változatos jogviszony keretében. Egyikük érettségis is tett vadász-vadtenyésztő, főállású alkalmazott teljes munkaidőben, a másik felsőfokú szakképesítésű, vállalkozóként heti meghatározott időkeretre szerződve, míg a harmadik erdész, aki megbízási szerződéssel „társadalmi vadőr”, a napi munkákban kevésbé, inkább csak a vadásztatásban, vadmegfigyelésben vesz részt.

Gyalult deszkából palánkolja a lest Bodorics Pál és Horváth Ernő hivatásos vadász

Nem egyedi jelenség ez napjainkban, a társaságok minden lehetséges módon megpróbálják az egyre növekvő költségeket lefaragni, s ezek közt súlyos tétel az alkalmazottak munkabére és járuléka. A gyakorlat sok helyütt úgy néz ki, hogy csak akkor veszi fel a társaság a jelentkezőt vadórnek, ha számlaképes, és munkáját nem alkalmazottként, hanem önálló vállalkozóként – többnyire kényszervállalkozóként – végzi. Igaz, ez ellen a munkaügyi hatóság és az APEH szigorú hadjáratot indított, ezt a megoldást burkolt alkalmazotti jogviszonynak minősítve – cseppet sem alaptalanul.

Bodorics Pál „vállalkozó vadőr” esete meglehetősen eltér fenti megoldástól. A négydipolomás (!) mezőgazdász, vadgazda szakmérnök több jól menő vállalkozás tulajdonosa, aki sportvadászként évek óta társadalmi munkában sok vadóri teendőt is ellátott a megfigyeléstől a vadásztatásig, az etetésig a les építésig, saját autókkal, minden anyagi ellenszolgáltatás nélkül. A társaság költségvetése nem bírt el még egy alkalmazotti munkabért, így jutottak arra a megállapodásra, hogy hivatásos vadásznak bejelentve, vállalkozói szerződéssel, mellékállásban alkalmazzák. Ezt bizonyos fokig a kényszer is szülte: a tagok – néhány állandó kivételtől eltekintve – nem „lökődösdtek” a munkák terén, s ha vol-

Bognár József földtulajdonos és Gagy István elnök lőnyiladék kialakítását beszél meg

tak is néhányan, a les építések szakmai színvonalára sok kívánni valót hagyott maga után. Ezért eltörölték a kötelező társadalmi munkát, mert szinte senki nem teljesítette. Így aztán Bodorics Pál és Horváth Ernő, a főállású hivatásos, zömében ketten végzik el a területen szükséges összes munkát a lesépítéstől az etetésig, amiben szükség szerint (és sokszor jelentkezik a szükség...) Bodorics alkalmazottai és járművei besegítenek. Negyedévente a költségek egy részét számlázza a társaságnak, de ha az emberei munkáját, gép- és járműhasználatot, és saját tevékenységét tényleges értéken felszámolná, ennek többszöröse sem fedezné. Ráadásul a társaság így mentesül a különféle gépek beszerzésének terhével is. Az új lesek anyagának zömét is az egyik vállalkozás (reklámtábla építés) melléktermékeként keletkező fenyő fűrészáru adja, a „kihordási idejüket” elért hirdetőtáblák lebontott anyaga – mely már eredeti feladatára nem alkalmas – még hosszú évekig kitartó, kényelmes és igényes kivitelű magaslesek építését teszi lehetővé. (Nem mindennapi látvány, amikor az izzadva, bozótot irtó vadőr a mobiltelefon csörgésére homlokát törölve felegyenesedik, majd milliós nagyságrendű munkán dolgozó alkalmazottainak telefonon magyarázza el a géphiba kijavításának lépéseit.)

Jó kapcsolatban vannak a területen gazdálkodó földtulajdonosokkal, 22 hektár vadföldet bérelnék tőlük, ahol a többi termőfölddel vetekedő minőségű búzát, lucernát, és kukoricát termelnek, s ezen kívül további 7 hektár kukoricát lábon vettek meg. A minőségi gazdálkodást alapvető fontosságúnak tekintik. Gagy István társasági elnök is mezőgazdasági vállalkozó, és több gyakorló agrárszakember is tagja a csapatnak. Pár éve túlléptek azon az országsszerte jellemző gyakorlaton, hogy vadföldnek jó a legelőcskább terület is, s az előző évben termelt hivatás, etetésre is alig alkalmas mag is megfelelő vetőmag. A vadföldművelést a több, mint 400 ha földtulajdonnal rendelkező Szim-szolg Kft végzi, ügyvezetője (és egyben kombájnos is) Máté László szintén itt vadász. Éves elszámolásban vannak, az etetésre nem használt búzát, triticálét napi áron átveszi, és saját termésével együtt értékesíti. Az Ölbői Mezőgazdasági Kft jó 800 hektár tulajdonnal bír a területen, s annak ellenére, hogy semmi kapcsolatuk a vadászattal, jó a

viszonyuk, a vadkárügyeket kölcsönös megelégedéssel rendezik, amiben nem kis része van annak, hogy a társaság 1-2 süldővel „megszínesíti” rendezvényeiket. Bognár József földtulajdonosnak sokszerecs pulykafarmja van a területen, s a madarak takarmányszükségletének nagy részét helyben termeli meg. Természetesen tartja, hogy a fiatalosokból álló erdőfoltokkal határolt területen a vadállomány táplálkozásával kárt okoz, de minden ésszerű módon elősegíti a kár mérséklését, elhárításának lehetőségét a vadászok

...és tető is kerül föléje

számára. 22 hektáros földje jó példája az ésszerű, kölcsönösen előnyös együttműködésnek: úgy vetették el a kukoricát, hogy a tábla szélén körben elhagytak egy fogásnyit, a széleken felállított lesekkel a vetőgéppel kikerülték, sőt a táblák között lévő gazosok, patakvölgyek szélén is vetetlenül hagytak egy-egy gépszelelősnígyi sávot. A vadászok folyamatos „ügyeletet” tartottak a frissen elvetett tábla szélein, s néhány sertevad „feláldozásával” sikerült is tőraskár nélkül átvészelní a kritikus időszakot. A tejesezés idejére állandó és hordozható lesekkel rakták körül a táblákat, a széleket és a belső horhosok szegélyét szártéppel kaszállják ki a károsítás időszakára előtt. Az őrzés ellenére is óhatatlanul bekövetkező vadkár közös becsléssel állapítják meg, mindig sikerült vita nélkül megegyezni.

A négy éve kezdett élőhelyfejlesztési programnak – melyhez támogatásért is sikeresen pályáztak – már megvannak a kézzel fogható eredményei. A 18 hektáros egybefüggő vadföld komplexum és a folyamatos téli etetés helyhez köti a vadat, tavaly mindhárom ermes bikájukat itt lövették, s itt került terítékre idén (megyei rekordként) 523 grammos agancsú bakjuk is.

Somfalvi Ervin

SZLAVÓN TÖLGY A KALAPOMON

A magamfajta közvadász, kinek se pénze, se ismeretése, ritkán adatik meg, hogy az ország híres területén hódolhasson szenvedélyének. Én sem vetődtem volna el tán soha a MEFA Rt. sellyei területére, ha a VKE 2001. évi irodalmi pályázatának I. díjával a szponzor nem marad adósom. Másfél évvel később váratlanul ért Csekő Sándor telefonja: Fájdalomdíj gyanánt elfogadnák-e egy sellyei vadászatot, Góg Gábor nyereményakciójának keretében?

Másfél héttel később pedig már a körösnyei vadászházban beszélgettem Jung Jenő fővadászzal mindenfeléről, amiről csak vadászok beszélgethetnek, ha találkoznak.

Este 7-kor Balaskovics József kíséretében indultam első sellyei vadászatomra, a Remeterébe. Útközben a számomra ismeretlen ormánsági tájat figyeltem, a szlávón tölgyeseket, a sok felhagyott, elbokrosodott legelőt. Jóska szerint a disznók fél 8 tájt szoktak a szórón megjelenni. Ezúttal „csak” 8-kor érkeztek, bizonyára a rekkenő hőség miatt. De akkor aztán csak úgy folytak az akácsarjából kifelé a malacok! Magas ég! Mikor látni ilyet odahaza, a mi agyonzavart területünkön, hogy a disznó még napsütésben elindul? Hát – többek között – ez a különbség az üzemi és a vadászársági terület között!

Tizenhét malacot és két kocát távcsövezhettünk hosszasan. Vártuk, hogy süldők is jöjjenek, de azok bizony nem mutatkoztak.

Másnap a késő éjszaka sötétjében úgy sikerült fellopakodnunk egy lesre, hogy melléltünk a szórón ott feketedett néhány disznó. Felhős volt, nehezen virradt. Aztán a hajnal megjött – a disznók meg elmentek. A homályban úgy tűntek el, hogy azt sem vettük észre, melyik erdőtagba váltottak be.

A nap még csak akkor kelt fel a tölgyek mögül, mikor vigasztalódní átmentünk egy másik lesre. Ez a vadászati gyakorlat odahaza teljesen ismeretlen, itt viszont minden kimentelünk, több levest meglátogattunk. Ehhez a módszerhez sok vad és zavartalan terület kell. Ez pedig Sellyén a rendelkezésünkre állt.

A másodiknak kiválasztott lesnél üres volt a szóró, de azért vártunk. Nem is hiába, mert szürke disznófej tolt ki magát a sűrűből. Utána a másik. Süldők!... Vagy mégsem? Hiszen ott futkostak már a malacok is a lábaik körül!

Bizony korai volt a puskát markolásznom, mert az először süldőnek nézett két 40 kilós körüli disznó mindegyike előhasi koca volt, s a nyiladékok két oldalról árnyékoló erdő miatt az apró, kései malacokat először észre sem vettük.

Mikor Körösnyére visszatértünk, úgy láttam, hogy eddigi eredménytelenségünk vendéglátóimat jobban bántja, mint engem. Napközben kitartóan esett az eső. Aggodalmaskodva kémleltem a szürke eget, és láss csudát, 5 óra után kisütött a nap. Gyönyörű vadászidő kerekedett és kifejezetten volt valami a levegőben... Talán egy disznókaland szelének első fuvallata?

Az első szóró, ahova odacserkeltünk, üres volt, de annyira, hogy látszott a kiszórt kukoricán: napok óta hozzá sem nyúlt semmi. Így a helyi szokásoknak megfelelően átmentünk

a Lonszika nevű revírbe. A vöröslő Nap utolsó sugarait küldte felénk az erdő fái felett, és a patakpartról fehér ködpárák indultak terjeszkedő útjukra az alkonyatban. Szép és sejtelmes ködfalon haladtunk át a Lonszika felé. Az utolsó párszáz métert gyalog tettük meg. Először a lest láttam meg, közelebből a kosztosokat is. Kint volt a konda a szórón!

Minden lépést háromszor is megfontoltam ilyenkor az ember. Csak akkor léptünk, ha mind az öt disznónak lent volt a feje. A létrán is sokszor meg kellett állni, nem egyszer fél lábon. De a baj csak akkor történt, mikor a

les palánkja már takarta előlem a disznókat. Nem láthattam, mikor figyelnek és mikor nem, így észre is vették a még létrán levő mozduló lábaimat. Fújta próbáltam szagot venni, de szerencsénkre a szelünk jó volt. Ketten bementek az erdőbe és bár a többi maradt, azt nem tudhattuk, vajon meddig...

Az egyik satnyább disznó oldalára tettem a szálkeresztet, aztán elengedtem a lövést. Nem volt művészet helyben marasztani a keresztben álló vadat. Miközben az utolsókat rúgta, hatalmas csobogás kíséretében vizet fröcskölt maga körül szerteszét. Pont valami pocsolyába esett el. Na, mire kihúzzuk, mi is olyanok leszünk, mint akik megdagonyáztak!

A többi disznót láttuk még keresztülváltani később a nyiladéok végében, jó 200 méterre, majd szarvasok is átmentek ugyanott. Megvártuk, míg besötétedik, aztán birtokba vettük első ormánsági vadamat. Bizony, sáros volt fülig. Először zörgetett kalapom szlavón tölgyből készült töretet az esti szél!

Másnap pirkadatok az előző hajnalon kámforra vált disznókat próbáltuk megnézni. Ott voltak a szórón, mikor odaértünk. Ezúttal nem volt felhős és később is indultunk, nem kellett sokáig várni a lövőágra. Igaz, akkor már csak egy disznó maradt a nyiladékon és az sem a szórón, hanem az azt szegélyező magasabb gazcsík túlsó oldalán. Nehogy láthassuk a hasa alját. Mivel méretre akkora lehetett, mint az előző reggeli előhasi kocák és a szürkületben láttunk is távcsöveinkkel egy malacot futkosni a szórón, nem mertük a lövést megkockáztatni. Lehet, hogy nem malacos koca volt. De ha mégis?

A gaz mögül aztán egyből a tölgyesbe lépett, mielőtt még okosabbak lehettünk volna. Közben reggel lett. Körösnyén Jung Jenő elfújta a vaddisznó halálát, majd a vadászat vége kürtjelet. Ezzel a szép sellyei vadásznapiak véget értek.

Jól éreztem magam és szakmailag is tanulságos volt ez a kirándulás. Minden kimentelünk alkalmával láttunk disznót, pedig vendéglátóim panaszkodtak, hogy kevesebb van belőlük az idén, mint máskor. Mennyi lehetett akkor tavaly? Jenő szerint háromszor ennyi.

Nehéz volt a búcsú ezektől a nagyszerű emberektől és az érdekes területtől. Hazafelé azonban gondolkodtam, hogy amíg ilyen kezekben van a magyar vad, addig azért olyan nagy baj nem lehet. És ki tudja, tán még nekem is lesz újra szlavón tölgyből töret a kalapom!

Balogh Gábor

Különböző formájú és méretű kőburkolatok

• P A P •
Kőfaragó, Kőszobrász Műhely

Kültéri és beltéri burkolatok nagy választékban, kiváló minőségben megrendelhetőek telephelyünkön egész évben.

2000 Szentendre, Közúzó köz • telefon/fax: 26/313-846
telefon: 26/313-630 e-mail: paplajos@elender.hu www.paplajos.hu

Vaddisznóhajtás?!

SEMMI AKADÁLYA!

Ha a **NISSAN** jól bevált **TERRANO**, **X-TRAIL**, **PATROL** vagy **PICKUP** terepjárói közül az Önnek leginkább megfelelőt kiválasztva azt nálunk november végéig megvásárolja, **vendégül látjuk egy remek hangulatú vaddisznóhajtáson!** Keressen fel minket, szívesen tájékoztatjuk minden részletről!

Nissan terepjáróval
semmi akadály.

Ajánlott kenőanyagok:

Mobil 1

SUMMIT AUTÓ RT.

Budapest IX., Máriássy u. 5. • Telefon: (1) 455-1111

